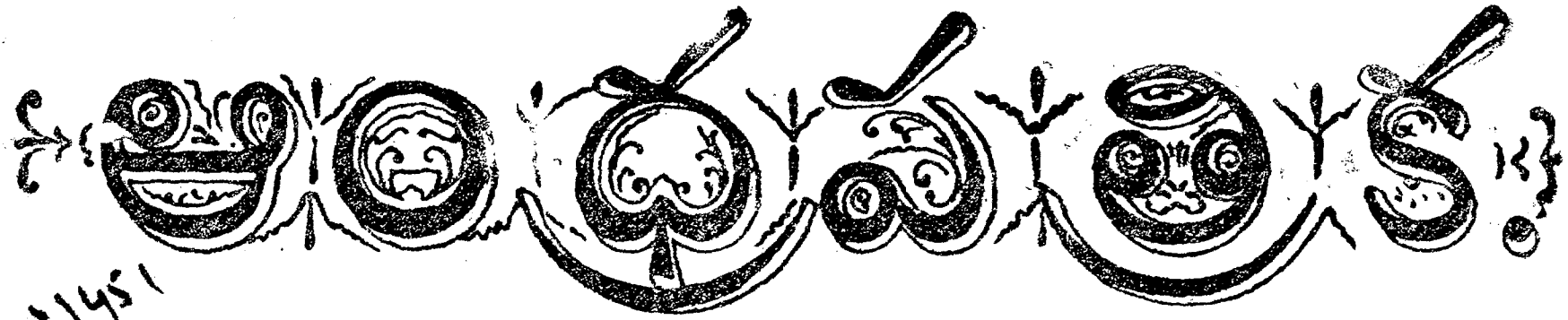

కాంగ్రెసు వ్యతాంతము

Register No M. 1118 చందా నంబు 1-కి 24-0-0. వి.డి. కత్తిక 1-కి 0-1-6

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్నపట్టణము 1926-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 30-వ తేది గురువారము } No. 229
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర మార్గశిరమాస బహుళ ఏకాదశి. } సంచిక ౨౨౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తొనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబొగ్గొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుకొని శరీర
మందలి నొప్పువార్ధము. నొప్పులను తగ్గించును
కాశోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

కుదుర్చుటకంటే ఆటంకపరచుట మేలు

ఈ ప్రకారము చేయుటకు లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను

Regd
TradeMark

జ్యోతియందుంచుకొనుడు

(ప్రతిదినము తొలులముతోగాని, విడిగాగాని లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను 1-2 ను నేవించు
యంపిన తీర్థశక్తిని క్రమపరచి గాని, నీళ్లచెడుపును అంటునియక కాపాడును. అనుపానపత్రము పేరకు ఇచ్చుట
జలన పిల్లలపడికేము, దగ్గుప్రకృలకుడప్పు, అజీర్ణము, అజీర్ణ భేది, జ్వరము, చలిజ్వరము, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లెన్ షియా, కడు
పుబ్బరము, బలహీనత, పెద్దకారితగ్గు, జలుబు, అగ్ని నూండ్లము, వలబదము, అజీర్ణమే గలుగుకడపునొప్పి, శీత
వాతమువల్ల గలుగుసంక్లివాతము మొదలగువ్యాధులకు సిద్ధామృతము. బాంజీంతలకు కస్తూరికిబదులు దీనిని వాడవచ్చు
ను. సంతోషపడవలసినది. వ్యాధివామములేనట్టి ఘోషాస్త్రీలకును ఆరోగ్యవృద్ధకారం. 250-300 ముత్రలుగల సీసా
1 కి పోస్టుభిరుతో 0-8-0, 6 కి రు 1-8-0, 12 కి రు 2-18-0, 25 కి రు 5-8-0. రివెన్యూచేయబడిన మా
వర్తకగురుతును గమనించితీసిన మోసముండదు. అన్ని దుకాణములందును దొరకును.

పాశ్చాత్య వెంకటాచలపండితులు ప్రాప్తైరు.

శ్రీ సీతారాఘవచెవ్యశాల, మైసూరు.

మద్రాసులో నెం 6, బందరుపీఠిలోనున్న ప్యాంకంపెనీవారివద్ద దొరకును.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108 Apply to:-

Imperial Telegraph Collage, Delhi

ప్రాచీనార్యకథావళి గ్రంథమండలి

పూర్వప్రాంతనవిజ్ఞానమువైపుగొప్పసింహానలోకము
ఆష్టాదశపురాణములలోనున్న యమృతకథలు నట్టును
సంబోధమున వచనముతో ప్రకటింపబడుచున్నాము.

'భారతకథావళి' ప్రథమగ్రంథము

తెలుగు భారతములో దేనినికూడా మూలమునుండి తీసి

28 కథలను సరిగ్గానే వ్రాసితిమి. సమస్తపాత్రులును, యుక్తు
లును, ధర్మములును గలవు. నెల చందాదారులకు 0-8-0.
యితరులకు 0-10-0. చందాదార్లకు ప్రవేశమును 0-2-0.
రాజపుత్రగ్రంథరాజము భాగవతకథావళితయారసమన్నది.
వలయువారు: కం. పి. బసవరాజుగారు, ఆంధ్రగోర్యావిద్యా
లయము-కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలయు

ముత్తయ్య కం వెనీ సలవ బట్టల విక్రయము

15 - 12 - 1926 తేది నుండి ప్రారంభింపబడినది.

విలువగల చీరలు, మంచి ట్రీడ్ గుడ్డలు, పూల్ గుడ్డలు, లాగులకును పట్టులకును ఉపయోగపడు పలురకము లగు సిల్కు గుడ్డలు, చిత్రము లైన
దుస్తులు యింకను వందలకొలది యితర రకముల గుడ్డలు అతిచౌక ధరకు యివ్వబడును. ఈతరుణమును పోగొట్టుకొని అనంతల చింతింపకును.

కె. యస్. ముత్తయ్య కం వెనీ, 287 ఎస్టే నేడ్
మదరాసు.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మగుచున్నది.

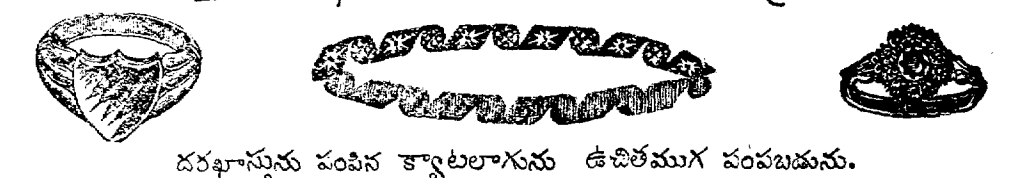
ప్రతిమాసము
7-వ తేదీన రవ్వక
ప్రకటింపబడును.

సంవత్సర చందా
రూ 6-0-0;
ఆరుమాసములకు
రూ 3-0-0;
విశేష ప్రతిక
ఆ. రూ 10-0-0.

సుప్రసిద్ధులగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన రంగులచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు,
ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును.
విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రచిత్రము లగునట్టియు,
నవీనభావ పరంపరలతో నిండినట్టియు పద్యములు కథలు ప్రచురితము లగుచున్నవి.
జననీమాసమునుండి ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునకును శ్యాసక ర్తయొక్క ఛాయాపటము కూడ యుండగలదు.
నూతన సంవత్సరారంభమునుండి కవితాజ శ్రీపాత కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే
రచియింపబడిన శ్రీనాథుడు (అను నాటకమును)
కొత్తవల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ఆనందకందము (అను నవలయును)
ప్రతిమాసమునను కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.
చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమము.

విలాసము:- భారతీ కార్యాలయము, తపా వెట్టె 212, మద్రాసు.

కానుబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.
కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలపీఠి, సాహుకారుపేట మద్రాసు.

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగును ఉచితముగ పంపబడును.

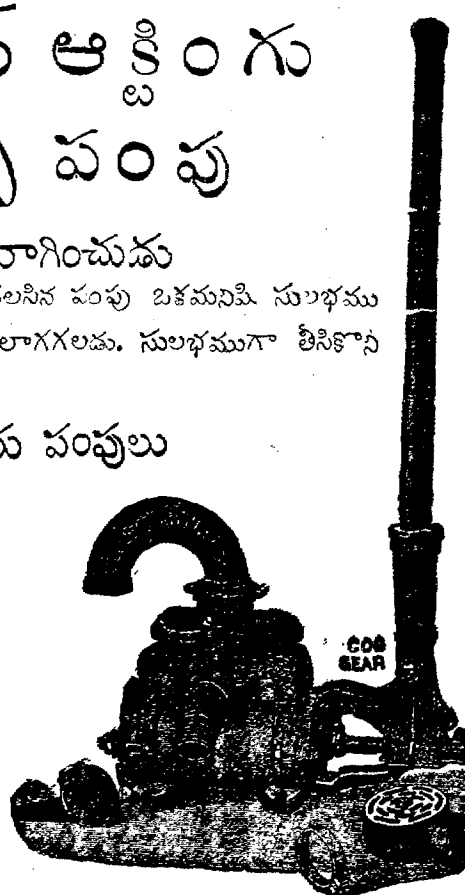
మైయర్స్ డబుల్ ఆక్టింగు టాంకు ఫోర్స్ పంపు

దీనిని తోటలకు ఉపయోగించుదు
కంట్రాక్టుదారులారా? ఇదియే మీకు కావలసిన పంపు బకమనిమి సులభము
గా గంట 1-కి 2000 గాలములు నీళ్లను బయటికి లాగగలదు. సులభముగా తిసికొని
పోవ వీలుగలదు.

మైయర్స్ - చేతి, పవరు పంపులు

లోతైన, లోతులేని, లేక తెరవబడిన బావులకును
తోటలు, సున్నముకొట్టుట, బండ్లను కడుగుట, ము
న్నగువాటికి ప్రే పంపులు గలవు.
పోర్టిలు, రైస్ హాల్లులు వ్యవసాయ పరికరములు
మొదలగునవి కూడ గలవు.

Sole Agents:
The Limaye Bros, L t d.,
1/173. Broadway. P. Box 202. MADRAS.

స్వాతంత్ర్య లక్షణము

“మేక్విసి” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్లగ్రంథమునకు అనువాదము.
దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.
తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము. వెల ప్రతి 1-కి రూ 1-0-0.
ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము
6, 7, రంబు శెట్టి పీఠి - మద్రాసు.

గౌహతి కాంగ్రెసుసభ

ఆంధ్రా డెలిగేటుల ప్రయాణం
(స్వకీయ రేఖి)

20-వ తేదీని కాకినాడనుంచి ఏలూరునుంచి సాంబశూ
ర్తిగారి సహా కొంతమంది ప్రతినిధులు కలకత్తాకు వెలులూ ప్ర
యాణమైరి. 21-వ తేదీ మైలులో శ్రీయుతులు దేశోదారక
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ప్రకాశంపంతులుగారు డాక్టరు
పట్టాభి శివారామయ్యగారు వారిసహా తమరావుగారు మున్న
గువారంతా బయలుదేరిరి. వీరు బయలుదేరిన రైలులోనే కాం
గ్రెసుకు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిన శ్రీనివాసయ్యగారు తమి
ళ డెలిగేటులు బయలుదేరిరి. ప్రెసిడెంటుగారి రైలులోనే శ్రీ
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు వుండిరి. తునిలో డెలిగేటులకు
మధ్యాహ్న భోజనమునకు ఫలహారములతో స్టేషనునకు కొంత
మంది వచ్చి ఆహ్వాన మొనర్చిరి. తరువాత బాల్తేరు స్టేషను
జిశాఖపట్టువారు ప్రెసిడెంటుగారికి సన్మానపత్ర మొనర్చిరి.
మదరాసు కాసనసభకు అధ్యక్షులనుగా నెన్నుకొనిన నర
సింహరాజుగారు వసంతివాడ బుచ్చి సుందరరావుగారు మున్న
గువా రనేకులు వచ్చిరి.

పనితొందరలచే నరసింహరాజుగారు కాంగ్రెసునకు రా
జాలనిచెప్పిరి. సాయంకాలమునకు పలాసా చేరుకొనెను పలాసా
కైల్వేస్టేషనులో వరదా కామేశ్వరరావు నాయుడుగారు యం.
యతో.సి. మిక్కుటమైన ఫలహారములతో డెలిగేటులకు భోజన
పు ఏర్పాటుచేసిరి. రైలువచ్చునరేకి వల్ల భోజనపు ఏర్పా
టున దేరిరి. రైలు ఆగగానే డెలిగేటులను నాయుడుగారు ఆ
హ్వానించిరి. రైలు ఆగిన 15 నిమిషములలోనే డెలిగేటులలో
చాలమంది భోజనము చేసిరి.

22-వ తేదీదయము కలకత్తాకు చేరుకొనిరి. కలకత్తా
లో ఆంధ్రులందరు ఆంధ్రాహోటెలునకు వెళ్లిరి. అక్కడ బస
చేసి భోజనానంతరము నాడే సాయంకాలము గౌహతికి ప్రయా
ణమైరి. మరునాడు రైలులో ప్రెసిడెంటు వచ్చుచున్నందున
మదావడి పొచ్చుగా నుండునని బయలుదేరిరి.

కలకత్తానుండి గౌహతికి బయలుదేరుటలో ఆంధ్ర
రాష్ట్రములో వున్నటుల రైలుస్టేషనులో భోజనపదుపాయము
లుండకపోవుట ఆశ్చర్యమకారు. 23-వ తేదీ సాయంకాలము
ది గంటలకు ఎమిగాన్ అను రైలుస్టేషనువద్ద దిగిరి.

బ్రహ్మపుత్రానదికి ఆనతలబడ్డన యీ స్టేషనున్నది.
ఇనతలబడ్డన పాండు స్టేషను వున్నది. ఆనతలనుండి యివతలకు
స్టీమరులోదాటిరి. స్టీమరు దాటగానే పాండు స్టేషను ఉన్న
ది. అక్కడనుంచి కాంగ్రెసు పెండాలునకు 1 1/2 మైలు వుండును.
అంతవరకు మరల రైలులోవచ్చుట ఆలస్యమగునని అక్కడకు
ఆహ్వానంఘమువారు పంపిన మోటారులోనుంచి పెండాలు
నకువచ్చిరి. ఆంధ్రాకాంపు జూయకొని సామానులు సద్దకొనట
న్నానము మున్నగునవి సాయంకాలము 5 గంటలకు ముగించిరి.
అనంతరము ఆంధ్రులకు తమిళులకు ఏక్వరచిన హోటెలునకు వె
ళ్లిరి. యాభోజనకాలను బెంగాలీవారు కంట్రాక్టునకు తీసికొనిరి.
అందువల్ల అంతగా సదుపాయములు లేకపోయినవి. సాంబ
మా ర్తిగారు సదుపాయములకు తగు ఏర్పాట్లకు మరునాడైనా
చేయుటకు ఏర్పాటుగావించి కొంతవరకు చేయించిరి. దేశో
దారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు గౌహతిలో (కాంగ్రెసు
పెండాలునకు 3 మైళ్ళుండును.) అక్కడ ఒకయిల్లు అద్దకు తీ
సుకొనిరి. అక్కడనే ప్రకాశంపంతులుగారు డాక్టరు పట్టాభి
శివారామయ్యగారు అందులోనేవుండిరి. గంజాము పశ్చిమగో
దావరి చెన్న పురినుంచినవచ్చిన ఆంధ్రా డెలిగేటులలో చాలమంది
మటుబయలుకు నిర్ణయించిన యిళ్లను వాటి ఆద్దెలుయిచ్చి ఎక్కువ
చలి తగులకుండా నుండుటకు తీసుకొనిరి. మిగిలినవారంతా ఆం
ధ్రులకు నిర్ణయించిన నాలుగుడేరాలలో సర్దుకొనిరి. డెలిగే
టులకు నిర్ణయించన డేరాలకు కాన్ వాసుగుడ్డ వేయుటకు ఏ
ర్పాటు చేసినారట గాని కంట్రాక్టు అరీతిగ చేయలేనందున
పలనని గోనిగుడ్డలతో నిర్ణయించిరి. అందువల్ల కొంచెము చలి
గానున్నది. డెలిగేటులందరు తగినడబ్బులతో వచ్చినందున కష్ట
ము కనుపించుటలేదు. మిగిలినవారుకూడ మటుబయలుకు నిర్ణ
యించినయిళ్లను తీసికొనుటకు బ్రయత్నించినను దొరకనందున
అటులనే యుండువలసినవచ్చినది. స్నానములకు వేడినీళ్లను ఏర్పా
టుచేయలేదు. అది కొంచెము కష్టముగానున్నది. అందువల్ల
ఎండ ఎక్కినతడవారను స్నానముచేయవలసి వచ్చుచున్నది.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీమెంబర్లలో 15 గురువ
రకు వచ్చిరి. డెలిగేటులు 75 గురువర కుండురు. కాంగ్రెసు కా
ర్గనిర్వాహకసభలకు ఆంధ్రులకు ప్రేక్షకులుగా 25 టిక్కెట్లను
యిచ్చిరి. కొన్ని ప్రత్యేక టిక్కెట్లను యిచ్చిరి. చాలమంది డె
లిగేటులు యామీటింగులకు ప్రేక్షకులుగా హాజరగుం
కార్గనిర్వాహకసభలలో సాంబమా ర్తిగారు, సహా తమరావు
గారు, ప్రకాశంపంతులుగారు కొన్ని తీర్మానములలో ఎక్కువ
గా పాల్గొని మాట్లాడుచున్నారు.
ఈమట్టుపట్టును విశేషములను సంగతులను జూచు
టకు ఆంధ్రులు ఎక్కువ శ్రద్ధతీసికొని చూచుచున్నారు.

కాంగ్రెసు నాయకుల విశేషములు

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరివద్దనుండి)

మహాత్మాగాంధీ

అంగవస్త్రమునే కట్టుకొనెను. సరిగా మోకాళ్లవరకున్నది. పైన కప్పుకొనేటందులకు చిన్న పంచె యున్నది. గడియారమునకు కడ్డరుతాడునే కట్టి నూత్రమువలె మెడలో వేసుకొనెను. టయముయొక్క అవసరమున్నపుడే అటుల నుపయోగించుచుండును. ఆరోగ్యవంతుడుగానే యుండెను. చిరునవ్వుతో ఎల్లప్పుడున్న నుండును.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ మీసములు మాత్రము తీసివేసెను. మామూలు ఉత్తర దేశీయులు వేయు పాడుగుగా ప్రాండే ఆఫారమున్న పైన వైట్ కోటున్న ఉత్తరీయమును సహజాధిటోపీయను ధరించెను.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యా ఉత్తర దేశీయులు తొడలకులగున్న ఆఫారమున్న మెడకు కుట్టు నొక ఖండు వాయున్ను తలపాగాయున్ను ధరించెను. నిర్మలమైన తెలుపు ఖడ్గదూసే ధరించెను. కాంగ్రెసులో తనకు స్థానము లేదనుకొనుచు కాంగ్రెసు అనుజ్ఞ యిచ్చినపుడే అవసరమున్న యెడల మాట్లాడుటకు సంసిద్ధుడై వచ్చెను. తన పాట్రికిన్ని కాంగ్రెసునకున్న ఐకమత్యమునకు పీలుంటే జూడవలెనని కాంగ్రెసునకు మనవి చేసుకొనుచు తన అభిప్రాయములును చెల్లించెను. మాట్లాడునపుడు అతి వినయముగాను బహుచక్కగా విడమర్చి యు మాట్లాడును.

జే. యం. నేనుగుప్తా

బెంగాలీకట్టును ఆఫారమున్న వేసెను. అంతకన్న మరేయెము వేయువాడుకాదు. అపుడపుడు పుల్లెన్ను కాలువ కప్పుకొనుచుండెడివాడు. మాట్లాడునపుడు గట్టిగాను భావపూరితముగ నుండెడిది.

వి. జె. పటేలు

మామూలుకట్టుపంచెయు ఆఫారమున్న పైన ఖండువా కప్పుకొని గాంధీటోపీతోవచ్చెను. తరచు మాట్లాడలేదు.

మహమ్మదల్లి షాకత్లీ

ఇరువురును పూర్వమువలెనే దుస్తులనుధరించిరి. ఇరువురును మాటలాడునపుడు నొకరినొకరు వేళావేళము చేసుకొనుచు మాట్లాడేవారు. వారి పంచములు రాజకీయముగ గాంధీ మహాత్ముని అనుచరు లేయనియు హిందూమహమ్మదీయుల ఐకమత్యము కావలెననియు చెప్పేవారు. శ్రద్ధానందస్వామిని మహమ్మదీయుడు చంపినందుకు చాలవిచారమును సిగ్గును చెలిచుచ్చిరి.

బి. జి. హార్నిమరు

దొరయైనప్పటికిపొందుపునవలె దుస్తులను ధరించెను. కట్టుపంచె ఆఫారము. డైజ్ కాలువ గాంధీటోపీతోనుండెను.

రంగస్వామి అయ్యంగారు

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి రంగస్వామి అయ్యంగారు పుల్లెన్ను దుస్తులు పంట్టము, కోటు పాగాతో నుండెను. అదిమాత్రము చాలమందికి పొందువలననే నచ్చలేదు. ఈవిషయము డెలిగేటులలో వింతగా చెప్పుకొనేవారు.

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ శ్రీ సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన ము.రా.శ్రీ కట్టమంచి లింగారెడ్డి యను. ఏ. గారు ప్రకటన చేసిన పీఠిక ప్రాయశ్చారము.

ఇందు ప్రాచీనాచార్యాచీన సాంప్రదాయములు ౧౦ తును చక్కగా వివరింపబడినవి. మూడు 160 మంది పూర్వకపుల ప్రయోగములు లుదాహరింపబడినవి. శైలి విశిష్టమైనది. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభివృద్ధినిగూడ జరుపవలసింది. ఇట్టి వ్యాకరణ వింతకుమున్ను తెలుగులో లేదు. రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. 860 పుటలు. రెండు సంపుటములు పాక్షికకాక రు 1-4-0. రెండు కలసిన రైతు రు 1-8-0. ఆంధ్రదేశీయావకము, నాటకాదల లక్షణము కావలసినవారిట్లు వ్రాయవలెను.

తాడూరి నరసూరారాయణమూర్తిగారు, 8170 ఇమ్మికుపేట, రాజమండ్రి.

అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీ

విశేషములు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

ప్రథమదినమున మహాత్మాజీ వచ్చినపుడు స్వామి శ్రద్ధానందుని మరణమువల్ల మహాత్ముడు వచ్చునపుడు నిశ్శబ్దముగా నుండెను. కమిటీ సభలలో కాన్సిలునకు సంబంధించిన తీర్మానములువచ్చినపుడు తలనుడుగ నుండెడివాడు. ఒకపుడు వెల్లిపోవుటయు కలదు.

నాయకులలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, జే. యం. నేనుగుప్త మహాత్మునిలో షాకత్లీ తరచుగా కాన్సిల్లకు సంబంధించినతీర్మానములలో మాటాడేవారు. యువకులలో మహారాష్ట్రమునుంచి వచ్చినవారిలో జాగల్కర్ అను ఆ య న యు మ రి యొ క తు న్ను బె ం గా లు వారిలో బిసంతు మజుందాజు బూషేంద్రనాథబెనర్జీయు తరుచు మాట్లాడేవారు. ప్రతిజిల్లావారముపై ఏదోవిధముగ పిరుమాట్లాడేవారు. ముజలహారుకన్న మిగతమువారు మాట్లాడుటలో విలంబముండెడిది.

ఆంధ్రులలో సాంబమూర్తిగారు హరిశర్వోత్తమరావుగారు ప్రకాశం పంతులుగారు తరచు మాట్లాడేవారు. యువకులలో తేన్నేటి విశ్వశాధంగారు "పండితమోతీలాలు కాన్సిలువర్కు తీర్మానముపై కొన్నిలోపములున్న"వని అతివిపులముగను అతిచక్కగాను మాట్లాడిరి. వరహగిరి జోగయ్య పంతులుగారుమాడ మాట్లాడిరి ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు మాటలాడుటకు అత్యుత్సాహముగా నుండిరి. కాని కాన్సిలువర్కు తీర్మానముపై ప్రకాశంగారి అభిప్రాయము తెలుపమని అధ్యక్షులగారితో చెప్పిరి.

మొసలగంటి తిరుమలరావుగారు అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ మొబైల్లో కొంతమంది విదేశబుట్టలతో వచ్చిరిని అధ్యక్షులగు శ్రీనివాసయ్యంగారితో చెప్పగా శ్రీనివాసయ్యంగారు అందరిని పరీక్షించుట కిది సమయము కాదని సమాధాన మిచ్చిరి.

డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు కాన్సిలువర్కు తీర్మానములోనున్న లోపములు కొన్నిటిని బయటపెట్టిరి. కాని వారు ఏమియు సవరణలు మున్నగునవి యియ్యక తలపట్టులుగానుండిరి. మధ్యమధ్యను చక్కనినామెతలను వినోదకరముగ నుండుటలు కార్యదర్శి అధ్యక్షులు మాట్లాడునపుడు మాటలాడేవారు. మొత్తముమీద యాకమిటీసభలో తరచు లేమిలే, ఆంధ్రా బెంగాలు మొబైల్ల అన్ని తీర్మానములమీదను మాటలాడిరి. ఈతర్కము యిటుల ఈ మాడురాష్ట్రములవారే తరచు కలుగజేసుకొనుచున్నారేమో యని వింతగా యితరరాష్ట్రీయులవారు చెప్పుకొనేవారు. యువకులు ధైర్యవంతులుగా ఏకొలదిమందియో మాట్లాడుటకూడ ఈ వత్సరము నొకమార్పుయనియు చెప్పుకొనేవారు.

చిరకాల శుక్లనష్టమునకు మందు

అమృతతత్వాకరము 45 బంధురపీఠి, మద్రాసువారికి— పిర్యబంధులచిరకాల శుక్లనష్టము నివారణయైనది. 20కోజుల మందంపుడు—(సం) కె. సూర్యనారాయణరాజు పాలకొల్లు.

ఇదివరలో పంపినమందువల్ల చాలభాగము పనిచేసినది. మరియొకసీసా పిర్యబంధు పంపుడు—(సం) గుండుబోయిన రామమూర్తి బొంబాయి, భీమవరం, తాలూకా.

మీరు లోగడ పంపించిన పిర్యబంధు నేపించునమైనది. గణం మరియొక సీసా పంపుడు. అర్థంట్లు.

[సం] యన్. వెంకటసుబ్బయ్య
అం నెం 4 గంగవరం కోపూరుపోస్టు నెల్లూరుజిల్లా.

సువర్ణ సుందరరసము సవామేహములకు సంజీవి. శ్రీ శ్రీ శేటూరి గుండరాశాస్త్రిగారిచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి సవామేహములైనను గురువును. ఇకాజ్జకను అనవసరము. 50 మాత్రలు రు. 5/ వాడువిధము నుండుతో పంపబడును. 2128 4 ఆర్ధరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము రు 3
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6
ఆంధ్రప్రదేశ్ అధ్యక్షులవారి ధు. 2, భిష్ణుప్రకాశిక రు. 1
0284 డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, డేవాద.

కాంగ్రెసు పెండాలు చుట్టూనున్న

విశేషములు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు కాంతునకు మూడువైపులకు బాగాదగ్గరగా కొండలున్నవి. తూర్పువైపున మాత్రము చాల దూరముగా నున్నవి. పడమటివైపున కామాఖ్య అను కాశ్చేయ దేవాలయమున్నది. అది కొండమీతమున్నది. పెద్దతిరుపతి కొండ ఎక్కుచున్నపుడు కనపడే చెల్లు చేములు కొండలు కనపడును. కొండపైకి 1 1/2 మైలువరకు ఎక్కువలయును. ఎక్కుట కొండయు కష్టముగానే యుండును. ఈకొండయే యీ ప్రాంతముఅంతటికి బహు ఎత్తయినప్రదేశము. ఈ కొండపైన చాలా యిళ్లుగలవు. ఇట్లు అన్నియు కొండలపైన అక్కడక్కడటి అక్కడొకటి యున్నవి. యిట్లు కర్రలతోను తడికలతోను మేడలవలెనే కట్టిపెల్లజేసి పైనలేకుండేరి. ఇట్లుమాత్రము చాల రమ్యముగానే యున్నవి. ప్రతి యింటిచుట్టూను తోట యుండును. ప్రతితోటలోను ఎక్కువగా ఆరటి మొక్కలుండును. ఈకొండ అఖిల సత్పుణాగమన దర్శాంగ మహారాజు బిద్దిగన్నుది. అక్కడ నుండిజూచిన బ్రహ్మపుత్రనదియొక్కయుగోపాతియొక్కయు ఉమానంది అను దేవాలయము కనబడును. హిమాలయ పర్వతములలో బూటాను పర్వతములకు పైగానున్న కొండలు నుంచు గడ్డలతో నున్నటుల నిదర్శనమునకు తెల్లగా కనబడును. బూటానుకొండలు ఆమంచు గడ్డల కొండలకుముందుభాగమున ముబ్బరంగుతోనుండును. ఈ ప్రదేశము కడురమ్యమైనదిగ నుండును.

కాంగ్రెసు కాంతునకు దగ్గరగా చినచిన్నపల్లెలున్నవి. ఈప్రాంతములలో పల్లెలంటే ఎవరిచాలములలో వారే యిళ్లును కట్టుకొనియుండురు. ఆయింటిమట్టా తోటయుండి ఆశ్రమముల వలె జూచుటకు చాల రమ్యముగనుండును. ఈప్రాంతములలోని యిళ్లన్నియు వెదురుకడకలతోను పైన కబ్బుగడ్డితోను యుండును. కొంతమంది పైకప్పు లేకుండేయుదురు.

కాంగ్రెసు పెండాలునకు కుడిపక్కను కుటుంబములతోనుండుటకు ఏర్పరచిన యిళ్లున్న ఎడమవైపున డెలిగేటులకు ఏర్పరచిన బసలున్న పడమటివైపున ప్రదర్శనశాలయున్న నిర్మించిరి. కాంగ్రెసు పెండాలు ప్రదర్శనమునకు ఏర్పరచిన పెండాలున్న ఖడ్గరుతోనే వేసిరి.

కాంగ్రెసు పెండాలునకు ముందుభాగముననే జాతీయ పతాకమును ఎత్తిరి.

కాకినాడ కాంగ్రెసు ఖడ్గరు పెండాలుయొక్క ఖడ్గరు అక్కడక్కడ చినిగిపోయినందున దానినే మరల ఖడ్గరుతో బానుచేసి నూతనమైన పెండాలు వలె తయారు చేసిరి. కాంగ్రెసు పెండాలులో అఖిలభాగమున చుట్టూ ప్రేక్షకులకు గాలిరీయున్న కాంగ్రెసు పెండాలులో నాల్గవంతులో మధ్యగా అధ్యక్షులయొక్కయు నాయకులయొక్కయు రాష్ట్రీయున్న ఆరాష్ట్రీకునకు నిరుపార్వముల అఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీమొబైల్లకున్న వాతిప్రక్కనే ఆశ్వానసంఘ సభ్యులున్న హార్చివలకు ఏర్పరచిరి.

మిగిలిన మాడవంతు భాగములో మధ్యను పత్రికలకున్న మిగతాస్థలములో రాష్ట్రీయ డెలిగేటులకు ఏర్పాటుచేసిరి. కూర్చొనుటకు గడ్డివేసి దానిపైన ఖడ్గరును కదలకుండా పరుపు వలెనుండునటుల కుట్టిరి. అధ్యక్షుల కెదురుభాగముననే ఆంధ్రా తమిళ డెలిగేటులు కూర్చొనుటకు ఏర్పరచిరి.

కాంగ్రెసు పెండాలులో, కాకినాడ కాంగ్రెసు పెండాలులోవలె అమితముగా పటములేవు; అక్కడక్కడ నాయకుల పటములను అలంకరించిరి. కాంగ్రెసు కాంతు నంతటికి ఎలక్ట్రిక్కులైటులులేవు. గ్యాసులైటులనే ఏర్పరచిరి.

అఖిలభారత స్త్రీసమాజము

8 వ సమావేశము—కజిన్సునతి అధ్యక్షుత
బెనారసు, డిసెంబరు 28:— 8 వ అఖిలభారతస్త్రీసమాజ సమావేశము కజిన్సునతి అధ్యక్షుతక్రింద సమావేశమయ్యెను. ఇదివరలో సమాజము చేసినకృషి తెలిపి రానున్నకాలమందు ఇంతకు మించినప్రయత్నములు చేయవలసి ననెను. దుక్కిణి, అరండేలు, జినరాజదాసుగార్లు అచ్చలనున్న భురువులను స్త్రీలకొరకు త్యాగముచేయుమనిరి. ఏలనన స్త్రీలు శక్తిస్వరూపిణులు. యదునందనప్రసాదుగారు తరువాల సుహృద్దాసరి.

అ. ప్రె.

41-వ భారత జాతీయ మహాసభ

కడపటి రోజున జరిగిన చర్య

అధ్యక్షుని అంతిమోపన్యాసము

తంతివార్తలను చదువుట

ఆమోదింపబడిన తీర్మానములు

1. మతకలహముల నమన్య, 2. భారత కార్యసంఘసభ్యుల నియోజనము, 3. ఎల్లప్పుడు ఖద్దరును ధరించుట 4. ముందుసంవత్సరమున సభాప్రదేశేన్నియము, 5. సిక్కు ఖైదీల విడుదల 6. ప్రతినిధిరుసుము మున్నగు తీర్మానములు చర్చించి పరిష్కరింపబడెను.

సభాంత్యమున నాయకుల ప్రసంగములు

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యుల నెన్నుకొనుట-వారి సమావేశము

మహాత్మునకు గౌహతీ పురపాలకసంఘము సత్కారపత్రము నొసంగుట

గోపినాథ ఘోషకుమారి మరణము

అధ్యక్షుని అంతిమోపన్యాసము

కృతజ్ఞత చెలుపుట

పాండవనగరం, డిశంబరు 28 :— అధ్యక్షులగు శ్రీమా ను శ్రీనివాసయ్యంగారు సభను ముగించుచు ఒసంగిన ఉపన్యా సము సమగ్రముగ యాదించునగుట.

నేను హిందీలోగాని, బెంగాలీలోగాని, అస్సామీభా షలోగాని చెప్పలేకున్నందుకు చింతించుచున్నాను. మానసికా భిప్రాయములు విస్తృతముగ చెల్లడిజేసికొనజాలని విదేశ భాషలో మీకు చెప్పవలసినవిన్నందుకు సిగ్గుపడుచున్నాను. అయినను కొంతవరకైన మీరు నన్ను బోధపరచుకొనియుండు రని నమ్ముచున్నాను. అస్పృశ్యగుండలచేతను శ్రద్ధానందస్వామి మరణించెనను వార్త దారిలో పడుగునలే నాపై బడుటచేతను నితర విధములగు ఆటంకములు కలిగినవి. (దేనికాటంక ములో నంతి విస్తృతముగ లేదు) నాయకులందరినీ కొద్దికాలము గూడ నన్ను విడచెను. కాని అదికొద్దికాలముమాత్రమే యట్లుం డెను. విరసమైన ప్రజలుండు ప్రదేశమునుండి వచ్చినవాడనై నను యాదేశము గొప్ప యాత్మవిశ్వాసమునకు అడ్డుతె చర్యల కును చేర్చబడినది. ఎల్లయెడలను సభ్యులందరు నాయకుల విశ్ర భావమును వాత్సల్యమును జూపిరి. అదిలేకున్నచో నే నీరీతి పాలించియు సభను నెరవేర్చజాలకుండును. విషయనిర్ణయ సభ లందును, మహాసభ యందును గూడ మీరు నాకొనర్చిన సహాయమునకై కృతజ్ఞత చెల్లుచున్నాను. కాంగ్రెసులో అన్నిశాఖలవారు సహకారముతో పనిచేయుట చేతనే సభ యిట్లు జయప్రథముగ జరిగినది. పండిత మాలవ్యా గారు అధ్యక్షునకు వందనములు సూచించిరి. వారిమాటల విను చున్నపుడు, నేను బాలునిగనున్నపుడు మదరాసులోవారి మృదు మధురోత్తల వినినరోజులు జ్ఞాపకమువచ్చెను. వారివిడ్డను వారు ఆశీర్వాదించుటకు నేడీ యవికాశమును పరాత్పరు డొసంగినందు లకు గర్వపడుచున్నాను. పండిత మాలవ్యాగారు దయతో నన్నుగూర్చి మడివిన భావములకు అబ్బర మండితిని. ఇకముం డైన వాని యన్నిటికి అర్హుడనుగనుండ ప్రయత్నించెదను. శ్రీ మతి సరోజినినాయకుగారివలె నేను సమర్థతతో నేరవేర్చ గలుగుదు నని యనుకొనను. ఆమె కవయిత్రి. నేను విరసి కుండనైన తమిళ దేశీయుడను. అర్హతకు న్యవహారగుండనను గూఢమొక్కటియే నాయందుగలదు. మనము వ్యవహారముగూర్చును తీర్మానముల గావించితిమి. వాటిని అమలు జరుపవలెను. ఆంగ్లేయులు మంచిచేరగాండ్రు. వారితో మనము చేరమునకు దిక్కుము. వారి సభ్యుల ననుసరించియే వారిని మనము డీకొనవలెను. ఉదేకపూరితమగు విస్తృతములను గాని, దైర్ఘ్యముగనుగాని నేను మిక్కిలప్రసాదించజాలను. వ్యవ హారముగూర్చును సహజస్వభావమును చెల్లడిజేసిదను. నేను మితవాదిని. నాయుపన్యాసము మితముగ నున్నచో వానిని సరిగ బోధపరచుకొనిరిని సంతోషించెదను.

దురభిప్రాయపడరాదు

మన యిక్కట్లన్నియు అపోహల ననుసరించియే యు న్నువి. ప్రతిభారతీయుని హృదయమును స్వరాజ్యముకొరకు పరి తేపించుచున్నది. కాని మతసాంఘికాది విషయములందు అ పోహలు దురభిప్రాయములు కలిగి మనము తగవులాడుకొను చున్నాము. నిరంకుశాధికారులు ఈయవకాశమును చక్కగ వినియోగించుకొనుచున్నారు. మన యభిప్రాయములను చెల్లడి జేయుటకును వానిని అమలుజరుపుటకును పోరాడవలసిందే. కాని యాపోహలమంతయు యేవిషయమును నిశ్చయింపక పూర్వ మే జరుగవలెనుగాని కార్యక్రమము నిశ్చయింపబడిన పిమ్మట చర్యలు మాని వానిని భక్తితో దీక్షతో అనుసరింపవలెను.

రాజ్యాంగవిధానము మార్పు బ్రత్యవసరమని యెల్లరు ముఖ్యముగ గుర్తింపవలెను. మనము వికమత్యము గోరుటకు అదియొక కారణము. కాని వికమత్యపు అదుర్దాలో మనము మన ముఖ్యాశయముల తగ్గించు కొనరాదు. ఖద్దరుద్వారా స్వరాజ్య ము వచ్చునని భావించిన వారును, కాసనసభలద్వారా స్వరా జ్యము వచ్చునని భావించువారును ఒకరినొకరు నమ్మక ఒకరిని గూర్చి యొకరు దురభిప్రాయపడుటచే యివిభేదములు కలుగు చున్నవి. ఇట్లే హిందూ మతములన స్వరాజ్యము వచ్చునని కొందరు, ఇస్లాములన వచ్చునని కొందరు చేరుచేరుగ భావిం చుచున్నారు. ఈ యభిప్రాయము లన్నియు నుచితరీతిగ నుండ వలెనుగాని మితిమీర గూడదు. వివాదాంశములగు రాజకీయ ములలోనికి మతము నీడ్వరాదు. అనగా ఆధ్యాత్మిక చింతనము మానవలెనని యర్థముకాదు.

విజయమునకు చేరువనున్నాము

మనము విజయమునకు చేరువగ నున్నాము. ఇట్టిసమయ మున ఆంగ్లేయులచే మోసపోరాదు. తగవు వచ్చి నపుడు ప్రారంభములోనే తేరమునకు దిగరాదు. పిమ్మట రాజీ యత్నములకు దిగినచో లాభకరమగు వరతుల నిర్ణయింపవచ్చు ను. కావున తెల్లవానితో మనము గట్టిచేరము చేయవలెను. రా జకీయ ఖైదీల విడుదల యన్నదొక్కటే వరతుకాదు. అంత టితో సంతృప్తిపొందజాలము. ప్రభుత్వమువారితో గౌరవప్రద మగు సెటిల్మెంటు కుదుర్చుకొనునపుడు నిది యొక్కటియే వరతుగ నెంచరాదు. అట్లయినచో వారు కొలదిమందిని కొన్నేం డు జైలులులోనుంచి విడుదలజేసి రాజకీయచ్చి మనపనివిరమిం చిన పిదప వేరేమిషచే వాటిని జైలులులో నుంచగలరు. అన్నింటి కన్న ప్రభువువరతుగ రాజకీయ ఖైదీలు జైలీస్థుల విడుదల యుండవలెను. బెంగాలీ ఖైదీలవిషయము కేవలము ఒక్కరాష్ట్ర మునకు చెందినదిగనే భావింపరాదు. అది ఆఖిలభారత స మన్య.

అధికారిని సడలించు మార్గము

ప్రభుత్వమువారితో సమాధానపడుటకు పూర్వము స్వ రాజ్యమును సుస్థిరముగ నుంచుకొను సమర్థత యుండవలెను. సంస్కరణముల కొనసాగించుటకు సులభముగ జెప్పవచ్చును. స్వరాజ్యయులు కాసనసభలలో చేరకపూర్వము ఆంగ్లేయుడు అధికార పీఠమున గట్టిగ కూర్చొనియుండెను. వానిని

యూస్థానమునుండి సడలించవలసియున్నది. అందుకు హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రియే పరమసాధనము. వికమత్యము వికమ త్యముని ఉపన్యాసములు. జెప్పిన లాభములేదు. మనఃస్ఫూర్తిగ పనిచేయవలెను. సమష్టి కార్యక్రమ మేర్పరచినచో లాభముం డును. సోమరితనమే సాంఘికవిద్యమములను పెంచుచున్నది. హిందువులకు మహమ్మదీయులకు చేరినిండ పనిగల్గించినచో తగవుల మరచిపోయెదరు. నిర్మాణకార్యక్రమమును దీక్షతో కొనసాగించినచో మీరు బాతిభేదముల పోగొట్టినవారగుదురు.

మీరు వ్యవహారము క్షమగు తీర్మానముల గావించినం దుకు సంతోషించుచున్నాను. ఖద్దరుసర్వదా విధిగా ధరింపవలెనని తీర్మానించినందులకు ఆభినందించుచున్నాను. ఖద్దరే స్వరాజ్య మని మహాత్మునివలె నేను భావించువాడను కాకున్నను స్వరా జ్యమునకు ఖద్దరు పునాదిగ నుండగలదని నమ్ముచున్నాను. సభ వారు గావించిన కలెన్సీ తీర్మానముగూడ వారి వ్యవహారరీతిని ట్లడి జేయుచున్నది.

స్వరాజ్యాదర్శనమును మరువకుడు

మీరు ఎల్లప్పుడును స్వరాజ్యమునే ధ్యానింుండ వలెను. ఉదయమున లేచినపుడు రాత్రి పండుకొనునపుడు స్వరాజ్యమునే స్మరింపుచుండవలెను. స్వరాజ్య సాధనమే మీమతముగ నెంచవలెను. స్వరాజ్యము మీవిశ్వాస ముల ననుసరించియుండును. మీవివాదాలతో పనిలేదు.

శ్వాసముతో పనిజేసిన స్వరాజ్యము వచ్చును. కాసనసభా కా ర్యక్రమములన ఉపయోగము లేకపోలేదు. అవి సమరంగ మున మంచి అనుకూలస్థానములవంటివి. నిరంకుశాధికారు లా స్థానముల కళపరచుకొని మనల హింసించుకుండుటకై వానిని మ నము వశపరచుకొనుట యవసరము. అవి లేనిది ఏవని సాధ్య ముకాదు.

మహాత్మునకు కృతజ్ఞత

మహాత్ముడు యీసభకు విచ్చేసి మనకు సహాయము జే సినందుకు కృతజ్ఞత చెలుపుచున్నాను. మనము నిర్మాణకార్య క్రమమును, కాసనసభా కార్యక్రమమును జయప్రథముగ కొన సాగించినచో మహాత్ముడు తనకుసహజమగు సమయానుకూల సా ధన సందర్భితో కాసనసభల యుపయోగమును గుర్తించి మన కు నాయకత్వమువహించుననియే నమ్ముచున్నాను. మనముచేయ వలసినంత పనిజేయలేదని భావించుటచేతనే వారు ప్రస్తుతము కాసనసభలకు ప్రతిహేతురుగ నున్నారు. కాంగ్రెసు కాసన సభ్యులు నిర్మాణకార్యక్రమమునందు అధికశ్రద్ధపహింపవలెను.

ఈకాంగ్రెసులో వివిధ పక్షములందు నేననుకొనినంత కన్న యెక్కువ వికమత్యమే చేపూరినది. భారతకాసనసభలో పండిత నెహ్రూ మాలవ్యాగార్లు ఉభయముల కలిసిపనిజేసి మన కు దారిజూపగలరని నమ్ముచున్నాను. మనమింకొక వత్సరము పాటు ఉద్యోగముల స్వీకరింప కున్నచో దేశమునకు యెక్కు వనేవ జేయగలుగుదుము. కొన్ని ఉద్యోగములు భారతీయులకు విడదిపెట్టబడునను నెవమున ప్రభుత్వమువారు మనస్వరాజ్యాశ యమును వెనుక జెట్టుచున్నారు. మన మికముందుగూడ యా వలలో చిక్కుకొన రాదు.

నేనిక జెప్పవలసిన దేమియులేదు. ఈభారతదేశ తూర్పు కొనను మనమందరము సమావేశమై యీ గుండవన ప్రాం తమున స్వరాజ్యాభిమానమును దృఢపరచుకొనినందుకు సంత సమగు చున్నది. మనము చిరకాలమునుండి చింతించుచున్న ఆసి యాసమన్వయసమితికిది ప్రథమసోపానముగగాక. అస్సామీలో మూడురోజులున్నచో అందరు గొట్టెలగుదురని ఘోషముగారు జరిపినసామెత అసత్యమయినది. మీలో నెవ్వరును గొట్టెలవంటి వారులేదు. నిన్న జరిగిన ఓటింగునందే ఎవరిలో ఎంతెంత న్యాయం భూత్యముగలదో చెల్లడియ్యెను. డా॥ హక్కికరుగారి నాయ కత్వముక్రింద చక్కగ పని జరిపిన వాలంటీరు దళమునకు కృత జ్ఞత చెలుపవలసియున్నది. వాలంటీరు ఉద్యమము కద్దరు కన్న ముఖ్యమైనదని నా యభిప్రాయము. మీరెల్లరు ఆ యుద్య మమునకు తగిన సహాయము జేయగోరెదను. పండిత నెహ్రూ గారికి కృతజ్ఞతావందనముల చెల్లుచున్నాను. (పార్లమెంటు/ అధ్యక్షురాలుగా నుండి, 52 యెండ్ల చిన్ని బాలుడనగు అధ్యక్షతాబాధ్యతయందు ప్రతేకపెట్టిన శ్రీమతి నా యదు గారికి కృతజ్ఞత చెల్లుచున్నాను. (దీర్ఘవార్తా ద్వయము) త: న్ని సోదరునకు సహాయము జేసిన లాలాగిరిధరలాలు గూడ కృతజ్ఞత చెలుపుచున్నాను. వందేమాతరం. (క్షీర

మూడవరోజు మహాసభ

సందేశముల జదువుట

28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 1/2 గం. కడపటిదినము మహాసభాసమావేశము శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. వర్షము కురియుచుండుటవలన సభ యంతరికృత్యముగ జరుగలేదు. అటుపిమ్మట లాలాగిరిధరలాలుగారు సభలో తంతి వార్తలను జదివెరి.

బెర్లిన్ నుండి యూనియను కాంగ్రెసు కార్యదర్శి జి.బార్టాగారు యిట్లు వార్తనంపిరి. ప్రపంచమండలమున గల 400 వందల జాతీయ కార్మికసంఘములపక్షమున భారత కాంగ్రెసు మహాసభకు సంపూర్ణవిజయమును మాసంఘమువారు కోరుచున్నారు. నేడు భారతదేశసమస్య ప్రపంచమందు మిక్కిలి ప్రధానసమస్యగా నేర్పడినది. జనవర్తి కాలలో బ్రిటన్ లు సగరమున జరుగవచ్చు పరాధీన జాతులసభకు కాంటను, మెక్సికో దేశముల ప్రతినిధులును, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయసంఘ ప్రతినిధులును, ఈజిప్టు జాతీయపక్షమువారును, సింహళము చీనా పాఠకము తురుష్కము దక్షిణాఫ్రికా మున్నగుదేశముల ప్రతినిధులుగూడ వచ్చెదరు. భారతదేశమునుండి కాంగ్రెసువారిచే నియమింపబడిన ప్రతినిధులును భారతనాయకులును అధ్యక్షులగు మీరునుగూడ ఈసభకు ముఖ్యముగ రావలెనని అన్ని దేశముల ప్రతినిధులును కోరుచున్నారు. జార్జి లాన్సు బరి సభ్యులు నేను సరి (చీనా) హెన్రీకార్నాస్ మున్నగువారాసభకు రావచ్చును. మీ ప్రతినిధుల చేరుటను ముందుగా మాకు తెలుపగోరవలెను.

సర్వోపాధ్యక్షులు

లండనునగరమునుండి యిట్లు రంతి నంపిరి:— నాయత్వ మీమధ్యనేయున్నది. కరీము మాత్రమిచ్చటనున్నది. రాజకీయసభ్యులకంటె సర్వభారతస్వతంత్ర్యమునే ప్రధానముగ భావించు దేశీయులని స్త్రీలకును పురుషులకును గౌరవమునకలిగించు రీతిగ మహాసభలో యాసంవత్సరము పరిష్కారములు జరుగుగాక అని నేను మహాపూర్వకముగ కోరుచున్నాను. ఎంత కాలము మనమీదాస్యము ననుభవించవలెను? మనదేశముపై అధికములగు పశ్చులకు చేయుచు మనకును దుడుచుటకు బ్రిటిషు పార్లమెంటు సభలలో రాజనీతిజ్ఞులు చమత్కారములను నుపయోగములను జేయుచుండుదురు. వానిని చూచి మోసపోగూడదు. కాంగ్రెసు నిష్పలముగ గావించిన తీర్మానమును ఆమోదించుకుంటే జాతీయస్వాతంత్ర్యమును గౌరవమును కోల్పోవునట్టి బాంబాయి వారి భావదాస్యమును మీరంతకాలము ఆమోదించెదరు? కాసనసభలలో కాంగ్రెసు పక్షమున వోటుజేయుటకు యితరపక్షములను మాడగట్టుకొని వచ్చుటవలన నెట్టిలాభమును గలుగదు. బ్రిటిషు పార్లమెంటులో కన్వల్యేటివు లిబరలు లేజరుపక్షములవారు 615 మందిగలరు. అందు నే నొక్కడైన యున్నాను. పార్లమెంటు సభ్యులలో సామ్రాజ్యాభిమానము గలవారు హెచ్చుమంది యున్నారు. అయినను రాజకీయముల కొరకు కృత్రిమమున సంఘిభావమును కలిగించుటకు నే నెంతమాత్రము లొంగను. కాసనసభలకు సంబంధించుచుండ దేశమునందు ఆత్మధిక సంఖ్యాకులగు మన్న కార్మికులును రైతులునే కాంగ్రెసునకు మాతాభారముని మీరు గ్రహించుదురు. కార్మికులను రయితులను స్వయముగ నాయకత్వమువహింపగల్గునట్లు వారికి రాజకీయజ్ఞానమును కలుగజేయుదు. మీరు చేయుచున్న కార్యములన్నిటిలోను కార్మిక సంఘముల నేర్పరచుటయే ముఖ్యకర్తవ్యమని గ్రహించుదు. అటులేనే భారతదేశమునకు నిజముగ ముక్తి గలదు. ఇచ్చడు చీనా దేశమునందు కాసనసభ్యులకు దేశీయనాయకులు స్వార్థపరులై సామ్రాజ్యవాదులగు విదేశీయుల యజమాన్యమునే బహిరంగముగ కోరుచున్నారు. చీనాదేశమునందు కార్మికులతోను రయితులతోను దేశీయనాయకులే ప్రతిఘటించుచున్నారు. అందువలన ఆదేశము దుర్గతికి పాల్పడియున్నది. కావున మీ రామార్గము సమసింపక దేశమాతకు స్వాతంత్ర్యము చేకూరునట్లు ఓనర్చుకోవలెను.

డా॥ మురారిలాలుగారు

“మత కలహముల న వివేచి వేసి స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు సరియగు మార్గమున ముందుకు నడుపుడు” అని కాన్పూరునుండి వీరు తంతివార్తనంపిరి.

సరభాదేవిగారు

కలకత్తాలో జరిగిన హిందువులసభలో అధ్యక్షతవహించిన సరభాదేవిగారు ఆసభలోని తీర్మానములను మహాసభాధ్యక్షున కంకిరి.

తన కంకిరి. మహమ్మదీయమతమువాదులపై యితర మతముల వారు తమిక్రమ మతములనుగూర్చి ప్రచారము జేయుటయును, హిందువులు కుద్ధిసంఘటనముల నేర్పరచుటయును, మహమ్మదీయమతమునకు ప్రతిఘటనముచేయునను అజ్ఞానముతోగూడిన దురభిప్రాయమును మహమ్మదీయులలో చాలమంది యిచ్చుచు కలిగి యున్నారగావున దానిని తొలగించుటకు మహమ్మదీయనాయకులు గట్టిప్రయత్నముల జేయవలె నని యాసభలో తీర్మానింపబడినది.”

ఇతర తంతివార్తలు

చెన్నపురినుండి లాడు గోవిందరావు, జొరహటునుండి చంద్రధర బాద్రు, అర్రాసుండిల క్వి నారాయణ మిశ్ర, జస్సోరునుండి యదునాథమజుందారు, తెనాలినుండి పిల్లలమర్రి అంజనేయులుగారు, అహమ్మదాబాదునుండి అంజాలా లు సారాబాయి, పూనానుండి బి.ఎస్. కామతుగార్లు పంపిన తంతివార్తలుగూడ సభలో చదువబడినవి.

హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిని గూర్చిన తీర్మానము “ప్రస్తుతము దేశమునందు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మిక్కిలి సంతాపకరములగు కలహములు జరుగుచున్నవి. కాన యీవిరోధభావమును అంతరింపజేయుటకు తగిన సాధనములను కనిపెట్టుటకు హిందూమహమ్మదీయ నాయకులతో ఆలోచించి భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు వెంటనే పనిబూనవలెనని యీమహాసభవారు కోరుచున్నారు. కార్యసంఘమువారు నిజేదికను పంపగానే, స్థానికసంఘమువారు అవిషయమునుగూర్చి కాంగ్రెసువారి కందరికి తెలియజేయవలెను. అవసరమగు యితరప్రయత్నములనుగూడ చేయవలె నని యీమహాసభవారు కోరుచున్నారు.”

ఈ తీర్మానమును అధ్యక్షుడే ఉపపాదించెను. తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

కరెన్సీ రిఫార్ము

“కరెన్సీనిగూర్చి రాయలు కమిషను విచారణ వలన చాలముఖ్యాంశములు ఏర్పడగలవని మహాసభవారు గ్రహించుచున్నారు. కావున అవసరమైనచో ప్రవీణుల సహాయముతోగూడ కార్యసంఘము వారు యీసమస్యను సాకల్యముగ పరిశీలించి భారతీయులకు నష్టము కలుగకుండుటకు తగిన ఏర్పాటులను జేయుటకొరకు శాసనసభలలోని కాంగ్రెసు వారికి నలహా నొసంగవలెను.”

ఈతీర్మానముగూడ అధ్యక్షుడే యుపపాదించగ, ఆమోదింపబడినది. ఈరెండు తీర్మానములగూర్చియు చర్చయేమియు జరుగలేదు.

భారతకాంగ్రెసు ఉద్యోగులను నియమించుట

ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, వల్లభభాయి పటేలు, డా॥ ఎం. ఎ. అన్నగార్లు మరల కార్యదర్శులుగ నియమింపవలెను. వెనుకటి కోశాధిపతులను ఆజిటగులేనే మరల ఆపదవులకు నియమింపవలెను. అని శ్రీమతి సోశినిదేవిగారు ప్రతిపాదించగ అంగీకరింపబడినది.

ఖద్దరును ఎల్లప్పుడును ధరింపవలెను

తీర్మానము:— “ఎల్లప్పుడును శుద్ధ కద్దరును ధరింపనట్టి కాంగ్రెసు సభ్యులు మహాసభకు ప్రతినిధులను భారత కాంగ్రెసు సభకు సభ్యులను ఎన్నుకొనునపుడును ఏ కాంగ్రెసు సంఘములోను ఏ ఉపసంఘములోను కూడ ఓటు చేయగూడదు. అట్టివారిని ప్రతినిధులుగను సభ్యులుగను ఎన్నుకొనగూడదు. అట్టివారు ఏ కాంగ్రెసు సభలోను సంఘములోను ఉపసంఘములోను పాల్గొనగూడదు. ఈ తీర్మానమును సరిగ అమలుజరుపుటకు అవసరమగు నిబంధనలను కార్యసంఘమువారు చేయవలె నని యీమహాసభవారు కోరుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమును మహాసభలో ప్రకాశంగారు ఉపపాదించిరి.

ప్రకాశంగారు ప్రతిపాదించిరి

“అప్పుడు మూత్రమే కాంగ్రెసువారు ఖద్దరు ధరించుచుండవలెననియు, ఎల్లప్పుడు ధరింపవలెనే వారే నిర్ణయించుకొనవలెననియు, నిదివరకు మహాసభవారు సభ్యులకు ఆవకాశమిచ్చినందువలన దేశమునందు చాల అక్రమము జరుగుచున్నది. కొంతమంది కాంగ్రెసువారు సభలలో మూత్రమే ఖద్దరును ధరించుట చాల తోచనీయము. ఇట్లుచేసి కాంగ్రెసువారు ఎల్లప్పుడును ఖద్దరును ధరించునట్లు వీలయినంతవరకు ఈ తీర్మానమును అమలు జరుపవలసి యుండును. మనము ఖద్దరునుగూర్చి దీక్షబూనితిమని వెల్లడియైనచో విదేశీనైపులను బహిష్కరించుటకు మనము కృతనిశ్చయుల మైతిమని విదేశీయులు గ్రహించగలుగుదురు.” అని ప్రకాశంగారు నుడివెరి.

బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు

గాంధీమహాత్ముని ముఖ్యశిష్యులలో నొకరును అసహాయోద్యమమునందు గట్టిపట్టుదల గలవారును అగు బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు వేదికపైకి రాగానే జయజయస్వములు చెలినవి:— “ఖద్దరును ఎల్లప్పుడును ధరింపవలెను అని నెనుక తీర్మానింప గోరినపుడు స్వరాజ్యపక్షమువారే ప్రతిఘటనకు నుండిరి. ఈ సభలో స్వరాజ్య పక్షము వారిలోనే హెచ్చుమంది యాతీర్మానమును ఆమోదింపగోరుట శుభసాచకముగ నున్నది. కావున సభ్యులందరూను సంపూర్ణవిశ్వాసముతో యాతీర్మానము నామోదించి తాముటల ఖద్దరును ధరించుచు, దీనినిగూర్చి ప్రచారముగూడ జేయగోరవలెను.” అని రాజేంద్రప్రసాదుగారు నుడివెరి.

సవరణ

“సభ్యులు యాతీర్మానమును అమలుజరుపవలె నని నిజముగ మీరు కోరునట్లె ఖద్దరుగాని కనీసపక్షము స్వదేశీబట్టుగాని యెల్లప్పుడు ధరింపవలెను అని నేను కోరెదను. తేనిచో ఈతీర్మానము ప్రస్తుతములో మూత్రమే యుండునుగాని మరెట్టిలాభముండదు. కాంగ్రెసువారు ప్రాస్థస్వభావముతోగూడిన యాతీర్మానము నామోదించినయెడల ప్రజాప్రతినిధిసంఘము నామము కాంగ్రెసుకు సార్వకమునా? ఇదివరకే కాంగ్రెసు సభ్యులసంఖ్య చాల తగ్గిపోయినది. ఈతీర్మానము నామోదించినచో నింకను తగ్గిపోవును. ఈతీర్మానము నామోదించుట వలన సభ్యులు కాపట్టుమును పూనుటకు మీరవకాశమును కలిగించినవారగుదురు. మీరు స్వాతంత్ర్యమును కోరుచున్నపుడు యితరుల స్వాతంత్ర్యమును మీరు భంగపరుచునూడదు. ఖద్దరు కట్టినవారికేగాని తక్కినవారికి దేశాభిమానము లేదని తలంపకుడు (వినుడు వినుడు సభనుండి తేచిపోవమిట్లు కానిమ్ము అని సభలో నలుప్రక్కలనుండి కేకలు వివవచ్చెను.)

“దీనివలన ప్రజాప్రతినిధిసంఘమును కాంగ్రెసు తంతుకారకసంఘముగ మారిపోవును” అని చక్రవర్తిగారు నుడివెరి.

పిమ్మట జోశేకరుగారుగూడ నిట్టిసవరణనే ఉపపాదించిరి. కొందరనుకూలముగను కొందరు ప్రతిఘటనముగను కేకలు వేసిరి.

ప్రభాతంగూలిగారు:— ఈతీర్మానమును ఆమోదింపవలెనని వంగభాషలో గంధీరోపన్యాసము గావించిరి. స్వదేశీలో కద్దరుగూడ జేరియేయున్నది. కాంగ్రెసుపై జనసామాన్యమునకు అధికముగ ఆసరము కలుగుటకును, కాంగ్రెసు ఉద్యమము బీదసాల ఉద్యమముగ భావించబడుటకును యాతీర్మానమును ఉపపాదించబడినది. ప్రాచీనకాలమునందు వంగరాష్ట్రమున ఖద్దరు మిక్కిలి ప్రబలియుండెగ, యాసభలో వంగరాష్ట్ర ప్రతినిధులు ఆమోదింపకపోయినచో వారు తమరాష్ట్రమునకు కళంకము తెచ్చినవారగుదురు.” (వినుడు వినుడు గాంధీకి జేయను కేకలు.)

“జయనారాయణ శింగుగారు యిప్పుడు వితంతువుల సంఖ్య చాల అధికమగుచున్నది. ఖద్దరు ఉద్యమము దేశమునందు బాగుగ వ్యాపించినచో అవ్యవహీనలగు యాస్త్రీలకు పీడము లేవనాధారము కలుగును. “జయమందు” మిట్లును జవాహరుకొనిరి. ఇక స్వదేశీయులగతని జూచుడు.” అని శింగుగారు నుడివెరి.

“మహాసభలో అల్పసంఖ్యాకులుగా నున్నవారి హక్కులను మీరు కాపాడవలెను. ఈతీర్మానము ఆమోదింప బడినచో చాలమంది సభను విడిపోవలసి వచ్చును.” అని నింబాకరుగారు నుడివెరి.

ప్రకాశంగారు:— ఖద్దరు విషయమున నీతీర్మానము వలన నిర్బంధము కలుగుచున్నదని భావించువారు కట్టుబాటునకు (డిసిప్లిను) యిది అవసరమును భావముతో దీనిని ఆమోదింపగోరవలెను.

తీర్మానము నెగ్గుట

తీర్మానముపై ఓర్పుపుచ్చుకొనగ సవరణ ఓపిసాయెను. ప్రకాశంగారి తీర్మానము అర్థధిక సంఖ్యాకులచే గాంధీమహాత్ముని జేయని హర్షధ్వనులు చెలరేగుచుండ ఆమోదింపబడినది.

శిక్కు-పై దీల విడుదల

“శిక్కు-పై దీల వందరిని ఎట్టివ ర తు లు లే కు ం డ తదలవలెనని కోరెను నాభా మహారాజునకు, నాభా సంస్థాన ప్రజలకును దొరతనమువారు న్యాయమును చేయలేదని యీసభ వారు భావించుచున్నారు.” అను తీర్మానమునందు చెడవ భాగమును విషయనిర్ణయ సంఘసభలో రద్దుచేయుట తమకు సమ్యకము లేదనియు ఆ తీర్మానమును పూర్తిగ మరలమహాసభలో నుపపాదించగోరవమనియు నాభామహారాజునకును, సర్దారు కార్వాల సింగుగారును మరీ 50 మంది శిక్కులను అధ్యక్షునకు ప్రాతములకముగ దెలియజేసిరి. ఈ తీర్మానమును బహిరంగ సభలో చర్చించుటవలన లాభ మేమియును కలుగదని అధ్యక్షుడు తేల్చినను వారికి సంతృప్తి కలుగలేదు.

“నాభా సంస్థానము ప్రజలను అకాలియద్యమునకు సహాయము చేసినందువలననే దొరతనమువారు వీరిసాక్షులను వారినించి వారిని చెరసాలలోనుంచితి. కావున మరల మహారాజును సింహాసనానీనుని గావించిననేగాని అకాలిసమస్య పూర్తిగ పరిష్కరింపబడదు.” అను తీర్మానమును మహాసభలో నుపపాదించెదమని గరుడ త్తసింగుగారు మున్నగువారు దెలిసిరి.

తీర్మానము:— “గురుద్వారా ఉద్యమమును గూర్చి శిక్కుల యాందోళనము ధర్మయుతమును న్యాయమైనదియునని దొరతనమువారు రంగీకరించి గురుద్వారా చట్టమును జేసిరి. కాని సర్దారు కారకు సింగుగారు మున్నగు గురుద్వారా పైదీలను నింక ను వదలియుండలేదు. గురుద్వారముల యుద్యమము సంబంధమున కైదు జేయబడిన వారినందరిని యెట్టి పరతులను కోరకుండ విడుదల జేయవలెను. శిక్కులను గూర్చి జేయబడిన కఠిన శాసనమును రద్దు పఱచవలెను. శిక్కులకు గల యిబ్బందులన్నిటిని తొలగించవలెను. అటుల జేసినగాని శిక్కుల సమస్య పూర్తిగ పరిష్కరింపబడదు.

(2) దొరతనమువారితో శిక్కులకు జరుగుచున్న సంఘర్షణమునందు కార్యమువారికి సంపూర్ణ మగు సానుభూతి యుండుటయే గాక శిక్కులు తమహక్కులను బడయుటకు అహింసావిధానమున జరిగించునట్టి సక్రమములగు కార్యములన్నిటి యందు వారికి కార్యమువారు మనఃపూర్వకముగ సహాయము జేయుదురని గూడ కార్యమువారు శిక్కులకు అభయమిచ్చుచున్నారు.”

అను తీర్మానము విషయనిర్ణయసభలో ఆమోదింపబడినది. అతీర్మానము మహాసభలో సి.ఎస్. రంగయ్యగారు తుపపాదించిరి. అంతట చాలమంది సభ్యులు నుపపాదించిరి.

అధ్యక్షుడు:— నాభా మహారాజుగారి విషయముగూర్చి విచారణ జేయుటకు కార్యసంఘమునకు సంప్రసట్లు విషయనిర్ణయ సంఘసభలో నిశ్చయింపబడినది. కార్యసంఘము వారు విచారణజేసి రిపోర్టు పంపెదరు. ఇప్పుడు పాదించబోవు సవరణ ఒక ప్రత్యేక తీర్మానమేయగునని నేను అనుమతింపజాలను.

రంగయ్యగారు

ఈతీర్మానము చాల ముఖ్యమైనది. దేశమున నిరుత్సాహము ప్రబలియున్నపుడు అకాలిలు జైలులులో తీవ్రమగు శిక్షలను సాగించి జాతీయపతాకమును నిలువజేయగలిగిరి. అకాలియోధులు జాతీయోద్యమమునకు ముందునేనగ నుండిరి. బ్రిటిషువారి దారుణపద్ధతికి యెటుల నిదర్శనముగ నుండెనో అటులే భారతీయులు ఆసహాయోద్యమమునకు గురుకాబాగు క్షీర్తిలియమగ నుండెను. భారత జాతీయోద్యమమునకు శిక్కుయోధులు సింహవిక్రములైయున్నారు. అట్టివారిని వికమత్స్య విరహితులుగ జేయుటకు సర్ మా ల్కాము హెయిలీ గారు యత్నించుచున్నారు. భావతేజమున బ్రిటిషురాజ్యము నేర్పరచుటకు శిక్కులే యుత్తుడు బ్రిటిషువారికి అధికముగ సహాయము చేసియుండిరి. అట్టి శిక్కులను న్యాయముగ పరిపాలించనిచో బ్రిటిషు రాజ్యవిశాసమునకుగూడ మరల వారే కారకులగుదురని హెయిలీగారు గ్రహింపగోరవను. నాభామహారాజుకుటుంబము శిక్కుల పదవగురువునంతటికి చేరినది. కావున అది శిక్కులకు పరమ పవిత్రమైన కుటుంబము. మహారాజును రాజ్యమునుండి తొలగించుట అక్రమమని ప్రత్యేకసభలో కార్యమువారిదివరకు తీర్మానించబడునన్నారు.” అని రంగయ్యగారు నుడిచిరి.

సయ్యదు ముర్తూజు సాహెబుగారు:— ఈ తీర్మానమును అనుమదించిరి. దౌర్జన్యములను అనుసరించు విరహితములగు కార్యములన్నిటినిగూడ శిక్కులకు జేయగలిగెదరని శిక్కుయోధులు చెల్లడింపగలిగిరి. అని సాహెబుగారు నుడిచిరి.

శ్రీమతి స్వర్ణలతాదేవిగారు:— వంగరాష్ట్ర క్షేత్ర సమస్యయొక్క శిక్కురాష్ట్ర క్షేత్ర సమస్య యట్టిదేగాన అంగీకరింపగోరవనని జేవిగారు పంగభాషలో నుడిచిరి.

బాబుగురుదత్తసింగుగారు

కొమగటుమారు ప్రిమరుకేసుసందర్భమున విభాగ్యులైన గరుడ త్తసింగుగారు లేవననే “సత్య శ్రీ అకాలి” అను కేకలు మిమ్ము మ్రేపెను. “రంగయ్యగారు రుపపాదించినతీర్మానమును యీ మహాసభ వారామోదించినను మాకు తృప్తి కలుగదు. ఏల ననగ నాభామహారాజుసమస్యముఖ్యమైనది. దానిని మీరు తొలగించితిరి. ఐనను నేను అధ్యక్షుని ఆజ్ఞకు బదుడనగుచున్నాను. కాని శిక్కులనాయకుడగు నాభా మహారాజుగారిపట్ల కార్యమువారికి ప్రేమలేదనియు, కార్యమువారు ఆమోదించిన తీర్మానమువలన శిక్కులకష్టములు తొలగవనియు శిక్కులకిప్పుడు స్పష్టమయినది. జాతీయోద్యమమువల్లను అకాలిలపట్లను సానుభూతిని కల్గియుండినందువలననే నాభా మహారాజును రాజ్యమునుండి తొలగించిరి. తమనాయకులను వదలనందుకు శిక్కులు సత్యాగ్రహమొనరించి చెరసాలలలో సలమలేకుండ జేయకపోవుట శిక్కులకష్టమేగాని దొరతనమువారి తప్పుగాదు. కొమగటుమారు ప్రిమరులలోనిసాత్తుకు నేనే హక్కుదారుడనని విజ్ఞాపనను పంపిన తరువాతనే యాసాత్తుమేలముజేసిరి. శిక్కులుకార్యమును వదలివేసినచో దొరతనమువారు శిక్కులకు అన్ని సౌకర్యములు చేసెదరు. కాని అట్టిజేతద్రోహము నొనరించుటకు శిక్కులు సమ్మతించ జాలరు.

అంతలో పంజాబువారిలోనుండి ఒక శిక్కు ప్రముఖుడు లేచి యీతీర్మానమునకు మాయసమ్మతిని దెలుపుటకు మేము సభనుండి లేచిపోవుచున్నాము. అని చెప్పెను.

మీరు తొందరపడవలదు. కాంతము బూనవలె నని గరుడ త్త సింగుగారు నుడిచిరి. పంజాబు ఆవరణలో చాలసంఖ్యలో ముగిలినది.

అంతట సర్దారు గురుబక్ సింగు (ఫిల్లి) గారు వేదికపైకి వచ్చి గరుడ త్తసింగుగారు రవలించిన పద్ధతి కార్యము నిర్వహింపవలసి ధంగకరముగ నున్నది. కావున తానాజేపించుచున్నానని నుడిచిరి.

అధ్యక్షుడు లేచి వేదికకడకువచ్చి:— నాపరిష్కారమువలన నాభామహారాజుసమస్యకు నెట్టిస్పష్టతను కలుగదు. ఆవిషయమున విచారణజేయుటకు భారత కార్యసంఘమువారు ఇదివరకే కోరబడిరి.

అంతట కొంతమంది శిక్కులు సభనుండి లేచిపోయిరి. ఐదునిమిషములలో నెమ్మది కలిగినది.

మిమ్ముల రంగయ్యగారి తీర్మానముపై ఓట్లు వుమ్మకొనగ, అది యామోదింపబడెను.

కార్యము నిబంధనలో మార్పులు

27-వ తేదీ రాత్రి విషయనిర్ణయసభలో ఆమోదింపబడిన మార్పులనుగూర్చిన తీర్మానములు నేనుగుప్తగారు ప్రతిపాదించగ ఆమోదింపబడెను.

ప్రతినిధికుసుము

“ప్రతినిధికుసుమును ఎల్లపుడునుగూడ రూ.10 గనే యుంచవలెను. గౌహిసభకుగూడ రూ.10 లు గనే యుంచవలెను అను తీర్మానమును నేనుగుప్తగారు ప్రతిపాదించిరి. దానిపై తీవ్రమగు చర్చజరిగినది. హెచ్చుచుండి ప్రతిపాదముగ ఓట్లుజేసిరి. డెంగాంకార్యములో గాంధీగారి నూచనవల్లనే రూ. 10 నుండి రూ. 1 తగ్గించబడెను. కాని యుద్ధేతీర్మానము పీగి పోయెనని ప్రకటించగనే సభ్యులందరూ మహాత్మ్యగాంధీకి జేయని కేకలుజేసిరి.

గౌహి తి కార్యమునందుమాత్రము సన్మానసంఘమువారికి నష్టము కలుగకుండుటకు రూ. 5 లుగ నుండవలెను అను తీర్మానము మహాసభలో ఆమోదించబడెను.

సత్యమూర్తిగారు

సన్మానసంఘమువారు అత్యధురతమగు నేర్పాటుల జేసినందులకు నేను ప్రతినిధులపక్షమున సన్మానసంఘమువారిని మనఃపూర్వకముగ అభినందించుచున్నాను. మహాత్మ్యులనను ప్రకృతివలననుగూడ వారికి చాల అసౌకర్యములు కలిగింపబడినను ఆసామరాష్ట్రవాసులయొక్క యుత్సాహము, బాహ్యలిగార్లవంటి యొక్కయు గాథమగు అత్యవిశ్వాసమువలన అత్యధురతమగు దేశభక్తివలనను యీమహాత్మ్యులను వారు జయప్రదముగ నెరవేర్చగలిగిరి.

ప్రభావందస్యామి మహాత్మ్యులన గాఢసంతాపమున చేయుచుండెనువలన వర్షమును శంకా ప్రమయినను సన్మానసభను మువారి యాదరణవలన మహాసభ యిబ్బడు జయప్రదముగ నెరవేర్చగలిగిమి. గాంధీమహాత్మ్యుడు మరల కార్యము విషయము అండ్ల శ్రద్ధబూనుట యొక ముఖ్యవిశేషము. పండిత మదనమోహన మాలివ్యాగారు మహాసభకు విచ్చేసినందుకు వారికి నేనువందనములర్పించుచున్నాను. వినయపూర్వకముగ ఆదరణవలన యాలివ్యాగారు మరల మాతో జేరి తాముకత్వమును వహించి స్వరాజ్యసమరమును సాగించెదరని నమ్ముచున్నాను. కష్టతమమగు హిందూ మహాన్యుడియ మత సమస్యగూడ బాగుగ పరిష్కరింపబడినది. నిరంకుశోద్యోగుల అధికారము శిక్కుములో సంతరించుటల దేశీయులలో నైకమత్స్యము ర్వరలో చేపాతగలవను ఆశ గలగుచున్నది. గౌహి కార్యము సభకు మాత్రము ప్రతినిధి రుసుము రూ. 5 గ నుండవలెనని తీర్మానము సభలో సభ్యులందరూ ఆమోదింపబడుటవలన వారి తి దారభావము వెల్లడియగుటయేగాక సన్మాన సంఘమువారికి గల యిబ్బందులను వారు బాగుగ గ్రహింపగలిగినందుకై స్పష్టమయినది. ఈ మహాసభ యిట్లు దిగ్విజయముగ ముగియుటచే ఐహు ప్రయాసతో గూడిన స్వరాజ్య విజయయాత్రయందు మనము మరల నొక మజిలీని దాటగల్గితిమి.” అని సత్యమూర్తిగారు నుడిచిరి.

బాహ్యలిగారు

“సన్మానసంఘమువారి పక్షమున నేను మికందరకు వందనము లర్పించుచున్నాను. లాలా గిరిధర లాలుగారు జేసిన సహాయమునకు మేమందరము చాల కృతజ్ఞులము. వలంటీరు నాయకులగు డా॥ హర్షికర్మగారికిని వలంటీరుదళమునకును కాంగ్రెసునేవ జేసినవారికిని గూడ నేను వందనము లర్పించుచున్నాను. ఇటువైన ఆసామరాష్ట్రమువారుగూడ జాతీయసేవకు గడంగెడరని నేను నమ్ముచున్నాను. అని నుడిచిరి.

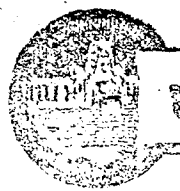
పండిత మాలివ్యాగారు

“ఈ మహాసభ చాల ముఖ్యమైనది. అత్యంత క్లిష్టతర ప్రతిస్థితులలో యీమహాసభ జరిగినది. ఈసభ కధ్యక్షులతహించిన శ్రీశ్రీని వాసయ్యంగారు అధికమగు సామర్థ్యముతోను శ్రద్ధతోను నిర్ధారణకైతీను తమ మహాత్మ్యతపవని చాల క్లాగునీయముగ నెరవేర్చిరి. కావున వారికి మనఃపూర్వకముగ వందనము లర్పించుటలో మిరందరు నాతో నేకీభవించురని నమ్మవను. (హర్షధ్వనులు.)

ఆశాభంగులగుట

కార్యముమహాసభ జేసిన పనులగుర్చి వివరించుట కిది యదనుగాదు. సత్యమూర్తిగారు నుడిచిన వినయపూర్వకముగ యాదరణముగూర్చి ఆయన దానిని గ్రహించినందుకు నేను చాల సంతోషించుచున్నాను. ఆయన నన్నిట్లు ప్రశంసించినందులకు మరల నేనాయనను ప్రశంసించుకుండ విరమింపజాలను (దీర్ఘ హర్ష ఘ్న) ఇట్టి అల్పవిషయములు ఈమహాసభ కాలయందు చర్చింపబడదగినవిగావు. నేనే మరల వివేకమును బడయగల్గుచున్నట్లులు సత్యమూర్తిగారు నుడిచిరి. ప్రస్తుతస్థితినిబట్టి నేనుజైలంబించిన యభిప్రాయము చాలగౌరవనీయమైనదనియు నేను నమ్ముచున్నాను. దానినే కార్యమువారు రామోదింప జాలకున్నందుకు నేనువిచారించుచున్నాను. నాకుగల్గినన్నిభిప్రాయము నేను స్పష్టముగ దెలిపితిని. నాయభిప్రాయమును కార్యమువారు రామోదింపకపోవుటచే వికమత్స్యము గలుగుట చాలకష్టమగునని మాత్రమునేని విచారపడుచున్నాను. ఈమహాసభలో వికమత్స్యమునకు యిప్పుడు కలిగింపబడిన అవకాశముకంటె అధికమగు అవకాశమునే నేలభించునని నేనాశించియుంటిని. అభిప్రాయభేదములకలవని నేనుగ్రహించితిని. మరియొక వత్సరమువరకును వికమత్స్య కొరకు నేనుకాంతముగ వేచియున్నచో వికమత్స్యము కలుగుటకు చాలకష్టము కలుగునని నేను గ్రహించితిని. స్వపక్షసంబంధమగు అధిక్యమును అయిష్టతను పరిత్యజింపకున్నచో వికమత్స్యము లభింపజాలను. 1927 వ వత్సరాంతమునందైన వికమత్స్యమునకు మనము సుముఖులమయ్యెదముగాక. అందులకు తగినమార్పులను జేయుటకు మన మంగీకరింపగల్గుదుముగాక. కార్యమువారిలో గాఢమగు వికమత్స్యము కలుగవలెను. కార్యము సభ్యుల సంఖ్య మిక్కిలి యధికము కావలెను. లేనిచో పాలకులుగా నున్న బ్రిటిషు వారికి కార్యము తీర్మానములపై పరియతగౌరవము కలుగజాలదని నేను మొదట నుండియు నమ్ముచున్నాను. ఇప్పటికి నాయభిప్రాయముచేత కావున నిట్టిముఖ్యవశ్యకతను గ్రహించి యైన వికమత్స్యముకొరకు మనము గట్టిప్రయత్నము జేయుదుముగాక. దానిఫలిత మెటులున్నను వికమత్స్యముకొరకు అధ్యక్షుడు క్షేపించనలేక పాటుపడెను. (వినుమ, వినుమ) ఈతీర్మానము

(5. 5.)

మహాభారతము

ఒకటికొకటి చదివేయవలెను:— దీనిని చదివినచో
లో నిన్ను ముట్టలలో కాని యొకటి వలన పోయినది.

గురువారమునాన:— "నందనాదు" నాటకము అర
మన ప్రాంతమున విశేషముగా ప్రదర్శితమైనది. ఈ నాటకము 81వ తేదీ
కుక్రవాతం సాయంత్రం 5-15 గంటకు ప్రదర్శితమైనది.

రాకపోకలు:— జ్వలనమునందు గతరాత్రి నేలంబెరిగి.
జేరుపండాలో గారు తిరుపతి వెళ్లిరి.

బయ్య (ఇన్స్పెక్టరు జనరలు ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషన్) నేను
ఉదయంబున దాసు వచ్చిరి.

తండ్రికొడుకు ఒక్కసారి మరణము:— తేనెటి
బ్రష్టి ప్లేషనువద్ద నిన్న సాయంత్రం 40 సం॥ వయస్సుగల
పెద్దవాడు 16 సం॥ చిన్నవాడును రాయపురం వెళ్ళి కైలు
ఇంజను క్రిందపడి చచ్చిపోయిరి. తేనెటిబ్రష్టివద్ద నందనమోద
ఇది జరిగినది. వీరు తండ్రికొడుకులని హిందువులని తెలి
యుచున్నది.

తాళముచెవులగుత్తి

ఈనెల 28 తేదీనాడు గిండిలో గుర్రపుసంచెములు జరి
గేనట్లు ఒకతాళపుచెవులగుత్తి దొరకినది. పోగొట్టుకొనిన
భామందు ఈవిషయవారినది తీసికొనవచ్చును.

టి. వెంకటరత్నం

45, గోవిందప్పనాయకవిధి జాబ్బిపును, మద్రాసు.

అరుంధతీయ మహాసభ

ఈసభ జరుగుటకు ముందు పులియంతోపు అరుంధతీ
యులు 26-12-26 తేదీన కే. నారాయణస్వామి మొదలియా
డుగా (కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ అఫ్ సైంటిస్ట్ రిజిస్ట్రారుగారు) అగ్రగణ్యత వహించిరి. అరుంధతీయ సభ నైపు ప్రెసిడెంటుగా
రను ఎన్. వెంకటపతిగారును మద్రాసు జిల్లా లేబరు అఫీసరు
గారు ఫెర్నాండెజ్ గారును సభకు వచ్చిరి. పులియంతోపు
హోదావద్ద శరణ్యులైన పంచములకు గవర్న మెంటువారు
ఇంట్లు కట్టించియున్నట్లుకు ఏర్పాటు చేసియుండిరి. అందులకు
వలయు పట్టుబడిఖర్చునకు మనీ 1 కి రు 685/ ల చొ॥
48 పంచములు సొమ్ము చెల్లించిరి. వారిపేర్లును గురుస్వామిగా
రు సభలో చదివిరి. ఇందుకు కారకులు గురుస్వామిగారే. ఇంకా
20 మంది శరణ్యులు డబ్బు ఇచ్చెనమని చెప్పినారు. వారు
చేవాళ్లు చేయుటలో సభ ముగిసెను.

ది యునైటెడ్ అమెచూర్సు-(గుంటూరు)

ఈ ప్రవర్తనమునకు శ్రీయుత స్కెల్లారు నాగరాజరావు
గారును, శ్రీయుత కే. శ్రీనివాసాచారిగారు నాహ్వనింపఁ
బడిరి.

శ్రీయుత స్కెల్లారు నాగరాజరావుగారు పతాకీ భూమి
కనుగ్రహించిరి. వీరినిగూర్చి వ్రాయుట చరిత్రచర్చాము. భావ
ప్రకటనమున వీరు నిరుపమానులు. ఈ ప్రదర్శనమున దీని
కేమియు విగురము కనబడలేదు. వారిదివలన గణించిన కీర్తికి
సాధన మెట్టియో అట్టి భావ ప్రకటనమును అభినయమును
ప్రవేశ నిష్క్రమణములందు జనాకర్షకములగు తీవ్రయు అనన్య
లభ్యములు. వానినే వీరికి అభివృద్ధి యొనర్చు చున్నారు.
వానాటికి నూతనపు పోకడలయందు విలాసము కనబడుచున్నది.
అమెచీ పతాకీ సమాగమ సందర్భము రసోదంచితమై
యొప్పినది. హత్యారంగమున వీరి చాకచక్యము క్లాసునీయును.
శ్రీయుత కే. శ్రీనివాసాచారిగారు అమెచీపాత్రను
రసన తీరముగ ప్రదర్శించిరి. వీరును జగద్విఖ్యాతులు. కాన
మాగురియే వీరికి రంగస్థలమున గవదధారణము. భావప్రకటన
మధ్యుత్తము.

"వేడుకుడు"

పూనా డిశం 28:— పూనాలో కాశీలోనున్నట్టి సం
స్కృత కలాశాల సేర్పరులుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్న
వి జనని 28 తేదీన ఉపసంఘమువారు బహిరంగసభ గావిం
తురు.

(ప్రేమిను.)

1927

అమృతాంజనము డిఫోవారి

1927

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన మోహిని, మహాత్మాగాంధీ, త్రివర్ణచిత్రములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రు 1-4-0; 100-కి రు 9-12-0.

చిన్నపైజ లక్ష్మీ, మహాత్మాగాంధీ

క్యాలెండరు 1-కి 0-1-0; 12-కి రు 0-8-0, 100-కి రు 3-8-0.

పాకింగు పోస్టఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బొంబాయి - అమృతాంజనము డిఫో - మదరాసు

నేషనలు లిబరలు ఫెడరేషను సమావేశము

అమోదింపబడిన తీర్మానములు

అకోలా, డిశంబరు 29:— నేషనలు లిబరలు ఫెడరే
షనువారు సివిలుసర్వీసులగూర్చి ఈదినవతీర్మానముల నామో
దించిరి.

“ఈసభవారు త్వరలో అన్ని కాలాలందలి యుద్ధోగము
లు భారతీయులకే ఈయబడినట్లు త్వరలో చూడవలెనని తీర్మా
నించుచున్నారు. అట్టియుద్ధోగనియోమకము భారతప్రభుత్వ
మునకేయుండవలెను.” ఇంగ్లాండులో సివిలు సర్వీసుకమిటీవంటి
స్వతంత్రసంఘము నియమింపవలెను. ఉద్యోగుల నియమించు
టకు పరీక్షల సేర్పరుపవలెను. నామినేషను పనికిరాదు. కేం
డ్రాప్రీయసభల నిర్మాణము మార్చవలెను. దొమినియనుల
తో సమానస్థితి ఇండియా కీయవలెను. విదేశ, రాజకీయ, రా
ష్ట్రరక్షణలలో ప్రస్తుతము కొంతకాలమునకుతప్ప ఇండియా
మంత్రికమాడ ఇతరదొమినియనుల మంత్రిలతో సమాన అధికార
ములుండవలెను. ఇండియామంత్రి సలహాసంఘము రద్దుచేయ
వలెను. ఇండియా పరిపాలనయు- రాజకీయములు ఖర్చుపెట్టు
ట మొదలగు విషయములు రాజప్రతినిధికి యుండవలెను. వి
దేశ, రాజకీయ, రక్షణసహకారములతోతప్ప రాజప్రతినిధి
భారతకాస న సభకు బాధ్యులు గానుండవలెను. రాష్ట్రప్రభుత్వములు రాష్ట్రకాసనసభలకు బాధ్యులుగా నుండ
వలెను. భారత కాసనసభ చేప్పినట్లు భారతీయులు సమస్త
రక్షణవిధానములందును నిపుణులగునట్లు తరచుచేయవలెను. భారతకేంద్రకాసనసభయు, రాష్ట్రకాసనసభలను పూర్తిగ ఎన్ను
కొనబడిన సభ్యులచే నింపబడవలెను. చిన్న సంఘములకు తగు
రక్షణ యుండవచ్చును.

ఈ తీర్మానము తోపిగా రుపపాదింప, చింతామణిగారు
బలపరుప, గాడ్గిలుగారు ఆమోదించిరి.

తరువాత రానున్న సంవత్సరమునకు అధికారవర్గమును
ఎన్నుకొనిరి. నిర్వాహకసంఘమువారు నియమించిన స్థలమందు
1927 సంవత్సరపు సమావేశము జరుగును. అలహాబాదులోగాని
బొంబాయిలోగాని జరుగును. అధ్యక్షునకు వంశనములతో సభ
చాలింపబడెను. (ప్రేమిను.)

అకోలా, డిశంబరు 29:— తోపిగా రిసభకు మొదటి
సారి మధ్యాహ్నము 1 గంటకు సమావేశమైనపుడు వచ్చిరి. మ
ధ్యరాష్ట్రములందు పన్నులెక్కువయ్యెను నింపించుచు వనూ
లుకేయుచు కాసనసభకు ఏర్పడువత్తను ఆపవలసినదని
ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు. తరువాత ఎన్నికసర్గమునందు
ప్రచారము చేయవలసిన ఆవసరమునుగూర్చియు, సంఘ ఉపకా
ఖల నీపని చేయవలసినదిగ గోరుచు తీర్మానించిరి.

ఈ సభవారు కరెన్సీ సమస్యనుగూర్చి ఏయభిప్రాయ
మును తెలుపరైరి. బహుళ శ్రేణిప్రాయములకు తాపీయకుం
డుట కిట్లుచేయబడెను. కాంగ్రెసు మతమునే ఈసంఘ మతము
గా చేయుటను ప్రయత్నములు జరిగెను. కాని నిష్ఫలమయ్యె
ను. చింతామణి పండిత హరిదయానాథ కుంజ్రాగారు బహిరంగ
సభలో నుపన్యసించెదరు. (అ. వె.)

తోపిగా రు తను రాజ్యాంగ నిర్మాణము
మార్చవలసిన దను తీర్మానము నుపపాదించుచు
నిట్లనిరి. “ఏమాత్రమైన పనిజరుగగలదను సిద్ధాంతముపై ఈ
నూచనలు చేయబడెను. ప్లాట్యూటరీ కమిషను ఈవరకేరాటుని
యుండెను. కాని అలభ్యముగా వచ్చుచున్నది. 6 ఏండ్లయిన తరు
వాతనేనను అంతయు నిష్ఫలమైనను పూర్వపు సిద్ధాంతములకే
వచ్చిరి. దేశమంతయు గగ్గోలైనను లిబరలుపక్షము చెక్కుచెదర
లేదు. నేను ఆపక్షమునకు చెందియున్నందులకు సంతసింపవ
న్నాను. మేము మొదటినుండియు, దొమినియనుల సీరియే గ
రుచుంటిమి. సంస్కరణలు వచ్చినపుడు సంతసింపితిమి. అప్పు
డును అవిచాలననిరి. ఈ ఆశయము చేయగలిగినదిచేసి సంస్క
రణములు చాలవనిచెప్పిరి. సంస్కరణముల నుపయోగించి తగ్గ
వారని లిబరలులు ఆ ని పి య కొ ని రి. లార్డు బర్మన్
హాడు సహకారములేనిది అభివృద్ధి కలుగదనెను. కావున
అదియే మేము చేసినది. బర్మన్ హాడు మంచి నాలోచించు
చున్నట్లు నూచనలు కనుపడుచున్నవి. దేశము లిబరలును య
కోచితసహకారమునకే ఓర్చునిచ్చెను. భారతకాసన సభయు
దలి నేషనలుడిమాండుగూడ మనమడిగినదే. సంఘభావమున్న
అది త్వరలో చేపరును.

తరువాత చింతామణిగారు బలపరిచిరి. రాజప్రతినిధి
కాసనసభకు బాధ్యుడుగానుండవలెను. ద్వంద్వప్రభుత్వమువలన
చాలగందరగోళము జరిగినది. -గవర్నరు కాసనసభలకు బాధ్యు
లుగా నుండవలెను. ఇర్వినుప్రభువు కేంద్రప్రభుత్వమునందుమా
ర్గులగోరెను. కేంద్రకాసనసభ సరిగ పనిచేసినయెడల ఇర్విను
ప్రభువు సహాయముచేయగలడు. గవర్నరులు దొమినియనుల గవ
ర్నరుల సీరియందుండవలెను. సంస్కరణములు రాకుండుటకు
హిందు మహమ్మదీయ వైవమ్యములు కారణమనుచున్నారు.
గాన స్వరాజ్యము గోరువారందరను త్వరలో వైవమ్యములు
లేకుండ చేయవలెననిరి.

తరువాత గడ్గిలుగారు ఆమోదింప, సభవారామోదించిరి.
తరువాత కుంజ్రా చింతామణిగారును కార్యదర్శులుగ
నియమించుచు తీర్మానించిరి.
అధ్యక్షునకు వందనములతో సభ ముగిసెను. (అ. వె.)

బ్రిటిషు చీనా విధాన విజ్ఞప్తి

(ఆంగ్లప్రతికప్రత్యేకతంతి)

లండన్, డిశంబరు, 29:— బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు
చీనాలో తమ విధానమును గూర్చి జరిపిన విజ్ఞప్తికి
ఆయాప్రభుత్వములవారు ప్రత్యుత్తరము నీయలేదట. కాని
ఇటలీ, బెల్జియము, యునైటెడ్ స్టేట్సువారు మాత్రము ఈ
విజ్ఞప్తిని సమంజసభావముతోనే ఆదరించిరట. ప్రాంసు వైఖరి
మాత్రము లేలలేదు.

జపాను ప్రస్తుతము ఇటునటు గాకుం సందిగావసయందు
న్నది. వాషింగ్టన్ అదనపు పన్నులను తక్షణము విధింపవలెనను
బ్రిటిషునూచనలను చీనాలో అన్ని పక్షములవారును ఒప్పుకొనె
దరను కొనుచున్నారు. బ్రిటిషు నూచనలు ఉభయపక్షములలో
సెవరికిని అనుకూలముగ లేకున్నను వారిలో ఎవరును ఉత్సా
హముతో దీనిని ఆమోదించిరు.

చీనాలో అంతటను అన్ని బహిరంగపు కేపులందును వా
షింగ్టన్ అదనపు పన్నులను అమలు జరుపవలెనని యను
చున్నారు.

ఈ అదనపు సుంకములనుచీనాగిడికొని 100000000
డోలరులను ఆప్టియట్లకు ఆర్థికమంత్రి ఆలోచించుచున్నా రని
దెలియుచున్నది.

(ఆంగ్లప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

పాకింగుపే, డిశం 29:— సియాన్ పూ ముట్టడిలో 15
వేలకుపైగా ప్రజలు ఆకటిబాద కోర్కెబాలకు విగతప్రాణులై
రని దెలియుచున్నది పెంక్యాంకింగుగారి సేనలు ముట్టడించబడి
న ప్రజలకు సహాయ మొనర్చుచున్నారు. కీలమున కోర్కె
గూడ చనిపోయిరి. సైన్యములకు సప్లయజేసిన వర్తకులు ప్రజ
లు 2000000 డోలరులకు పైగా నష్టమునుభవించిరి. విదేశీయులు
కావుదప్పి బయటబడిరి. ఎవరును చనిపోలేదు. బాధలనొంద
లేదు.

గౌ॥ ఖా. బ. షేకుఅబ్దులు

కాదరుసాహెబుగారు.

అఖిల మహాభారత మహమ్మదీయ సభాధ్యక్షుడు

సర్ శివస్వామిఅయ్యగారి

అధ్యక్షకోపన్యాసము

సత్రి కాభిప్రాయములు

“రంగును డెయిలీన్యూస్”

“లిబరలలకు అనుచరులు బహుస్వల్పమునిరి. వారికి అనుచరులు కావలెననిరి. వారు ప్రభుత్వముతోడి అర్థాంగిత్వము మానవలెను. శివస్వామిగారు తామే ప్రభుత్వమునటుల మాటాడిరి.

“ఔమ్ము ఆఫ్ ఇండియా”

“రాజకీయవేత్తలై ధైర్యముతో ఉపన్యసించిరి.”

“బాంబాయికానికలు”

“గవర్నరులు సంస్కరణములగుర్చియు, సంఘవైషమ్యములగుర్చియు మాటాడినట్లే యున్నది.” (ప్రీ ప్రెసు.)

లాహూరు, డిసెం 29:—రాయబహదూరు పండిత జాల తరామ్కూలియాగారు “పరస్” పత్రికపై కేసుచేసిరి. కేసు జనవరి 6-వ తేదీకి వాయిదావేయబడెను.

న్యాయాధికారి సర్వశ్రుతింగ హేదుకాస్తేబులుకు నల్ల నుండు చట్టముక్రింద రెండేండ్లు కఠినపరకమును వేయిరూపాయల జరిమానాయు విధించెను. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా, డిసెంబరు 29:—ఒకలోను అను అయిరోపీయునిశేవమును వారిప్రక్క నొకతుపాకీయును గనబడెను. ఆత్మహత్య యనుకొనుచున్నార.

సర్. దివాపెటిబుగారు విచేష్టియున్నారు. (అ. ప్రె.)

కీ॥ శే॥ ఎం. ఓ. పార్థసారథి

అయ్యంగారు

(ప్రె. ఫో. బీ)

బెంగాలు పోలీసు సంఘము

యన్. యన్. బెన్సీగారి అధ్యక్షత

బెన్సీగారి అధ్యక్షత్వక్రింద బెంగాలు పోలీసు సంఘము వారు సమావేశమైరి. బెన్సీగారిట్లుపన్యసించిరి. ఈ సంఘాద్వైశేమేమన సభ్యులందఱ కమిష్యనును నీతిని అభ్యర్థనొందించుటే. ప్రజలు పోలీసులకు అనుమానముతోను కమిషనుతోను మామరు. సంఘవేషచే యట్టియభిప్రాయముల వ్రాసింపవలెను. కర్మ నిర్వహణమందు ప్రాణముల త్యజింపవలెను. ప్రభువుకొరకు ప్రాణముల విడువవలెను. కీ॥ శే॥ బెన్సీగారి విషయముననుగడిరి. వారి చేరిబు నొక స్వార్థకథనము నిర్వహించుని గోరిరి. (అ. ప్రె.)

సంస్కరణములు

జాభవుగారి అభిప్రాయములు

బొంబాయి, డిసెంబరు 29:— స్వచ్ఛందప్రభుత్వమును సాగించుటకు కష్టములేదు. ప్రభుత్వ రెండుపక్షములు సహృదయముతో తమధర్మముల కైవేర్చినయెడల యీసంస్కరణములు జయప్రదముగ పనిచేయును. అని జాభవుగారు మంత్రిపదవి రాజీనామ్యుచే తేలిరి. బ్రాహ్మకేతరులలో భేదాభిప్రాయములే వారిప్రతినిధి పంతులులో లేకుండుటకు కారణమనిరి. “గవర్నరుగారి సనుటకేమియులేదు. మాపక్ష ఆశయము మారదు. ప్రభుత్వమునకు అనసరమైన సహాయముచేయుదుము. ప్రజలకు నష్టము గలుగనీయుము.” (ప్రీ ప్రెసు.)

మిసు ఎస్. ఇ. జె.

జకరయ, బి. ఎ. ఎస్. టి.

మదరాసు సెనేటుసభకు ఎన్నుకొనబడిన ప్రథమ స్త్రీసభ్యురాలు. (ప్రె. ఫో. బీ)

మహాత్మునకు ఆంధ్రానుగారి తంతి

“భారతరాయబారము ఫిబ్రవరి నరకు

నుండుట ఆనందము”

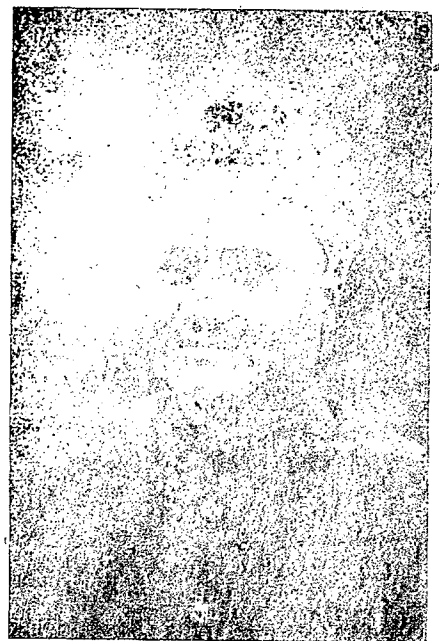
అహమదాబాదు, డిసెంబరు 30:—ఆంధ్రానుగారిట్లు తంతినం విరి:— “భారతరాయబారము ఇక్కడ ఫిబ్రవరినరకు నుండుటనందము. అప్పటికి ఎన్నికలకు. శాంతిచేపూరును.”

మహాత్ముడు దీనిపై “యంగ్లెండ్లో గ్రాయుచు ఆంధ్రానుగారి సలహానంగరించి విల్లువునుగారు రాయబారమును దక్షిణాఫ్రికాలో ఎన్నిక లనందము నుండునరుగాక.” అని వ్రాసిరి.

ఇంకియన్ డెయిలీ న్యూస్కు ఆంధ్రానుగారు తంతి నిచ్చుచు నిట్లునిరి.

“ఇక్కడి భారతీయ నాయకులకు పోలీస్టా రాయబారమునకు పూర్తియైన సరియము గలిగినది. కంఠశ్రేణిలు కాన్ఫరెన్సును బయప్రపము. గావించవలెనని జనరలు హెగ్గజానుగారు తెలంచుచున్నట్లున్నది.”

బొంబాయి, డిసెంబరు 29:— బెంగాలీయునకుడు ఇన్వేరియన్వామె అరెస్టు చేయబడెను. తునాకులను కొంగతనముగ అమ్ముటయే గారణము. అతనిని డ్రిమురులో అరెస్టు చేసిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

కె. రామానుజ చెట్టిగారు

మదరాసులో జరిగిన టీచరు మానేజరుల సమావేశమునకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

(ప్రె. ఫో. బీ)

కొత్తపట్టణం (గుంటూరుజిల్లా)

(స్వీయవిలేఖరి)

పరశురామక్షేత్రి

డిసెంబరు 27:— స్వములులేక గంటలు వశించి నీన జనులు పెక్కుకష్టములు పడుచుండ నిన్నటిదినము ఉదయమున 7½ గంటలకు చాకలివాలెనుచు నీకుయిండ్లు వహనమైనవి.

నిఖిలభారత విద్యుత్సమ్మేళనవారి పరీక్షలు

రాజమండ్రి కేంద్రమున నాడే జరుపబడినవి. అందు వైద్యభూషణ పరీక్షలో (సం 40-41-42-22 లు) ఆయుర్వేదాచార్య పరీక్షలో 12-ప్రవేశపరీక్షలో 32-33 ఉత్తీర్ణులైరి. సర్వశాస్త్రములయందు పరీక్షల విద్యాపీఠమునగలవు. తిరిగి మార్చి 22-23-24 తేదీలను పరీక్షలు జరుగును. పాఠ్యక్రమం 0-1-0 నీటి ఆంగిక అంపును.

డి. సూర్యచింతామణి శాస్త్రి,

ఆయుర్వేదోపాధ్యాయ ఆయుర్వేద విశారద, రాజమండ్రి.

ధిల్లీవార్తలు

డిసెంబరు 28:—జవాను సార్వభౌముని మరణమునకు విచారమానకముగ ప్రభుత్వపు కచేరీలు మూయబడెను.

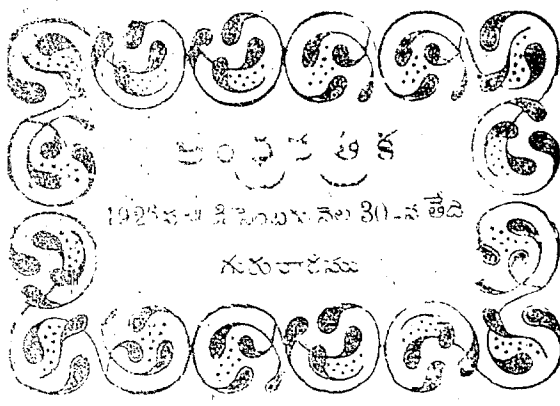
కాష్మీలోగారిని కలకత్తా హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తిగ నియమించిరి.

గవర్నరు జనరలుగారు ఫిబ్రవరి 1, 15 తేదీలు అనధికారబిల్లులకును, 3, 10 తేదీలు అనధికారతీర్మానములకును భారత శాసనసభయందు నియమించిరి. (అ. ప్రె.)

ధిల్లీ, డిసెం 28:—అఖిలేమున ఘోషాను శేఖరులన తంతివార్తలు సరిగ చేరుటలేదు. గౌహతినుండి వచ్చుతంతివార్తలు ఆలస్యము గాక లేవవులేదు. (అ. ప్రె.)

కీ॥ శే॥ జపాను చక్రవర్తిగారు

కాంగ్రెసు ప్రామాణ్యము

శ్రీమంత్ శ్రీనివాసయ్యంగారు, కాంగ్రెసు సభను ముగించుచు, కాంగ్రెసు ప్రామాణ్యము గూర్చి చక్కగ ముచ్చటించిరి. కాంగ్రెసుసభ్యులు, కాంగ్రెసు తీర్మానములకు బద్ధులయినగాని, భావి పరిణామ మనుకూలముగనుండజాలదు. ఈసంగతిని కాంగ్రెసు ప్రముఖులెంతవరలో గ్రహించిన సంతోషము. తీర్మానము లొకవేళ తమ మనస్సాక్షికి సంపూర్ణ విరుద్ధము అనియు, వానిని తాము అనుసరింపజాలమనియు సభ్యులెవరయినను భావించునెడల తీర్మానములను ప్రతిఘటించకుండుట తమవిధి యని ఎంచవలయును. అంతియగాని, కాంగ్రెసు సంఘములపని కంతరాయము గలిగించి, కాంగ్రెసును చురుకైన జేయుటకన్నను అనర్థము చేరుండదు. కడచిన ఎన్నికలలో, కాంగ్రెసు స్వతంత్రపక్షమువారు గాని, రిస్పాన్సివు సహకారపక్షమువారుగాని కాంగ్రెసుకు ప్రతికూలముగ సలిపినకృషిని, దేశశ్రేయోపాధిశాఖలు మెచ్చజాలరు. సుప్రసిద్ధనాయకు లిట్లు గావించుటవలన, తీరనినష్టము వాటిల్లెను. సహజము సంయుక్తరాష్ట్రములందు, కాంగ్రెసుకు గలిగిన ఆశయమునకును, గౌరవహానికని, వీరు మూలకారకు లయిరి. ఇట్టిపరభాటు నికమీద నయినను గావించకుండుట యవసరము. శ్రీనివాసయ్యంగారు తమ ఆంత్యోన్యాయమునందు సూచించినట్లు, హిందూదేశమునందు, సభలలో నిర్ణయము జరిగిన వాటికన్నను, ఏమట్లు విభేదము లభింపకుండు మామూలయినది. సభానిర్ణయములకు తృణీకరించి, ఎవరికి వాదే యను సిద్ధాంతము ప్రబలుచున్నది.

ఆత్మంతకేతనవర్ధితులలో దప్ప సభానిర్ణయములను తిరస్కరించుట భర్తముగాదు. హిందూదేశ రాజకీయాభివృద్ధికై కృషిసలుపు కాంగ్రెసు మహాసభ నిర్ణయములను తృణీకరించుట, మరింత హానికరము. కాంగ్రెసును మించిన ప్రతిష్ఠాపన వేరొకటి లేకపోవుటచే, ఎట్టి వ్యక్తులయినను కాంగ్రెసు నిర్ణయముల ననుసరించి పాటుబడుట భావ్యము. నిర్ణయమునకు రాకముందు కాంగ్రెసు సభలో నెంతదూరమయినను చర్చ జరుగవచ్చును. కాని ఒక్కసారి సభవారు తీర్మానము గావించిన ఏమట్లు, దానికి బద్ధులగుట యత్యవసరము. ఇది ప్రజాపరిపాలనకు ముఖ్యలక్షణము; స్వపరిపాలనము ననుభవించగోరువారికిట్టి శిక్షణమవసరమగుచున్నది. తమ యభిప్రాయములను కాంగ్రెసు సభవారు రంగీకరింపనందుకు, కొందరకు విచారము గలుగవచ్చును. కాం

గ్రెసు సరియగు మార్గము దొక్కుట లేదని వీరు పరితపింపవచ్చును. కాని ఇట్టి విభేదములు, కాంగ్రెసు ప్రతిఘటనకు దారి జూపగూడదు. ఈ విషయమై పాలకులనుండి, కాంగ్రెసు సభ్యులు గుణపాఠమును నేర్చుకొనవచ్చును. పాలకవర్గమునందు ఎన్ని భేదాభిప్రాయము లున్నను, తమ నిర్ణయములకు విరుద్ధముగ వారు నడువరు. వానిని నిరోధింప బూనుకొనరు. పాలకవర్గసంఖ్యలు కొలదిగ నున్నను నిర్మాణ వైపునముచే, వారు తమబలమును నిలుపుకొనుచున్నారు. ఐకమత్యవిహీను లగు భారతీయుల యిచ్చను నిరాకరింప గలుగుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘబలమును తగ్గించుట యనిన, అధికారవర్గబలమును పెంపుజేయుటయే. భారతీయులకిప్పుడు గల లోపములలో కెల్ల, ముఖ్యమయినది కట్టుదిట్టములు లేకుండుటయే. బుద్ధివైభవమునందు, వీరు ఏజాతివారికిని దీసిపోరు. ఉపన్యాససామర్థ్యమునందు వీరితో సమాను లుండజాలరు. చర్చలలో జూపగల తెలివి తేటలలో, వీరికి వీరే సాటి. కాని, ఐకమత్యముతో కలిసి పనిచేయుటలో నేమి, తాము ఏర్పరచిన సంఘముల నియమములకు బద్ధులగుటలో నేమి, వీరు మిగుల వెనుకబడియున్నారు. ఈలోపము ధొలగుచో, స్వరాజ్యము దానియంతట యదియే లభించును. భారతీయులు కార్యదీక్షజూపి ఐకమత్యముతో మెలగుచో, వారి సకల్పమును ఎవరు విఫలపరుపగల్గుదురు?

ప్రస్తుతస్థితిలో రాజకీయకక్షలమధ్య ఐకమత్యము గుదుర్చుటకు మార్గమొక్కటే గలదు. ఒకరి కొర కింకొకరు లొంగిపోవుట యొకసాధన మయినను, అది ఫలప్రదమగు సాధనముగానేరదు. ఏలనన, కాంగ్రెసు ముగియగనే దానిని ప్రతిఘటించుటకు ఏ పలుకుబడిగలనాయకుడో ముందుకువచ్చుచో, కాంగ్రెసు కార్యక్రమ మెట్లు సాగును? కార్యక్రమముల శ్రేష్ఠతనుగూర్చి ఎప్పుడును వాదోపవాదములే జరుగుచో, ఆచరణ కెట్టి యవకాశమును? కాంగ్రెసుపై లక్ష్య మెవరి కుండును? కాంగ్రెసులో ప్రబలజే పోరాటములను, ప్రజాశయ ప్రతిపక్షుల వకాశముగ గైకొని చీలికను మరింత విస్తరింపజేయుదురు. కాంగ్రెసును భగ్న పరుప బ్రయత్నించెదరు. కాంగ్రెసు ప్రామాణ్యమును సభ్యులెల్లరును అంగీకరించుచో, ఏకీభావముతో కృషిసలుపుటకు వీలగును. పరాధీనదేశములందు రెండేపక్షములకు చోటుగలదు. ఒకటి ప్రజాపక్షము. రెండవది అధికారపక్షము. ప్రజాపక్షమునందు చీలికలుండుకొలదియు, అధికారపక్షమునకు బల మేర్పడును. ప్రజాపక్షబలము నిలిచియుండుటకు కాంగ్రెసు ప్రామాణ్యమును శిరసావహించుట ముఖ్యసాధనము. కాంగ్రెసు సభ్యులు, కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను విధిగ శిరసావహించుచో, ఇతరులుగూడ కాంగ్రెసుకు దోసిలొగ్గుదురు. కాంగ్రెసు సభ్యులే కాంగ్రెసుపై తిరుగుబడుచో, ఇతరు లిసంస్థలను తృణీకరించుట సహజము. శ్రీనివాసయ్యంగారు బోధించిన కాంగ్రెసు ప్రామాణ్యమును సభ్యులెల్లరును గుర్తించి తదనుగుణముగ పాటుబడెదరు గాక! కాంగ్రెసు వ్యవహారములు చురుకుగ జరుగుచో, హిందూమహమ్మదీయవిభేదము లంతరించి, స్వరాజ్యసిద్ధికి మార్గ మేర్పడును. శాసనసభలకు లోప

లను వెలుపలనుగూడ స్వాతంత్ర్యసంపాదనప్రయత్నములు సఫలమగును. శాసనసభలకు లోపల, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు, నైహూ, శ్రీనివాసయ్యంగారు, మున్నగు నాయకులు గలరు. శాసనసభలకు వెలుపల కృషిసలుపుటకు గాంధీమహాత్ముడు నడుముగట్టుకొని యున్నాడు. ఇంతకన్నను అనుకూల పరిస్థితు లేవ్వుడు గలుగును? రాబోవు సంవత్సరమున కార్యనిర్వాహక సభయందు అధ్యక్షుడు కార్యదర్శులు గాక, గాంధీ, నైహూ, అబ్దుల్ కలం అజద్, రాజేంద్రప్రసాదు, ప్రకాశం, మహమ్మదాలీ, సరోజినీదేవి, ఘోషాను, నేనుగూర్చి గార్లు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. సమర్థులగు నిట్టి నాయకులు గల సంఘము నిర్వీర్యముగ నుండునని తలంపజాలము. రంగస్వామి అయ్యంగారు, వల్లభాయీపటేలు, డాక్టరు అన్నారీ గార్లు కార్యదర్శులుగ నెన్నికొనబడిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద, ఈ కార్యదర్శులు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును జయప్రదముగ నిర్వహించి, కాంగ్రెసు పునరుద్ధారణకు తోడ్పడెదరని నమ్మెదము. కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారి పప్పుడే గూడి, నిర్మాణకార్యక్రమమును గూర్చి చర్చించిరి. ఇందునిమిత్తమై నిధిని ప్రోగుజేయుటకును, గ్రామములలో రాటమునకును కద్దరుకును ప్రోత్సాహ మొసగుటకును, నిశ్చయింపబడెను. కాంగ్రెసు సంఘములందు సభ్యుల సభికముగ జేర్చుటకు, కాంగ్రెసు సంఘములకు హెచ్చరిక గావించబడెను. కాంగ్రెసు సభ్యుల నెంత యధికముగ జేర్చిన సంతోషము. అన్ని గ్రామములందు కాంగ్రెసు సంఘములను నెలకొల్పి, అయ్యవి సజీవముగ నుండి సంతతకృషి సలుపునట్లు జూడవలయును. గౌహతి కాంగ్రెసు సభలో జూపబడిన ఉత్సాహము త్వరలో కార్యరూపముదాల్చి, స్వరాజ్యమును చేరువకు దెచ్చుగాక!

ప్రాథమికవిద్య: ఉపాధ్యాయసభ

నిన్నటిదినము చెన్నపురిలో జరిగిన ఉపాధ్యాయ సభలో, ప్రాథమిక విద్యావిధానముగూర్చి, మంత్రులగు రంగనాథ మొదలిగారేమి, సంఘాధ్యక్షులగు డాక్టరు స్వామినాథనుగారేమి, అమూల్య సూచనల గావించిరి. దేశమునందు భావపరివర్తన మేర్పడిన దనియు, కాంగ్రెసు వెలుపల గూడ జాతీయ భావము లేల్లరమనముల నావహించి యున్నవనియు, గ్రహింపవచ్చును. కాని, భావములందు గలిగెడి మార్పులకు తగినరీతిని, పనులుమాత్రము నెరవేరకున్నవి. ఇందుకు ప్రస్తుతపరిపాలనావిధానమే ముఖ్యకారణమని తెల్లమగుచున్నది. పల్లెటూరివారికి ఉపయోగించు విద్యను నేర్చుటలేదనియు, తగిన ఉపాధ్యాయ లవసరమనియు, గ్రామస్థుల ఉపేక్షకు విద్యావిధానలోపమే మూలపేతువనియు, రంగనాథ మొదలిగారు స్పష్టముగ దెలిపిరి. రానురాను ప్రారంభవిద్యార్థుల సంఖ్యలు తగ్గుటశోచనీయము. గ్రామములను పునరుజ్జీవింపజేసి, గ్రామపంచాయతుల యాజమాన్యముక్రింద విద్యను కొనసాగింపవలయుననియు, గ్రామముల సహాయమునిమిత్తము ప్రభుత్వమువారియొద్ద రిజర్వేషన్ ముండవలయుననియు, మంత్రులగు గావించిన సూచనను, నూతన

మంత్రవర్గమునా రెంతవరకు కొనసాగించెదరో చూడవలయును. డాక్టరు స్వామినాథనుగారుగూడ జాతీయవిద్యను ప్రవేశపెట్టినగాని ప్రయోజనము లేదనియు, దేశభక్తిని సాంఘిక సేవను విద్యార్థులలో పురికొల్పి, వారి జీవితమున కనుగుణ మగు విద్యను నేర్పవలయుననియు, ప్రారంభదశనుండియు విద్యార్థుల హృదయములలో సద్బీజములను నాటినగాని, సత్వరాభివృద్ధి చేకూరదనియు, స్వామినాథనుగారి తలంపు. ఉపాధ్యాయులకును విద్యార్థులకును రాజకీయములు పనికిరావను ప్రాతనిధాంతమును వీరు నిరాకరించిరి. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటులలో ద్వంద్వపరిపాలనము గలదు. జిల్లావిద్యాసంఘములకు, ప్రభుత్వపు ఇన్స్పెక్టరులు బాధ్యులు గాకబోవుటచే, ప్రజల యభీష్టము నెఱవేటుటకు వీలు గనుపించుటలేదు. ద్వంద్వపరిపాలనమును తొలగింపవలయునని స్వామినాథనుగారు కోరుచున్నారు. నిర్బంధోచిత విద్యావిధానమువిషయమై స్వామినాథను గారు చూపిన సందేహములు మాత్రము నిస్సారములని తోచును. విద్యాభివృద్ధికై అధికారవర్గమును నమ్ముకొనవలదని, వీరు ఖండితముగ బలుకుచున్నారు. మంత్రులు, సర్దిసు ఉద్యోగుల హితమును ప్రమాణముగ నైకొనవలదని, వీరు మందలించుచున్నారు. విద్యావ్యాపకమునకు తగినంత డబ్బు లేకబోవుచో, ఉన్నతోద్యోగుల అపారమగువేతనములను తగ్గింపవలెనని, స్వామినాథనుగారు సలహానిచ్చుచున్నారు. ఇట్టిమార్పుల గావించుటకు ధైర్యములేని మంత్రులను పదభ్రష్టుల గావింపవలయునని, స్వామినాథనుగారి యుద్దేశ్యము. కాని, ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానము తొలగువరకు, స్వామినాథనుగారి అభీష్టము నెఱవేటునని తోచదు. ఏశాఖయభివృద్ధి గాంచుటకును, నిరోధములే ఎదుర్కొనుచున్నవి. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖాప్రభుత్వము నేయగల మేలు అత్యల్పము. నూతనమంత్రులు ధైర్యము పహించి తాము నలుపదలచిన సంస్కరణములను పట్టుదలతో కొనసాగింపబూనుచో, రిజర్వుడు శాఖవాగు ఆటంకపరచుట సహజము. అయినను, మంత్రులు ప్రజాక్షేమమునకై పాటుబడుచు, తమ పదవులను కోల్పోవుటకు సంసిద్ధు లగుచో, ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము నిరుపయోగ మని చూపుటకయినను వీరిసాహస మక్కరకు వచ్చును.

చింతామణిగారు: రాజ్యాంగసంస్కరణములు
 సి. వై. చింతామణిగారి రిడినరకు సంయుక్త రాష్ట్రములలో మంత్రులుగ నుండి, ద్వంద్వప్రభుత్వము ఆచరణయోగ్యము గాదని ఎంచి, తమపదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. కాని, వీరు తమ మితవాదమును మాత్రము విడువలేదు. ఆకోలాలో జరిగిన యితవాదసభలో ముచ్చటించుచు, ప్రస్తుత సంస్కరణములవలన, సుపరిపాలనముగాని, ప్రజలలో సంకృష్టిగాని వ్యాపింపదని, చింతామణిగారు సందేహముగ బలికిరి. ఇంపీరియల్ సమావేశమునందు అధివేతరాజ్యముల కగ్రస్థాన మొసగి, హిందూదేశ ప్రభుత్వముగూర్చి యోచింపనందుకు వీరు చింతించుచున్నారు. వెన్వెంటనే ద్వంద్వప్రభుత్వమును తొలగింపవలయుననియు, గవర్నరుగారి నిరంకుశాధికారమును తొలగించి వారిని నామమాత్రముగ పంచవలయుననియు, భారతశాసనసభలోను

రాష్ట్రీయసభలోను ప్రజాప్రతినిధులే యుండవలెగాని నామనేతడు సభ్యులుండగూడదనియు, చింతామణిగారు, సూచించుచున్నారు. వీరి యభిప్రాయములు మెచ్చదగిన వనుటకు సందియములేదు. ఈవిషయమున సభాధ్యక్షులగు సర్ పి. శివస్వామి అయ్యరుగారికన్నను, చింతామణిగారు ఎక్కువ విశాలభావము చూపగలిగిరి. రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము, లభింపవలయుననిన, కేవలము అర్జీలతోను విన్నపములతోనే తమ కోర్కె ఫలించునని చింతామణిగారు తలంచెదరా? ద్వంద్వప్రభుత్వస్థానమున స్వపరిపాలనము చేకూరుటకై తమశక్తినంతను వినియోగించుచున్న కాంగ్రెసుపక్షమును, చింతామణి ప్రభృతు లేల దూషింపవలయునో తెలియదు. స్వపరిపాలనము గావలయునని, కోరుచు, దానిని సంపాదించుటకై కృషిసలుప వెనుదీయుట మితవాద తత్వముగ గనుపట్టుచున్నది.

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము: విద్యాశాఖామంత్రి
 తమిళ విశ్వవిద్యాలయముగూర్చి విద్యాశాఖ మంత్రి నిరుత్సాహవాక్యముల బలికినటులు, మదరాసు మెయిల్ ప్రతికలో ప్రచురింపబడినవార్త దెలుపుచున్నది. నేలంనందు ముచ్చటించుచు, తమిళ విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించినంతమాత్రాన లాభము లేదనియు, ఇంకను పట్టభద్రు లధికముగ తయారై జీవనము లభింపక విధులవెంబడి తిరుగుటకు మాత్ర మిందువలన మార్గ మేర్పడుననియు, డాక్టరుసుబ్రహ్మయ్యగారునుడివిరట. సుబ్రహ్మయ్యగారి యభిప్రాయమునందు కొంతయధార్థము లేకబోలేదు. ప్రస్తుతవిశ్వవిద్యాలయములు పట్టభద్రులనుతయారు చేసెడియంత్రశాలలుగ మారినవి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును, తమిళ విశ్వవిద్యాలయమును గూడ యిటులనే పరిణమించునను భయ ముండుట సహజము. మంత్రులు సూచించినటులు, పనిలేనివారి సంఖ్యలను బెంచుట కివి యుపయోగపడునని దేశమున కెట్టిమేలు గలుగజాలదు. విద్యావిధానమును పూర్తిగ మార్చివైచి, విద్యార్థుల జీవితమున కుపయోగించు విద్యను నేర్పినగాని, నూతనవిశ్వవిద్యాలయములవలన ప్రయోజన ముండదు. ఇంకను ప్రాతవ్యామోహములు వదలలేదు. దేశభాషలపై అభిమాన మింకను వ్యాప్తిగాంచలేదు. అందుచే, తమిళ విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింప నెంచువారు విశేషబాధ్యతను వహింపవలయును. ప్రధానమంత్రిగారు విశ్వవిద్యాలయస్థానమును నిరుత్సాహపరచుటకు మారుగ, ఎట్టివిద్యను నేర్పిన ఉపయోగకరముగ నుండునో వివరించి, అందుకుగాను పాటుబడుట యవసరమని భావించెదము.

మధ్యవిలాససభ: నెల్లూరు
 నెల్లూరు మధ్యవిలాససభవారు నిన్నటిదినము ప్రదర్శించిన రామదాసు నాటకము, మనోహరమై యొప్పెను. రామాయణ సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు, మద్రాసు రంగమునకు క్రొత్తవారయినను, రామదాసుపాత్రను జయప్రదముగ నిర్వహించిరి. ఇంతకు పూర్వము ఇతర సభలు రామదాసునాటకమును తమచుగ ప్రదర్శించి యుండుటచే, మరల నట్టి నాటకము నాడి రామదాసుపాత్రను నిర్వహించి సభ్యులను మెప్పించుట సులభసాధ్యము గాదు. మధ్య విలాససభకును, చెన్నపురి రంగమునకును క్రొత్త

వారయినను, సర్వేశ్వర శాస్త్రిగారు తమ ధర్మమును చక్కగ నెరవేర్చిరి. భక్తిరసమును బాగుగ పోషించిరి. నెల్లూరు నాగరాజరావుగారు చెన్నపురికి ప్రాతవా రగుటచే, వారి శక్తిసామర్థ్యముల నిట వివరింప నవసరము లేదు. తానిపాత్రను ధరించి, నాగరాజరావుగారు సభికులకు సంతృప్తి గొలిపిరనిన, చాలును. కబీర్దాసు పాత్రను ధరించిన, శ్రీనివాసాచారిగారిదివరకు స్త్రీపాత్రలలోనే గనుపించి యుండిరి. వీరు పురుషవేషములను ధరించినపుడు గూడ సమానసామర్థ్యము జూపుట, మెచ్చదగి యున్నది. చెన్నపురిలో ఆంధ్రులు పలువురున్నను, మధ్యవిలాససభవారి నాటకములకు తగినంతమంది యరుడెంచి ప్రోత్సాహ మొసగకుండుట శోచనీయము. తెలుగు నాటకములను బాగుగ నాడగలవారు చెన్నపురి కరుదుగ నేతెతురు. ఇక్కడకు వచ్చుట, వ్యయప్రయాసలతో గూడుకొని యున్నది. అట్టిపిత్రిలో, వారిపై ఆంధ్రపేరు లభిమానము జూపనియెడల, నటుల కెట్టి నిరుత్సాహము గలుగునో యూహింపవచ్చును. విద్యార్థులు పలువు లూరలేని మాట నిజమే. ఇతరవిధములగు ఆకర్షణము లెన్నియో గలవనుసంగత్యము నిజమే. అంతమాత్రముచే ఆంధ్రపేరులు అభిమానము జూపకుండుట కివి సాకులు గాజాలవు. తమిళనాటకములకు చేకూరెడి ప్రోత్సాహమునకును, ఆంధ్రనాటకములపట్ల గనుపట్టెడి ఉదాసీనతకును, వ్యత్యాసమెంతయోగలదు. మరియొక మా రీసభవారు చెన్నపురికివచ్చునపుడు, ఆంధ్రులు తగిన ఆదరము జూపగోరెదము. మంత్రులగు రంగనాథ మొదలిగారు, మధ్యవిలాససభ వారిని అభినందించుచు, ప్రోత్సాహ పరచిరి. ఇట్టి ప్రశంసకు, సభవా రెంతయు అర్హులనుటకు సందియము లేదు.

దెంగళూరు, డిసెంబరు 28:— దెంగళూరునందలి ప్రవర్తనస్థలము తనలబడుటచే గల్గిన నష్టము సుమారు 10½ వేలమవున్నార. ఇంకను మాడుకోజాలు ప్రవర్తనముండును. రాబడినిబట్టి నష్టపరిహారము చేయబడును. ఆ. (కె.)

కలకత్తా, డిసెంబరు 28:— రాజప్రతినిధి దంపతులు తనలను పోయి కలిగినవారికి రాజప్రతినిధి కై ప్రార్థనాఫీ నిచ్చిరి. రాత్రి విందు జరిగెను. ఆ. (కె.)

కలకత్తా, డిసెంబరు 28:— సి. యల్. మాడనుగారు భారతగ్రంథాలయ మధ్యాహ్నము కలికికొని కలెక్టివిషయమై మాజుడిరి. (ప్రీ(కె)స)

పొంబాయి, డిసెంబరు 28:— పర్వ హాస్థిలాయకు డ్రెస్టరు హాదాబతులన 20 వేల పానుల నష్టము గలిగెను. (ప్రీ(కె)సు)

పొంబాయి, డిసెంబరు 28:— సాఫీ రాజకీయసభ వారు కాంగ్రెసునాయకులు కలకత్తాలో జరుగనున్న పరిగృహ సభకు పోవలసినదని కోరుచున్నారు. వ్యవసాయక, వర్తక, పారిశ్రామిక, క్రెస్టివిషయముల నిశ్చయింపగోరుచున్నారు. పరిస్థితుల శాంతిపరచుటకు ఫిల్లివెల్ల నునననని కోరుచున్నారు. (ప్రీ(కె)సు.)

పొంబాయి, డిసెంబరు 28:— బహుచాగారు క్లిరాత్రి వెళ్లుచున్నారు. (ప్రీ(కె)సు)

తపాలా ప్రకటన:— పోస్ట్ డెయిరుకు ఉత్తరములు పంపదలచుకొన్నవారు 4-1-27 తేదీ 7-30 గంటల వరకు జనరలు పోస్టాఫీసులో పోస్టు చేయవచ్చును. ఇతర స్థానిక పోస్టాఫీసులలో ఆఖరు తేదీ ఏదో ఆయా పోస్టాఫీసులలో అడిగి తెలుసుకోవలెను.

దక్షిణ ఇండియా వ్యాయామసంఘము

ఈ సంవత్సరపు రాణితోట వేడుకలు ప్రదర్శనము ప్రారంభమహోత్సవమును చెన్నపురి లార్డుబిషపు సత్యయగ మి సెనునాలరుగారు జరిపిరి.

చెన్నపురి పార్కు-వేడుకలు

ప్రదర్శనము

దక్షిణ భారత వ్యాయామసంఘమువారి యాజమాన్యమున ప్రతిసంవత్సరము జరుపబడు పార్కు-వేడుకలు వెనుకటివలెనే ఈవర్షము గడిచిన 24-వ తేదీని ప్రారంభింపబడెను. కార్నాటక ప్రభుత్వ వారికిని వ్యాయామ సంఘము వారికిని జరిగిన తేడా చాల వలన గావించడను ఏర్పాటులకు వ్యతిరేక చాల అల్పమైనను అవ్యవధిగనే ఏర్పాటులను తీసి గావించి ఎట్టి లోటుపాటులు లేకుండయుట ప్రశంసార్హము. గతసంవత్సరములందులె ప్రేక్షకులసంఖ్యమాత్రము అంత అధికముగ లేదు. ప్రతినిత్యము పట్టణప్రముఖులును ఉన్న తోటోల్లంబువాళ్ళొక్కరి యాజమాన్యమున మధ్యాహ్నము వ్యాయామ పోటీలందెములు జరుపబడుచున్నవి. కొన్ని రాత్రులందు బాణాంచావేడుకలు గావించబడుచున్నవి. ఈసంవత్సరము నూతనముగా బాణాంచాలము చిత్రావతారములను ప్రదర్శించుచున్నందున ప్రజలీతేడుకను వింతగా గాంచుచున్నారు.

బోగపునాట్యము, కోలాటము, లాటరీలమాత్రము ప్రతిసంవత్సరము హెచ్చుచున్నవి. వీడివర్తకుల ప్రదర్శనకాలము ప్రేక్షకుల సమీక్షముగ ఆకర్షించుచున్నవి. అమృతాంజనేయవారు ఏర్పరచిన కాల వీనియన్నిటిలోను ప్రజలచిత్తముల నాకర్షించుచున్నది. వీరిప్రకటనావిధాన ముచ్చెరువును గర్హించుచున్నది.

ప్రదర్శనము

నేటి సందర్శనము ప్రదర్శనమునకు చెన్నరాష్ట్రముందలి వివిధ ప్రాంతములనుండియు పలుకములగు నస్తువులు గొని రాబడెను. కడచిన సంవత్సరములందలి ప్రదర్శనములవలెనే ఈ వర్షమున ప్రదర్శనము జయప్రథముగ నిర్వహింపబడుచున్నది. ఏలేటను స్వదేశీ పరిశ్రమలు స్వదేశీసామగ్రి లభికముగ ప్రదర్శింప బడుట గమనింపదగిన కేయినను ఖర్చులకు మాత్రము చాల అల్ప ప్రామాణ్యము మొదలగుచున్న తోచనీయును. ప్రదర్శన మంతటికిని నారాయణవనం సి. వి. రంగం క్రైస్తవ గారు ఖర్చుల కాల తప్ప వేగిండు గానరాదు. ఇచ్చుటవైనను అత్యుగ మతి స్వల్పముగ మన్నననియే తెలియుచున్నది. చివను విలువ గల ఖర్చుల రకములను ప్రదర్శించు ఏర్పాట్లు గావించియుండిన హోటాడవివారుండకపోరు. వెనుకటివలెనే ప్రభుత్వమువారి పరిశ్రమశాఖవారు, అటవీశాఖవారు, ప్రదర్శనశాఖవారు ప్రదర్శనమందు సహభాగము నాక్రమించుకొనిరి. అన్ని విధములకు కాయధాన్యములు, ఐనునులు, సునాసన ప్రదర్శనములు, గృహోపకరణములు మొదలగు నస్తువుల సారమంతయు ప్రదర్శింపబడినది. అటవీశాఖవారిచే దేశమందు లభించెడి కొయ్యరకములను అడవులందువారితేడి మృగచర్మములు వీనులచుంతములును వీని ఉపయోగవివరమును విశదముగ ప్రదర్శింపబడి ప్రేక్షకముగ ఆయాశాఖలందు శ్రద్ధగలవారి కుపయుక్తమైయుండెను. ఇంజనీరింగ్ శాఖవారు బోరింగుమిషనులు వీరు

తోడిపోయు యంత్రములు మొదలగువానిని ప్రదర్శించిరి. మెకానిక్ పాకకాల విద్యార్థులచే నిర్మింపబడిన జలయంత్రము ఈ సందర్శనపు వింతలలో వింత. పర్యటాగ్రములవైనను నీటిని ఒకచో మావజెట్టి తచ్చిఖరమునుండి పంపులద్యారా కొండయ దుగుభాగమునకు నీటిని గొనివచ్చి క్రింద యంత్రసహాయముచే నీటిని భూములకు పారుపలజేయుట, వర్ష పాలమునుండి నిమగ్నమై నీటిని స్వశంపజేయుట అద్భుతముగ జూపెట్టబడెను. ఈశాల యందే తీగలేని డెడియో (దూరశ్రవణ) యంత్రముగూడగలదు. తీగలేకనే ఈయంత్రసాయముచే ఎన్ని మైళ్లదూరమునందున్నను కోరినవర్షాన్ని విసననును. అనేకమైళ్ల దూరమందున్న బాంబువా ద్యములు సంగీత కచ్చేరులు ఉపన్యాసములు వినిపింపబడు చున్నవి.

కీ. శే. బ. వ. శ్రీ పారాశరి గారు
(శ్రీ) మాణిక్య ప్రభుపత్రికా సంపాదకులు.

మునుపటికంటే దేశీయ ఉత్పత్తులసంఖ్య హెచ్చినది. దార్జురు ఆచలు లక్ష్మీపతిగారిచే సాపేక్షపడిన ఆంధ్రాయుర్వేద షార్మసి యువాని బ్రాహ్మణులుగల ఇస్లామి షార్మసి యన్. మాధవమినగారి మలబారు ఆయుర్వేదిక్ స్టోర్సు కి|| శ్రీ|| సం దీత డి. గోపాలాచార్యస్థాపిత ఆయుర్వేదాశ్రమమును ఇంకను మరికొన్నియును గలవు. రకరక వస్తుప్రదర్శనములందు కోట మునిర్మించెట్టి టి. నారాయణాచార్యులచే కంపెనీలవారి వస్తువులను తోలునందులు పెట్టె సామానులందు డైమండులెదరు పంపుకంపెనీలు రత్నక ప్రదర్శనము వారి వస్తువులును చేతనైన వస్తువులు లలో ముఖ్యముగ మిప్పముకాంబండి పరిశ్రమ వారిమొక్కయు బొంబాయి మిల్లు ప్రదర్శనములు ఎన్నవగయున్నవి.

మైసూరుప్రభుత్వకా పరిశ్రమలశాఖవారు ప్రదర్శించిన దంతపువనులు, కొయ్యచక్కడములు, మంచినగంపుజా మ్మలు, పెట్టెలు, విగ్రహములు, ఇత్తడి గృహోపకరణములు, కొయ్యపనిముట్లు, అత్యుత్తమముగనున్నవి. ఇంకను మదరాసు పెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ, ఏరత్నాకంబెనీవారి ఫోటోగ్రాఫులు, టి. యస్. రామయ్యచెట్టిగారి ఇనుప పెట్టెలు, చరియ వాలాకం పెన్సివారి విలువగల బంగారు, వెండి జరీదుకూలములు స్వదేశీ సబ్బులు, సిరాలు, బేర్సానదగియున్నవి. ప్రదర్శనము మొత్తముమీద జయప్రథముగ నిర్వహింపబడుచున్నది.

కొత్తకోకిల-వితదరువులు

శ్రీగరిమెళ్ల సత్యనారాయణగారి "తెల్లదొరతనము" పాట ఆంగ్లదేశంలో ప్రతిష్ఠించింది. తెనుగు చెవులకు తియ్యగా ఉంది. ఏకవికీరము కంఠములోనుండి ఈగీతములు వచ్చుచున్నవో - ఆనూతన ద్వీజరాజమే ఈ మధ్యకాలంలో మద్రాసునగరమునకు రావడంతటబిచ్చింది. వీరినిసంవర్షించు భాగ్యవిచ్చిటియాంధ్రులకు కల్గినది. వీరికీర్తనలు ఒకటికాదు - రెండుకాదు. వీరికవిత్వ త్రవ్వినకొలదిని తరుగని బంగారుగని వలె మెరయుచున్నది. వీరికవిత్వము విచిత్రముగా కన్పించుచున్నది.

ప్రకృతిలోని ప్రభావమును ఏయింజనీరు కల్పించినా జో చెప్పగలరా?

ఇంద్రధనుస్సుకు వింతరంగుల నేచిత్రకారుడు వేసినాడు? చెట్టుమీదికోకిలకు సంగీత మెవరు నేర్పినారు? ఎవరు పాడుచున్నారు? నెలయేటి ప్రవాహమునకు నీళ్లు ఎవరుసప్తయిచేస్తున్నారు? వీరి కవిత్వం-వీరికీర్తనలుమాడా అంతసహజముగాను, అంత ఆవ్యాజముగాను ఉన్నవి. కోకిలకు పాటపాడవలెనని బుద్ధిపుట్టింది. పాడకుండామానలేదు. పాడినందుకు, నేటగాడు బంధించి నలలోపట్టివాడు. సత్యనారాయణగారికి సహజంగా వచ్చినగానం ఆపలేకపోయినారు. పాడినందుకు ఖైదుకు వెళ్లినారు.

ఇంతేకాదు. ఇది కేవలము వారిరాజకీయ సంబంధమైన కీర్తనలయొక్క విశేషము. కాని ప్రభుత్వంవారికి కోపంగానటువంటిన్ని ప్రజలకు హితోపదేశం చేసేటటువంటిన్ని ఇతర కీర్తనలు లెక్కలేనన్ని పాడుచున్నారు. పామరులభాషలో పండితులవ్యాదయం కిరిగిస్తున్నారు.

వారికడుపులో ఎంతెంతజీహ, ఎంతెంతదేశభక్తి ఉన్నదోగాని, కీర్తనలు అప్రయత్నంగా అనర్గళధారగా వస్తున్నాయి.

ఇటువంటిదే సహజకవిత్వం. ఎవరోపడికించుచున్నట్టుగా ఉంటుంది.

గరిమెళ్లవారు నిమిత్తమాత్రంగా పాడుచున్నట్లున్నది. సత్యనారాయణగారి నేటిమీద ఆంగ్ల భారతి "జలిబిలిపాటలు ముద్దులునటింప" జేస్తున్నట్లున్నది. ఇటువంటి సాహిత్యసంపద భాషాచరిత్రలో అప్పుడప్పుడు కన్పించుట కలదు. త్యాగరాజు భక్తిపరమమైన కాగితం కలం లేకుండా తంబూరాతీగలమీద కావ్యప్రవాహమును వెల్లులుగా పొంగించినాడు. వేమనకవి రత్నాలు చెద జల్లి నట్లు పద్య రత్నముల వర్షముకురిపించినాడు. ఇవిన్నీ తంటాలు పడి పేరుగొప్పవగాని పాండిత్య ప్రకృగ్గుగాని చేసేపనులుకావు. అవ్యాజంగా అయాచితంగా వచ్చేవితేజులు. ఏకాలంలో తగినపక్షాలు, పుష్పములు, ఫలములు ఆకాలంలో వస్తాయి. ఇప్పుడు రాజకీయములు వచ్చింది. రాజకార్యాలలో మనదేశంనునిగి లేలుచున్నది. కేశదాస్యము ముట్టుకమిట్టకమ్మింది. అయితే యీ అంధకారంలోనే ఆనందం. కొత్త కొత్తకవివితదరువులతో పాడుచున్నది. ఈరాజకీయములలో రాజీందగలపాట, సహజకవియగు సత్యనారాయణగారికే తనను ఆంధ్రులాలకించి తీరవలెను. ఆగ్రహాలు అడగడంలేదు. విశ్వరాయలు అడగడంలేదు. ఆలకించుమంటున్నాము. ఆలకిస్తారా! అంధకారంలోఉంటారా! (వామన)

అఖిల భారత మహమ్మదీయ మహాసభ

అధ్యక్ష, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షకోపన్యాసములు

ఫిల్లి డిశం 29:—18-వ అఖిల భారత మహమ్మదీయ మహాసభవారు మధ్యాహ్నము కొర్రాన ప్రార్థనలతో ప్రారంభించిరి. ఆహ్వానసంఘ అధ్యక్షకోపన్యాస మైనతరువాత జిన్నా గారు మస్లిములీశ్వరమందు గలిగిన అవాంతరముల తెలిపిరి. వాగపురమందు అధ్యక్షతవహించిన అన్నాగారిలో తానొకటిగావున్న అసామాన్య బాధలలో అధ్యక్షతవహించిన హజరతు మోహినితో నొకటిగావున్న తాను సంఘమునకు నేవచ్చేయమనే యాంక్షనెరి. తగినంతమంది రానందు భుగ్గిగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ ఆపబడెను. లాహోరులో తిరిగి సభ ప్రారంభమయ్యెను. తన మూడేండ్ల అధికారము పూర్తికాగానే తిరిగి ఎన్నుకొనబడిరి. తిరిగి ఎన్నుకొనబడు పిలువేదు. చట్టమంగీకరింపదు. షేఖు అబ్దుల్లా ఖాదిగారు పత్రికారచయిత, గొప్ప న్యాయవాది, స్వయంకృషిచే గొప్పవాడయ్యెను. ఆలిగరు కళాకాల సాపించుటలో సహాయపడిరి. మహమ్మదీయుల విద్యాభివృద్ధియందు సహాయపడుచున్నారు. పంజాబులో ఇతరరాష్ట్రములకంటె ఎక్కువ విద్యాభివృద్ధిగలిగినది. కాననసభకు అధ్యక్షతవహించిరి. మంత్రిగాగూడ పనిచేసేయున్నారు. భారతదేశ ప్రతినిధిగా నానాజాతిసమితికి వెళ్లిరి. వారి నే నేను అధ్యక్షత వహింప గోరుచున్నాను.

(ప్రీ ప్రెసె.)

సభకు సుమారు 500 మంది వచ్చియుండిరి. ప్రతినిధులు 80 మంది వచ్చినవారిలో ముఖ్యులు సర్ అబ్దుల్ రహీము, సర్ మహమదు ఇక్బాల్, సర్ మహమదు అబ్దల్లా, సర్ రహీముబక్కుగారు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు ఫిర్కాదా మహమ్మదు హుస్సేనుగారిస్వాగతముతో సభ ప్రారంభమయ్యెను.

తరువాత జిన్నాగారు అధ్యక్షుడు ఖాదిగారిని ప్రతినిధులకు తెలియబరచి అధ్యక్షతీతము నలంకరింపుడని కోరిరి.

తరువాత అధ్యక్షుడు తనయుపన్యాసమును చదివిరి. చివర తాను ముఖ్యమని తలంచు రెండువిషయములగుర్చి చెప్పవలెను. దక్షిణాఫ్రికానుగూర్చియు, సాండుహార్టుక్మిటిని గూర్చియు విషయనిర్ధారకసభలో చర్చింపబడిన తరువాత తన యభిప్రాయము తెలుపుదుననిరి. తరువాత నివేదిక చదువబడి ఆమోదింపబడెను. చేపటిసభ ఆపబడెను.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షకోపన్యాసమునందు హుస్సేనుగార్లు పులిపిరి:

మేము భారతదేశమందు మహమ్మదీయ రాజ్యము స్థాపింపజూచుచున్నామని వదంతులు వ్యాపింపజేసి ప్రభుత్వమున గినుమానము గలిగించుటవలనను, శత్రుపరిపాలనమందు తగభాగము పునరియనపుడును హిందువులు తామే తగుదుమని చెప్పుచు ఉద్యోగములకు సిద్ధులగుటవలనను సంఘద్వేషవ్యాప్తతకు అధిగ్రంథింపబడుచున్న మతములవార హిందూరాజ్యస్థాపనకు ప్రయత్నించుచుండ స్వరక్షణ జూచుకొనుట అవసరము. ఈదేశముందు గల వివిధసారస్వతములందుగల మంచిని గ్రహించి తగు సారస్వతమును స్థాపింపగోరుచున్నాను. మసీదులందు వాద్యములగుర్చి ప్రభుత్వము న్యాయ దృష్టియే జలంబించెను. మహమ్మదీయ ఆజ్ఞాసారము హిందువులు నడచి యెడల యజ్ఞ పశువులగుర్చిన తగవేలేదు. మహమ్మదీయులు గాంతముతో నానమస్యను పరిష్కరింపవలెను. భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు తలచినయెడ యేజాతి యెట్టిసితి మందుడునో తలంపనగును. స్థిరపరుపవలెను. మహమ్మదీయ గొక్కులగుర్చిన ఒకప్రత్యము ప్రభుత్వమువారును ఇతరజాతులను తెలిసికొని అంగీకరించుటకు ప్రయత్నింపబడవలెను. ఈ యయమై చర్చించునపుడు ఈదిగువవిషయములు ముఖ్యముగ పునరింపవలెను.

- (1) ఒకేమతము, భాష; సారస్వతము గల జాతి నొక రాష్ట్రముగ చేయవలెను.
(2) అన్ని రాష్ట్రములు వాటికనుకూలముగ వర్తించినను కేంద్రప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముకాగూడదు.
(3) కాననసభలందును ఉద్యోగములందు సంఖ్యకు తగు పాలినిధ్య ముండవలెను.
(4) మహమ్మదీయులచే ఎన్నుకొనబడు నిర్ణీతమహమ్మదీయసానము లుండవలెను.
(5) చిన్న సంఘమునకు తగురక్షణ నొసంగవలెను. పింపులలోగాని ప్రభుత్వముతోగాని సహకారమునకు మహమ్మదీయుల హక్కుల నంగీకరించుటే.

ధర బాడి 1-కి 1-0-0 అల్లెరుదుకాణములందు దొరకును. ముఖవర్చస్సును ఆటంకపరచుటయే గాక చక్కగాకాపాడును. కాశ్యత్మైన సొగసును నిచ్చును.

ఆక్సి జెన్ ఫేస్ క్రిము
వృదువైనట్టియు, వెల్ వెట్టువలె నును వైన చర్మమును గలిగించును. నూలన వికాసమును అందమును ముఖవర్చస్సుకు గలిగించును.
వెన్ యూసా రహస్యము అందులోగల అమృతమైన ప్రాణవాయువునందుగలదు. అలసినట్టి నీరసమైన చర్మమునకు నూతనశీవితమునిచ్చును. వెన్-యూసా తక్షణమే ఎండిపోయి కఠినముగానున్న చర్మమును నివారించి, చెమటకాయలచే గలుగుచుండునుపాతకోలును. ఇట్లు ముఖవర్చస్సుకు ఆటంకమైన కష్టములనుతొలగించును.
ప్రతిదినము వెన్-యూసాను విడువకవాడిన ఆయా ఋతువులందును, కీల్-స్టెన్సిబులందును గలుగు ధ్వంసములనుండి ముఖవర్చస్సును ఆటంకపరచుటయే గాక చక్కగాకాపాడును. కాశ్యత్మైన సొగసును నిచ్చును.

1926 సం॥ డిసెంబరు 31 తేది శుక్రవారమును, 1927 సం॥ జనవరి 1 తేది శనివారమును, 2 ప్రదర్శనములు.
సాయంత్రం నాటకము 4-ఘంటలకు
యాదినముతో మొదలు యింక 3 దినములు వరకు మాత్రమే
చెన్నపురి కోటమైదానమునందు స్థాపింపబడిన ఎస్సినేతు థియేటర్ లో
సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారి వలన
దశావతారము ప్రదర్శించబడును
1926-వ సం॥ డిసెంబరునెల 30-వ తేది గురువారము రాత్రి 9 ఘంటలకు
1927-వ సం॥ జనవరినెల 2-వ తేది ఆదివారము సాయంత్రము 4 ఘంటలకు చెన్నపురి శ్రీమతి సరస్వతి బాయి అమ్మవలన రామదాసు చరిత్రమును ఈ థియేటరులో జరుపబడును.
టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రూ. 3, 2, 1, అణాలు 8.
C. CUNNIAH, Proprietor.

1929 లో రానున్న రాయలుకవిషయవారికి నివేదించుటకు మహమ్మదీయ హక్కుల వ్రాయుటకుగాను భిలాఫతు సంఘమువారికి సంఘములతో కలిసి పనిచేయుట మంచిది. కావున దగుపర్వాట్లుచేయవలెను. కాంగ్రెసువారు రాజీపడుటకు సిద్ధపడి రాండుపేటలు కాన్ఫరెన్సును ఏర్పరచునెడల మేము సిద్ధముగా నున్నాము. స్వామిశ్రద్ధానందుని మరణమునకు విచారించుచున్నాను. అ. ప్రె.

అధ్యక్షకోపన్యాసము
“ఉభయసంఘములు తమ్ము నుద్ధరించుకొని తరువాత ఇరువురును కలిసి చేయగలవనలు చేయుటకు విభేదములుగలుగుచో స్నేహభావముతో నుండుటకు ప్రయత్నింపవలెను. ఇది చేసి రానున్న కవిషయ ఎటువల సంస్కరణలకొరకు ఏకగ్రీవముగా పోరాడవలెను. ఈలోపుగ వారందరును ఆర్థిక, పారిశ్రామికములందు కలిసి పని చేయవలెను. శ్రద్ధానందుని హత్య చాల ఘోరము. స్వామివారిచేట్లు ఇష్టములేనివారు పలువురు గలరు. కాని నామతస్థుడు వారిని చంపుట నేనిష్టపడను. విచారించుచున్నాను. ఇస్లామున కిది గొప్పదెబ్బ. శుద్ధియొద్దమమునకు ప్రోత్సహము. సంఘద్వేషములగుర్చి మాటాడుచు మహమ్మదీయుల కెక్కువప్రాతినిధ్యము గావలెను. వారుకోరువరకు ప్రత్యేకనిర్ణయము లుండుట వారు కోరినవెనుక అవి తీసివేయుట మంచిది. ఉద్యోగములగుర్చి ఎక్కువగ మహమ్మదీయులకు ఈయగోరిరి. టాంజీము, తల్లిగు ఉద్యమములను పూర్తిగ ప్రోత్సహించి వ్యాపింపజేయవలెనని కోరిరి. సహకారోద్యమమును కొనసాగింపగోరిరి. అ. ప్రె.

తెలంగారు, డిసెంబరు 29:— అబ్దుల్ రహమాను, మునిసామప్ప, పుట్టున్న గార్లు జిల్లాబోర్డుసభ్యు లైరి. ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీన బోర్డు సమావేశమగును.
ప్రవర్తనము తగలబడు సంవర్షమున దొంగతనములు జరిగెను. 12 గురు అనుమానములు ఆరెట్టు చేయబడిరి.
మహారాజావారును యువరాజును ప్రవర్తనము తగలబడుటవలన నష్టపడినవారికి సానుభూతి తెలిపిరి. అ. ప్రె.
మధుర, డిసెంబరు 29:—కాంగ్రెసు యాజమాన్యమున హాజీసభ గావించి దానియందు శ్రద్ధానందునిమరణమునకు విచారించుచు దీర్చానించిరి. అ. ప్రె.

శ్రద్ధానందుని హత్య
కీర్తి శేషుడైన శ్రద్ధానందస్వామిపై భక్తిప్రకటించుటకు రాజమహేంద్రవరమున హిందూసమాజమున జరిగినసభ గాక మరల 27వ తేది సోమవారము సాయంత్రము గోదావరీతీరమున నన్న బ్రహ్మనందభవనమున ధార్యాడ రామమోహనరావు గారియధ్యక్షతలో నొకసభకాడెను. పండిరి మల్లిఖార్జునరావు గారు స్వామిశీవితము చెప్పినతరువాత కాకి పుష్పవతమ్మగారు హిందువులు మతవిషయమై శ్రద్ధవహించి యితరమతములయెడ ద్వేషములేకనే తమసంఘటనము జరుపుకొనవలసిన యావశ్యకత నుగూర్చి హెచ్చరించిరి. తరువాత భువిడిపాటి సత్యనారాయణ గారు హిందువులు నీరసులైయుండగా హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి యసంభవమనియు హిందూమతముమాడ తనప్రచార పుహక్కును స్థిరపరచుకొనవలెననియు ముసల్మానులు తమవ్యాద యములనుండి కాఫరులను చంపినచో స్వర్గము వచ్చుననెడి భయంకరాభిప్రాయమును త్వరలో మాపుచేయకపోయినచో కష్టమనియు నుపన్యసించిరి. సభయంతయు నిలుమండి క్రింది తీర్మానముల నంగీకరించిరి.
౧. స్వామివరూపనంద సరస్వతి ముఖ్యశిష్యుడును కాంగ్రీ గురుకుల విద్యాలయ ప్రతినిధియును ప్రస్తుతము ఉత్తర హిందూస్థానములో జరుగుచున్న హిందూమత పునరుద్ధారణ మనకు సూత్రధారుడును శుద్ధిసంఘటనోద్యమ స్థాపకుడును వయోవృద్ధుడైనను సవయానమునివలెనే జేకోద్ధరణై కృషిసల్పేషివాడును సర్వత్యాగియైనను శ్రద్ధానందస్వామి దుర్మరణమున కీసభవారు దుఃఖమును తెలియజేయుచు స్వామియాత్మకు శాంతి యగుగాక యని ప్రార్థించుచున్నారు.
౨. శ్రద్ధానందస్వామి షరణములన ఆపారినష్టమును భరింపవలసిన ఆర్యసామాజికుల కీసభవారముసానుభూతి నందజేయుచున్నారు.
౩. హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి హిందువులు నీరసులైయుండగా పాసగదన్న స్వామియభిప్రాయమును ఈసభవారు సంపూర్ణముగా నంగీకరించి స్వామి విడిచినశుద్ధిసంఘటనోద్యమమును సాగింపవలెనని దేశములోని హిందువులందరను ఈసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.
(ఒక విలేఖరి)

కాంగ్రెసు విషయనిరయ మహాసభ

సాంబమూర్తిగారు స్వాతంత్ర్యతీర్మాన ముపపాదించుట

గాంధీమహాత్ముని ప్రాతికూల్యము-తీర్మానములు విగ్రహింపుట

ఇతర వివరములు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ స్పెషల్)

పాండవనగరము, డిసెంబరు 27:—మరల విషయ నిర్ణయసభము సమావేశము కాగానే పంజీతమోతీలాల్ ప్రభుగారు సభకు రానందున సేనుగట్ల గారి క్రిందితీర్మానముపపాదించిరి.

“హిందుమహమ్మదీయ సంఘముల నాయకులతో సంప్రదించి ప్రస్తుతము రెండుసంగములకానికి వీర్పడిన విషయ సభకు గాను అంతమొందింపుటకు తగు ప్రయత్నముల గావించుమునని కాంగ్రెసు మహాసభవారు కార్యసంఘమువారిని కోరుచున్నారు. ఇందులకు కార్యసంఘమువారు అన్ని విషయములు ఆలోచించి ఒక నివేదికను తయారుచేయుటయును, ఆనివేదికపై తగు కార్యక్రమమును నిర్ణయించి అమలుపరచుటయును కాంగ్రెసు సామంతులమువారికి అధికార విషయమైనది.”

సేనుగట్లగారు తీర్మాన ముపపాదించుచు ఇది గొప్ప చిక్కులతో కూడిన సమస్యయగుటచే బహిరంగముగ చర్చజరుపుట ఉచితముకాదనియు కార్యసంఘమువారే ఈవిషయమై ఆలోచనలుచేయుట ఉచితమనియు చెప్పిరి.

కార్యసంఘమువారు ఈవిషయమై ఆలోచనలు జరుపవలయునని తీర్మానించుట ఈ ముఖ్యమున సమస్యను మూలకు త్రోయుటయగునని వంగరాష్ట్రపు ప్రతినిధి ఆక్షేపణ తెలిపెను.

ప్రత్యేక సాంఘిక నియోజకవర్గములకు సంబంధించిన తీర్మానము ముపపాదించుట టాండనుగారు నోటీసు ఇచ్చియుండిరి. కాంగ్రెసు నిబంధనల ననుసరించి ఈ విషయమై మహమ్మదీయుల అభిప్రాయములను తెలిసికొనిన పిమ్మట గాని కాంగ్రెసువారు చర్చ జరుపుటకు వీలులేదని అధ్యక్షుడు నిర్ణయమొనగెను. అందుచే సాంఘిక ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను రద్దుచేయుటయగునని టాండనుగారు ముపపాదించవలసిన తీర్మానము చర్చకు లేబడలేదు.

రంగస్వామి అయ్యంగారు ఈవిషయమై మాట్లాడుచు కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు మనీదుల ఎదుట సంగీతము వాయింపుట, ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు ఈరెండు విషయముల గురించి ఆలోచించవలయుననియు, రాబోవు భారత కాననసభాసందర్భమున ఈ విషయమై రెండుసంఘముల నాయకులు కలసి ఆలోచించి ఒక విధమున రాజీ నేర్పరచుకొనవచ్చుననియు సూచించిరి.

కాంగ్రెసు నాయకులు సాంఘిక వివాదములందు తోకక్కు పుచ్చుకొనుట ఉచితముకాదనియు, హిందు నాయకులు హిందుమహాసభ ప్రచారము నలుపుట మహమ్మదీయ నాయకులు భిలాభుత ప్రచారము నలుపుటచే ఇట్టి విషయపరిసితు లేర్పడుచున్నవనియు సత్యపాలుగారు చెప్పిరి.

ధీర్ వికమత్త మహాసభయందు ఆమోదించబడిన తీర్మానములను అధికారులు గైకొని పని ప్రారంభించ వచ్చునని రుషి గారు సూచించిరి.

వికమత్త మహాసభయందే వికమత్తము వీర్పడలేదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

సేను గట్లగారు ఈమాటపై మాట్లాడుచు వికమత్త మహాసభ తీర్మానములు రానున్న మరల క్రొత్త అన్ని పరిస్థితుల గురించి ఆలోచించి కార్యక్రమము నిర్ణయించుకొనుట లాభకరమని చెప్పిరి.

వికమత్త మహాసభ కాంగ్రెసువారి యాజమాన్యమున జరుగలేదనియు స్థానిక పరిస్థితులను గమనించి ఈసమస్యను ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునను ఒక్కొక్క విధమున పరిష్కరింపవలయుననియు మహమ్మదాలిగారు చెప్పిరి.

మార్చి 31 వ తేది లోపు కార్యసంఘమువారు ఈ విషయమై నివేదికను తయారుచేయు వలయునను ఒక సవరణ ఉపపాదించబడెను. ఈ విషయమై నాయకులు ఈ పత్రాయము గట్టి ప్రయత్నములు గావించెదరని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. సవరింపబడిన తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

విబంధనలందు మార్పులు

అక్టోబరు 1 వ తేది నాటికి కాంగ్రెసు సభ్యులుగ నుండనివారు డిసెంబరునందు జరుగు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగ ఎన్నికౌటకూడదని రంగస్వామియ్యంగారు ఒక తీర్మానముపపాదించిరి. కాంగ్రెసు సమావేశము జరుగుటకు కొన్నివారములకు పూర్వము ప్రతినిధులుగ ఎన్నికౌటకూడవలయు నను ఉద్దేశముతో పలువురు సభ్యులుగ చేరుచున్నారనియు ఈ పద్ధతిని

అంతమొందింపుట అవసరమనియు రంగస్వామి అయ్యంగారు చెప్పిరి. అయ్యంగారి తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. మొత్తము ప్రతినిధులసంఖ్య ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు కాక 6000 లుండవలయునను తీర్మానముకూడ ఆమోదింపబడెను.

సిక్కు ఖైదీలు

సిక్కు ఖైదీలను ప్రభుత్వమువారు ఎట్టివరతులు లేక విడుదల చేయవలయు ననియు నాభామహారాజు విషయమై ప్రభుత్వమువారు అక్రమము గావించిరనియు సర్దారు సభ్యులు సింగరాజ్ రాజ్ తీర్మాన ముపపాదించిరి.

కడచిన సంవత్సరములలో సిక్కు ఖైదీలగుటించి తీర్మానము గావించవచ్చును. కాని నాభావిషయమై కాంగ్రెసువారు చర్చించుట ఉచితము కాదని రంగస్వామి అయ్యంగారు చెప్పిరి.

సిక్కులసమస్య నాభాసమస్య ఒకేయనియు సిక్కుల పట్ల నానుభూతి తెల్పుటచేతనే నాభా మహారాజుగారు రాజ్యము వదులుకొనవలసివచ్చెననియు కావున యీవిషయమై కాంగ్రెసువారు తీర్మానము గావించుట అవసరమని చెప్పిరి.

మహమ్మదాలిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు కాంగ్రెసువారు ఈ విషయమై ఆందోళన మొనర్చునన్న సంస్థానముల నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనపరచుకొనడ రని చెప్పిరి.

నాభా మహారాజుగారికి మరల రాజ్యము ఇచ్చినగాని సిక్కుసమస్య పరిష్కారముగల అసంభవమని సి. యస్. రంగయ్యగారు రాజసవరణ ముపపాదించిరి.

సవరింపబడిన విధమున సర్దార్ సభ్యులసింగుగారి తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

కలెన్సి సమస్య

పిమ్మట ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు ఈక్రిందితీర్మానముపపాదించిరి. ప్రభుత్వమువారి కలెన్సి విధానము దేశమునకు గొప్పనష్టముకలుగజేయునున్నది కాన నిపుణుల సహాయముతో కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు ఈవిషయమై ఆలోచించి భారత కాననసభ్యులు ఏవిధమున ప్రవర్తించవలసినదియు నిర్ణయించవలయునని రంగస్వామి అయ్యంగారు రాజ తీర్మాన ముపపాదించిరి.

కాంగ్రెసు మహాసభయందే ఈవిషయమై చర్చింపబడుట ఉచితము కాదనియు ఆర్థికవిషయములందు ప్రత్యేకనిపుత్రులగు వారు కలసి ఆలోచించి నిర్ణయము గావించుట అవసరమనియు కార్యసంఘమువారే ఈ విషయమై ఆలోచించుట ఉచితమనియు అధ్యక్షుడు తెలిపిరి.

కొంతవర్ష జరిగినపిమ్మట తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. (కాని 28 వ తేది న విషయనిర్ణయసభలో గాంధీమహాత్ముడు ఈ విషయమై మరల ఒకతీర్మాన ముపపాదించిరి. అందుకు సంబంధించిన చర్చా వివరములు వేరొకచో ప్రకటింపబడినవి.)

ప్రతినిధుల రుసుము

ప్రతినిధులను రిజిస్టరుచేయుట వారీవద్దనుండి, ప్రతినిధి రుసుమును వసూలుచేయుట మున్నగు పనులను యావద్భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు జరుపవలయునని రంగస్వామి అయ్యంగారు ఉపపాదించిరి. ఇప్పుడు ఈ పనులను సన్యాససంఘమువారు చేయు చున్నారు. ప్రతినిధులను ములలో సగమునకు సన్యాససంఘమువారికి మిగిలిన సంఘము యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారికి చేరుచున్నది. ప్రతినిధుల ఎన్నికల సందర్భమున తగాదాలు పరిష్కరింపవలసినది యావద్భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారుగ నున్నారు. ఈపరిస్థితులలో సన్యాససంఘమువారు కాక కాంగ్రెసు సంఘమువారే ఈపనులను చేయుట ఉచితమని రంగస్వామి అయ్యంగారు చెప్పిరి.

తీర్మానము అధికసంఖ్యకులచే ఆమోదింపబడెను.

ప్రతినిధి ప్రవేశమును పదిరూపాయ లుండవలయునని ఒక తీర్మాన ముపపాదించబడెను.

పది రూపాయలు రుసుము అంగీకరించిన కాంగ్రెసు మహాసభ నివేదికమును ఉచితముగ ప్రతినిధులకు ఇవ్వకయు నని శుభ్రసాధగు ప్రకటించెను.

కాంగ్రెసును నిజముగ ప్రజాసభగ చేయవలయునను ఉద్దేశముతో ప్రతినిధులను తగ్గింపబడె ననియు, ఒక్క సంవత్సరమే అమలునగు దుటచుడిన ఈమార్పును ఇంత త్వరితముగ రద్దుచేయుట న్యాయము కాదని నిబంధనగారు చెప్పిరి.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను మోచింపవలయు నను తీర్మానమునకు అనుకూలముగ 50 మంది, ప్రతికూలముగ 44 రు సభ్యులు నొసగిరి. కాంగ్రెసు నివేదికములు ఉచితముగ ఇవ్వబడవలయునను సవరణ కూడ ఆమోదింపబడెను.

28 వ తేది చర్చ

పాండవనగరము, డిసెంబరు 28:— కాంగ్రెసు విషయ నిర్ణయసభ నేటి దినము 8-30 గంటలకు కాంగ్రెసు శిబిరమున మరల సమావేశమయ్యెను. వర్షము కురియుచుండుటచేతను గాలిచే గుడారము చివగియుండుటచేతను ప్రతినిధులకు ఇబ్బంది కలిగెను.

కలెన్సి సమస్య

నేటిదినము విషయ నిర్ణయ సంఘ సమావేశము ప్రారంభము కాగానే క్రిందటిదినము విషయ నిర్ణయసంఘమువారు కలెన్సి సమస్యకు సంబంధించిన తీర్మానమును నిరాకరించుట గొప్ప తప్పదమని చెప్పిరి. మరల ఈవిషయమై చర్చ నలుపుటకు విషయనిర్ణయసంఘమువారు అంగీకరించిరి. కలెన్సి విషయము గురించి ఆలోచించుటకు కార్యసంఘమువారికి అధికారమిచ్చుచు భారతకాననసభవారు ఈవిషయమై అవలంబింపవలసిన విధానము నిర్ణయించు అధికారము కార్యసంఘమువారికిచ్చుచు తీర్మానము గావించబడెను.

నాభా సమస్య

నాభాసమస్య విషయమై కూడ మరల చర్చ జరుపుటకు తీర్మానము గావించబడెను. క్రిందటి దినము ఆమోదింపబడిన తీర్మానమున నాభా మహారాజుకు సంబంధించిన భాగమును తీసివేయవలయునని ప్రతినిధులు అంగీకరించిరి.

ఈవిషయమై పండిత నెహ్రుగారు మాట్లాడుచు తాను నాభా మహారాజుగారి వక్తిలుగనుండుటచే ఈవిషయమై జరుగు చర్చయందు పాలుగొనుటకు సరసముగ నుండదని చెప్పిరి.

సంసానముకు సంబంధించిన విషయములపై కాంగ్రెసువారు చర్చ నలుపుట ఉచితముకాదని గాంధీమహాత్ముడు సూచించెను.

కడకు క్రిందటి దినము ఆమోదింపబడిన సిక్కు-సమస్యకు సంబంధించిన తీర్మానముగ నాభా మహారాజు ప్రస్తావన వదలివేయుటకు తీర్మానింపబడెను.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యతీర్మానము

బులుసు సాంబమూర్తిగారు తీర్మాన ముపపాదించుట

పిమ్మట బులుసు సాంబమూర్తిగారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మాన ముపపాదించిరి. కాంగ్రెసు క్రిడునందలి స్వరాజ్యమును పడమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును అర్థమని పరిగణింపవలయునని సాంబమూర్తిగారు ముపపాదించుచు ఇట్లుచెప్పిరి.

దేశములో పలువురు పలువిధముల అభిప్రాయ పడవచ్చును. కాని అధిక సంఖ్యాకులు బ్రిటిషువారితో ఎట్టిసంబంధములేని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కోరుచున్నారని చెప్పవచ్చును. ఇటీవల లండనులో సామ్రాజ్య మహాసభ జరిగినది. కాని అచ్చట భారతదేశమును ఇతర దొమినియనులతో సమానముగ గౌరవింపుటకు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమున ఎవ్వరు సమ్మతించుటలేదని స్పష్టముగా తెలుపబడెను. 1906 సంవత్సరమున స్వరాజ్యమునుపడము స్పష్టముచేయబడగానే ప్రజలయందు సూతన ఉత్సాహము వికసించెను. 1920 సంవత్సరమున నాగపూరులో కాంగ్రెసు ఆదర్శము స్వరాజ్యమని నిర్ణయించబడినప్పుడు శాశ్వతపరిష్కానము గల స్వాభిలాషపరులను విద్యావంతులు కొందరు తృప్తిచెందిరి గాని సామాన్య ప్రజలకు తృప్తికలుగలేదు. దొమినియనువారు మనలను అస్పృశ్యులుగ పరిగణించుచున్నారు. ఇతర దొమినియనులతో పాటు మనకు సమానమగు హక్కులులేవు. గౌరవములేదు. కాని సామ్రాజ్యమునందలి అన్ని దేశములవారు భారతదేశమువల్ల సంపూర్ణలాభము పొందవలయునని ఉద్దేశించుచున్నారు. మొన్న జరిగిన సామ్రాజ్య మహాసభయందు బ్రిటిషు పార్లమెంటువారికి గల ఖిట్ అధికారము కూడ రద్దుచేయబడినది, అందుచే దొమినియనుల ప్రభుత్వములవారేమిచేసినను మనము సహించవలెను. బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు వనకు న్యాయము కలుగజేయజాలరు. ఇట్టి పరిస్థితులలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ఆదర్శముగ పరిగణించుట న్యాయమనియు, ఈ ఆదర్శము ప్రకటింపబడిన ప్రజలయందు పట్టుదల ఉత్సాహము అధికముననియు నమ్ముచున్నాను.”

జ. పాదసంఖ్యైక్యమైత్యుగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు కాలగ్రామ మహాసభవారు కాననసభలయందు ఆవలంబింపబడిన కార్యవిధానమును నిర్ణయించినయందు, కాననసభలలో పనిచేయుటయన రాజభక్తి ప్రమాణము పుచ్చుకొనుటయనియు ఇట్టి పరిస్థితులలో సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య ఆదర్శము గురించి చర్చించుట సాంప్రదాయ విరుద్ధమనియు, ఈవిషయమై అభ్యర్థకుని నిర్ణయమొనగవలయుననియు కోరిరి.

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము ఆదర్శమని ప్రకటించుచున్నామనగాని ఇప్పుడే సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుటలేదనియు అందుచే తీర్మానము సాంప్రదాయవిరుద్ధముకాదనియు సాంబయూర్తిగారు సమాధానముచెప్పిరి.

సాంబయూర్తిగారి తీర్మానము సాంప్రదాయవిరుద్ధముకాదని అభ్యర్థకుని నిర్ణయమొనగెను.

అభ్యర్థకుడు, తీర్మానమును ఉపసంహరించు కొనవలయునని సాంబయూర్తిగారిని కోరుచు గాంధీమహాత్ముడు కురలరాజుగారు ప్రవేశించుటచే వివిధ రాజకీయ కక్షలకు చిక్కుతలము కుదుటపడి సాధ్యమనియు ఇట్టి పరిస్థితులలో వివాద. పూరితమగు ఇట్టి తీర్మానము తేచ్చుట స్వాధీనుకాదనియు చెప్పిరి.

గాంధీమహాత్ముడు తీర్మానమును ఆక్షేపించినంత మాత్రమునే తీర్మానమును నిరాకరింపకూడదని ఉపేంద్రనాథ బెనర్జీగారు చెప్పిరి.

గాంధీ మహాత్ముడు

తీర్మానమును ఆక్షేపించుట

గాంధీమహాత్ముడు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

భారతదేశమునందలి మహాత్ముల అభిప్రాయములనే ప్రమాణములుగ గ్రహించకూడదనియు మహాత్ముల బాతీసుండి భారతీయులలో తప్పించు కొనవలయుననియు బెనర్జీగారు చెప్పినందులకు వారిని నభినందించుచున్నాను. కాని నేను మహాత్ముడనుకాను. దేశసేవచేయు నుత్సాహము గల సామాన్యుడను. అందుచే మీరు నాబాతీసుండి తెప్పించుకొనజాలరు. సంపూర్ణమగు స్వరాజ్యమును ప్రకటించు విషయమున తీవ్రమగు ఆరాజ వాదులకును విప్లవ కారులకును కూడ నేను చెప్పినదే, ఎట్టి తీవ్రమైన కార్యక్రమమైనను సరే వెరచుకొనకలెదను. కాని తన తీవ్రతను ఎన్నియో సంగ్రామములను చూచిన ఆనుభవజ్ఞుని అభిప్రాయములను మీరు వివరమునను కొరుచున్నాను. స్వరాజ్యమును పదమునకు అర్థముచెప్పిన పదగాంధీయము నశించును. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును అర్థము స్వరాజ్యమును పదమున ఇమిడియుండును. స్వరాజ్యమును పదమునకు ఈ అర్థమే లేకున్న నేను కాలగ్రామనందే చేరియుండును. కాని ఈమాటయందు భారతీయుల అత్యుగౌరవమునకు విరుద్ధమగు భావమును కూడ ఇమిడియున్నదని కొందరు తలపెట్టుచును. జాతీయవాదులైన హత్యలు సంస్కరణముల అసంతరము బ్రిటిషువారు ఆవలంబించిన నిరోధవిధానము ప్రజలయందు అకాంతిని సృష్టించినది. అందుచే బ్రిటిషువారి సంబంధము కొందరికి దుస్సహ్యమగుండవచ్చును. వారిపట్ల నాకు సంపూర్ణ సామర్యాగము. కాని త్వరపడకుడని వారికి హితమొనగుచున్నాను. ఈ తీర్మానము నిరాకరింపబడినను కాలగ్రామ కార్యక్రమము ప్రజాభీష్టములను తృప్తిపరచగలదని మీరు విశ్వసించవచ్చును.

ఒకరితోనొకరు తగువులాడుకొనువాటివారిలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యభావమును వ్యాపింపజేయ మీరు యత్నించుచున్నారు. హరింకుకొను కత్తిలేనప్పుడు అధికముగ వినుట బుద్ధిమంతుల లక్షణముకాదు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము స్వరాజ్యముకన్న ఉత్తమమగు అదర్శమైనను మీరు కాంతివహించవలయుననియు ఒక్కొక్కమెట్టుగ వెకిలకొనవలయుననియు కోరుచున్నాను. త్వరపడి పరిగెత్తిన బోగ్గపడుటలేకయు. స్వరాజ్యమును మాటలో సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును అర్థము ఇమిడియుండుటచేతనే జిన్నా పండితమాత్రమే ప్రభుత్వము అసంతృప్తి కలిగినది జిన్నాగారు కాలగ్రామనందలిపోయిరి.

కాననసభలకు సంబంధించిన కార్యక్రమమును ఆవలంబించుచుటకు నేను నాయకత్వము వహించెదనని మీరు తలచుట పిచ్చిప్రయ. నిజముగ నాకు కాననసభలపై విశ్వాసమున్న పండిత నైపుణుగారి ఎదుట కామనంచి చేతులు జోడించి స్వరాజ్యపక్షపు కార్యదర్శి ఉద్యోగము నాకివ్వవలయునని నేను కోరియుండెడివాడను. కాని ఒక్కవిషయముమాత్రము చెప్పెదను. కాననసభల కార్యక్రమము గురించి సంపూర్ణముగ చింతచూచియువలయునని నేను ద్వేషించుటలేదు. కలకత్తాలో జరిగిన ప్రత్యేక కాలగ్రామ మహాసభయందు నేను చెప్పినమాటలు మీలో కొందరికైనను జ్ఞాపకముండునని తలచుచున్నాను. కాననసభల విషయమై ఎల్లకాలము నిరసన భావము వహించుటలు సలేదని నేను చెప్పియుంటిని. కాని నేను కాననసభ ప్రవేశించు మయము వచ్చుటకును ఇతరులు కాననసభలను ప్రవేశించుటకు

యునని నేను బోధించు సమయము వచ్చుటకును కొంతమాత్రము జరుగవలయును. ఇండియా ప్రభుత్వ సభ్యత్వమును అంగీకరింపవలయునని రీడింగు ప్రభువుగారు వస్తు కోరియుండిరి. నేను కొన్ని కురతులను నిర్ణయించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆమరతుల నంగీకరించిన నేజు ఇండియా ప్రభుత్వపు సభ్యత్వమును అంగీకరించెదనని రీడింగు ప్రభువుగారికి ప్రత్యుత్తరముపలికిని. చాంపరాను విచారణసభయందు నేను చేరి పనిచేసిన విషయము మీకు తెలిసియున్నది. ఇదేవిధమున కాననసభలయందు ప్రవేశించి ఉన్నతోద్యోగములను కడకు ఎక్కివేటివు కానిలరు. ఉద్యోగమును కూడ అంగీకరించి పనిచేయగల సామర్థ్యము నాకున్నది. (నవ్వు) కాని నేను ఎక్కివేటివు కానిలరు ఉద్యోగమును అంగీకరించిన స్వరాజ్యము వచ్చినదనియే మీరు నమ్ముచున్ను. (నవ్వు) సాంబయూర్తిగారు చూచించిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కూడ లభించిన దనియే మీరు నమ్ముచున్ను. నా మట్టుకు నేను ఇప్పుడే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును అనుభవించుచున్నాను మీరు కూడ నావలెనే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును అనుభవించే అర్హతగలవారు కావలెను. అఖిలభారత కాలగ్రామ సంఘసభ్యులు కేవలము వివాదములతో కాలముగడుపుచున్న స్వాతంత్ర్యము పొందవలయునని పట్టుదలగల కార్యకూరులై నగాని మనము స్వాతంత్ర్యము పొందజాలము. విదేశేష్ట్ర జహిష్కరణము సంపూర్ణముగ కొనసాగిన పిమ్మట పండిత నైపుణుగారిని చేరి నన్ను మోపకుచునే చేర్చుకొనుట అని ప్రారంభించువారి సంస్థ అధికము కావలెను. మీలో ఉత్సాహము పట్టుదల ఏర్పడిన గాని విదేశేష్ట్ర జహిష్కరణము కొనసాగదు. మీరందరు ఈ భావోద్వేగమునందు చేరవలయునని కోరుచున్నాను. నెలకు 20 రూప్యముల జీత మిచ్చెదను. తగుతగు గౌరవము. పనిచేయుటకు గ్రామముల నిచ్చెదను. మీరు విదేశేష్ట్ర జహిష్కరణోద్యమము విజయము గావింపుడు. అప్పుడునేను కాననసభ కార్యక్రమము నంగీకరించి పనిచేసెదను.

నేపదినము మనలో క్రమశిక్ష లేదు. మహాసభలయందు అభ్యర్థుని నిర్ణయముల కిరసాహించవలయునని సాంప్రదాయము కూడ మనము అవలంబించుటలేదు “స్వామి క్రధానందుకు వధింపబడెను. అందుచే ఒకమహాత్ముడయ్యిరి : పంపకత్వపుడు” అను బెనర్జీయితో కూడిన లేఖలు అభ్యర్థకునకు పంపబడినవి. ఇట్టిభావములను ప్రకటించు లేక ఆద్య నకు నేడుకూడవచ్చునది. ఈ ఆకాశరాయుని ఉత్తరములు మనదేశము ఎట్లున్నది. దేశీయులనిపితి ఎట్లున్నది తెలుపుచున్నది. దేశీయులభావములు ఇట్లు వివరితముగవచ్చుచును కాననసభలలో పనిచేయ యత్నించుట నానందించితిని తగని కార్యము.

సాధ్యమైనచో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందే యుండుటకు మనము సంసిద్ధులమైయుండవలెను. మానవస్వభావమునందు మీకు ఏ అవిశ్వాసమేర్పడవలెను? ఆంగ్లేయులు గర్వమును అలాచి వారిని లొంగదీసి, వారే మనలను నే విం చు నట్లు చేయు శక్తి మనకు లేదని ఎందులకు అభిప్రాయపడవలెను. తెల్లతోనును మీరు ద్వేషించిన మీరు ఆంగ్లేయులనందరిని తరిమివేయుదురా? ఇఇంగ్లీషు భాష నేర్చుటకు కూడ కొందరిని యీదేశమున నుంచుకొనక అందరిని తరుమ గొట్టెదరా? దక్షిణాఫ్రికా పరిస్థితులను చూడుడు. దచ్చిభోయర్లు ఉద్రేకవంతులు గర్వపూరితులు స్వాతంత్ర్యప్రియులు. వారే ఇట్టి తీర్మానములను సహించింపవలయునని కోరుటలేదు. ఎప్పుడు కావలయుననిన అప్పుడు స్వాతంత్ర్యము ప్రకటించవచ్చునని జనరలు జర్జుగాజుగారు తలచి తన ఉద్రేకమును విడనాడిరి. ఇదేవిధమున సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుకొను అధికారము మనకున్న గాని నామట్టుకు నేనుకూడ సంతృప్తి చెందను. స్వరాజ్యమును పదమున ఇమిడియున్న భావగాంభీర్యమునకు అంతములేదు. ఈపదమునకు అర్థము చెప్పిన భావమును సంకుచిత మొనర్చివచ్చును. ఈపదమునకు అర్థము చెప్పట అసాధ్యము”

తీర్మానము వీగిపోవుట

గాంధీమహాత్ముని ఉపన్యాసముననే సాంబయూర్తిగారి తీర్మానము నిరాకరింపబడినది చెప్పవచ్చును. తీర్మానము వీగిపోవుటగా అత్యధికసంఖ్యాకులు ప్రతిహతులుగ నమ్ముతుల నొనగిరి.

నూతన కార్యదర్శులు

శ్రీయుతులు ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, బల్లభాయి పటేలుగారు డాక్టరు అన్నారిగారు నూతన కార్యదర్శులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు పర్యటించు వెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

అంతటితో సమానము అంతమొందెను.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

బహుళినరకు (30-12-26)

ఇరువదిగజముల (సీస్, ఫరలు

కారికొమ్మలు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (8) రు 8-8-0 రు 8-12-0. సరాసరి రకము రు 7-10-0.

కారికొమ్మలు—22 X 22 వేరు రకములు (8) రు 8-2-0. సరాసరిరకము రు 7-2-0.

తెలుపుము—1708 (సీస్) రు 12-8-0 రు 12-10-0; గ్లాస్ 9000 (సీస్) రు 12-8-0 ఎల్. ఎల్. 78 రు 8-4. ఇ. సి. 78 రు 8-8-0, 881888. రు 12-12-0; 8978 రు 7-10-0 1702 రు 10-4, ఆక్. 784 రు 7-14-0; Z. 78 రు 10-12. Z. Z. 78 రు 8-0-0. 7658 రు 7-12; G. A. 88 రు 7-0; G. G. 78 రు 8-0;

నూలు
40 నెంబరు, సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) —ట్రాక్—రు 4-11-0 చలవ (కొంగ) రు 7-2; రు 8-0; చలవ (ఎనిటిక్స్) సవరను రు 7-11-0.

40 నెంబరుజపాను (పదిపానులకట్టు) —నత్త (త్రము 2-7-0.

60 నెంబరు సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) అడకత్తుర నమలి రు 16-4; గడ్డిబండి రు 8-11-6, ఎదుగడెయరము రు 8-9-0;

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — భూగోళము నీలంచేప రు 16-12-0.

లోహములు
ఇనుము:— తెల్లయను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధక 29-0, రు 32.

ఇత్తడిరేకు:—జర్మను (డిట్మాన్) రు 235, రు 237. రాగిరేకు రు 258;

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేన్ ఒకటి) రు 20-0.

కలాయి పెంకురేకు :— 24" గజ 6" 7" 16-0-0 8" 9" 10" రు 16-4-0

సిమెంట్ పిసాకు వెల:—

నార్వే ఆవుమార్కు రు 17-0, రు 17-8-0. నమలి రు 11-8-0. “జింక”

చక్కెర (రెడి) రు 36-11-0.

జనకరి రు 36-9-0 ఫిబ్రవరి రు 36-14-0 మార్చి రు 37-2-0.

వేరుసెనగపప్పులు

మార్కెట్ ఫరలు:— “మిషీన్” రు 46.

సాదాపాను రు

వేరుసెనగనూనె

“గానుగ” రు 97. 105. “ప్రెస్”

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 108.

పదునుచేసినతోలు రతి 1 టిక్

ఎద్దుతోలు (8 1/2 మొదలు 9 రకులు) రు 0 14 9 రు 0 15 9

“ (7 1/2 8) రు 0 13 9 రు 14 8 9

“ (తేలిక) రు 1 1 8 రు 1 2 0

“ బెంగళూరు (8 1/2 మొదలు 9 1/2) రు 0 15 10 రు 1 0 6

“ “ (తేలికైనరకము) రు 1 1 9 రు 1 2 6

“ (విజయనగరం 7 1/2 8) 0 14 9 రు 1 0 0

“ (ఏలూరు 7, 7 1/2) రు 0 15 8 రు 1 0 8

నేడతోలు రు 0 10 8 రు 0 11 0

నేడూడతోలు రు 1 1 0 రు 1 1 9

ఆవుదూడతోలు రు 1 18 6 రు 1 14 6

మేకతోలు రు 2 8 0 రు 2 12 0

గొట్టెతోలు రు 2 10 0 రు 3 0 0

పదునుచేయని వచ్చితోలు

బెంగళూరు మేకతోలు 100-కి రు 165 0 0 రు 165 0 0

బెజవాడ మేకతోలు “ రు 160 0 0 రు 170 8 0

బెంగళూరుగొట్టెతోలు “ రు 180 0 0 రు 170 0 9

బెజవాడగొట్టెతోలు “ రు 180 0 0 రు 180 0 0

ఆవారముపట్ట బారువ 1-కి రు 26 0 0 రు 32 0 0

కొన్నంపట్ట “ రు 20 0 0 రు 28 0 6

కరిక్కాయలు “ రు 88 0 0 రు 45 0 9

స్వామి శ్రద్ధానందుని ఘోరమరణము

రహస్యము బయల్పడ కుండుట

ఇది యొక పెద్దకుట్ర యని హిందువులు పోలీసువారికి నూచించుట

రివాల్యూరు ఆఫ్ఫిస్ సానమునుండి తెచ్చె ననుట

ధిల్లీ, డిశం 29:—స్వామి శ్రద్ధానందుని హత్యవిషయమై ఆచోక్షి తీయుచున్నారు. ప్రజలలో సంబలము తగ్గలేదు. చానిపైనే ప్రజలు చచ్చియుచున్నారు. ధిల్లీ చీఫ్ కమిషనరు తన్ను చూడవచ్చినవారు చెప్పిపోయి విన్నపములన్నియు సావధానముగా వినుచున్నాడు. వారందరు సంఘపక్షపాతములేనివారిని విచారణయందు నియోగింపవలసినదనియు, ఆచోక్షి తీయ సర్వప్రయత్నములు చేయవలసినదనియు విన్నవించుచున్నారు. రహస్యమింకను బయల్పడలేదు. ముద్దాయి కథనము తాను రివాల్యూరు ఆఫ్ఫిస్ సానమునుండి తెచ్చెనని చెప్పినది పోలీసువారు నమ్ముటలేదు. రివాల్యూరు ఎవరితో, ద్రోహి సహాయంతో సహవాసులతో కనిపెట్టుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. పోలీసువారు మరియొకవారము రిహందుకో జరుగు. కేసు బహుళ జనవరి 11-వ తేదీన ప్రారంభమగును. న్యాయాధికారి షీన్ ఐ. సి. యన్. భారత క్రైస్తవుడు ధిల్లీ కమిషనరు జాన్సన్ తాను విచారించునని నశ్చే జరుగును.

కుట్రను వెల్లడింపగలవారికి 10 వేలరూపాయల బహుమాన మీయబడునని ప్రకటించబడినది.

పోలీసు నూపరెంటు ఆఫ్ఫిసరులకు ముప్పురు హిందువులు రాంబారమేరి. బయటిపరచుచు తమకు తెలిసినంత వరకు పోలీసువారికి తెలియజేసి సహాయముచేయుటకు వారి కనుజ్జి కోరిరట. ఏలన విధిలోనివారందరూ పోలీసువారి చెంత కేట్రకు భయపడుచుండిరట. పోలీసువారి యాలోచనకుగాను వారొకనూన గావించిరి. హిందుకు యితరులచే పంపబడెను కొందరు శుద్ధిశుద్ధులను తీరే లర మహమ్మదీయ ప్రముఖులు దీనిని చేయించిరి. ఈ కుట్రపాఠశాలను కొన్ని మహమ్మదీయ పత్రికలలో హంతక రాజహస్యను సభవారు ఇస్లాము ప్రచారముచేయ దలపెట్టిరి. వారివలనబడి చూడవలసిన అర్హతను తీకుట ఎప్పుడనుకొనిన నప్పుడు గలుగగలను. ఏలన పాశ్చాత్య శాస్త్రజ్ఞానము ఈ కేసుకు సులభమైన మార్గముగనిపెట్టినది. ఒకడుడు కరపత్రమును ఒకగీతము శుద్ధియువ్యును వ్యతిరేకముగ వ్రాయబడినది. ఒక మీతలు మహమ్మదీయుడు చానిని వ్రాసియుండెను. కరపత్ర మేమన స్వామివారిని బెడరించుట, బాబు తమవధతులను మార్చుకొననిచో 30 ఏండ్లకొద్దల హత్య గావించబడిన లేఖనముగారియనీ పట్టుననిరి. తరువాత చేతిలో వ్రాయ బడిన పెద్ద యక్ష రముల ప్రకటక పత్రమును నూపరెంటు గారికిచ్చిరి. అది చాందినిచాకులో నిన్న సాయంకాలము అంటించబడెను. దానితో ఇంకను చాలమంది హిందూనాయకుల ప్రాణములు డీయుచు విరి. ఈ విషయములు తెలిసినతరువాత రహస్యము మరింతగాథ మైనది. కాని అధికారులు మాత్రము క్రిమినల్ లేక ప్రయత్నించుచున్నారు.

అబ్దుల్ రషీదు, ఆతడుచేసిన హత్యయే ప్రజల కలవరకెట్టుచున్నను ఈ సాయంకాలము సంబలనతీవ్రత తగ్గినది. రికో జాలనుండియున్న తీవ్రత లేదు. కాంతము ధైర్యము హిందువుల ముఖములందు కానవచ్చుచున్నది. లాలాబజపతిరాయిగారు పత్రికలకంపిన సందేశము ప్రజలకంపిన విన్నపములను నిట్టిపరిస్థితులు చేపూడినవి. లాలాశీగారి యభిప్రాయమునుగూర్చి చాందిని చాకులోని వర్తకులందరు చచ్చియుచున్నారు. “అయనజే సతియైన మార్గము గావచ్చును” అని ప్రజలనుకొనుచున్నారు. పోలీసువారు ప్రజారక్షణకోరకు ఏర్పాటుగావించియున్నారు. హిందువుల రాయబారమునకు శిక్షి కమిషనరు ఇచ్చినవాగ్దాశములన చాలవరకు కాంతిగలిగినది. మహాత్ముడు, మాలవ్యాగార్లు కాంగ్రెసులో నిచ్చిన ఉపన్యాసములవలన చాలకాంతించినది. పత్రికలుగూడ చాలమకు భాషాతీవ్రత తగ్గించినవి.

(శ్రీ. ప్రె. సు.)

బొంబాయి, డిశంబరు 29:—మార్వారి బజారు శ్రద్ధానందుని గౌరవార్థము మూసివేయబడినది. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా, డిశంబరు 29:—భారత కాయస్థ మహాసభ బారు శ్రద్ధానందుహత్యనుగూర్చి చాల విచారించుచు తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

అబ్దుల్ రషీదు చరిత్ర

ధిల్లీ, డిశం 28:—స్వామి శ్రద్ధానందుని అంత్యక్రియలు మొన్న సోమవారమునాడు ముగిసినప్పటినుండియు ధిల్లీలో హిందువుల మహమ్మదీయుల ద్వేషియంతయు హంతకుడు అబ్దుల్ రషీదుపై నున్నది.

విచారణలన అబ్దుల్ రషీదుకు బలండుపడగా జన్మ సానమునియు ధిల్లీలో పైజాబజారునందు నివసించుచున్నాడనియు తెలియుచున్నది. 7 సంవత్సరములక్రిందట కాబూలు యాత్రకుబోయిన మహమ్మదీయు డిశ్తాక్కుడే. డిశంబరు 25 తేదీన పోలీసువారతని మేజిస్ట్రేటువద్దకు గొంపోయి 1 వారము దినములు రిహంతు అజ్ఞను పొందెరి.

పోలీసు సీనియరు నూపరెంటు ఆఫ్ఫిసరు యాజ్జక్రింద ప్రతిదినము రి గంటలు విచారణ జరుగుచున్నది. విచారణలు రహస్యముగా జరుగుచున్నవిగాని కొన్ని వార్తలు బయటికివచ్చుచున్నవి. హత్యకు వెనుక కారకులెవ్వరైననున్నారేమో కనుగొనుటకు విచారణలు జరుగుచున్నవి. కాని ఆత డెవ్వరికేరలను బయట బెట్టలేదు. ఆతడిచ్చిన రివేలేషన్లు మొంటులో తాను పెద్ద మహమ్మదీయ మతాభిమానిననియు శుద్ధి సంఘటనోద్యమములు సాపించుకొని పోవుచుండుటను జూచి తన హృదయము రళలగ్నని పోవుచుండెననియు నతడు తెలిపెను. హిందూనాయకులందరి నాతడు చంపదలంచెను. మహమ్మదీయ మతమునకు హాని చేయగలవారింకను కొందరు బ్రతికి యున్నందున తనకు చాలా విచారముగా నున్నదని బెల్లిపెను. అందువల్లనే ఆతడు కాబూలుకుబోయి పిస్తోలును సంపాదించుకొని వచ్చెను. దానితో నాతడు 1923 లో హిందూదేశమునకు తిరిగి వచ్చెను. కొన్ని కోజలక్రిందట ఆతడు తన భార్యను విడిచిపెట్టెను. అందుకు తండ్రికోపింపగా తానొక మహాత్మ్యర్యమును జేయబోవుచున్నాననియు అందువలన హిందూదేశములో తనకు క్షేత్రి రాబోవుచున్న దనియు చెప్పెను. డిశంబరు 23 తేదీన యితడు లేజ్ ఆఫీసుకు బోయి శ్రద్ధానందు స్వామి యొచ్చుట నున్నదియు కనుగొనెను. తరువాత జరిగిన కథ అందరకును తెలిసినదియే.

నల్దేన్ స్వేక్టరు సర్దార్ చైల్డింగువచ్చి రివాల్యూరును చూపకపోయినట్లుయన తాను పోలిపోయియే యుండుననిచెప్పెను.

నేడు విచారణసంబంధమున నాతనియింటికి గొంపోగా యింటిదగ్గరవాండ్లకునారంభించిరి. వాండ్ల నోజార్చుచు నాతడు తనజీవితముందు తాను చేయవలసినపనిని సెలవేర్చుతిననియు మహమ్మదీయమతమును రక్షించుటకు ప్రయత్నించుతిననియు నీ ఘనకార్యమునకు తాను స్వయమునకు బోవుచుంటిననియు కావున నేడువలసినదనియు చెప్పెను.

ముద్దాయి చాల సంతోషముగ నున్నాడు. విచారముగాని పశ్చాత్తాపముగాని ఆతనిముఖముందు కనబడుటలేదు.

పోటోగ్రాఫులు

ముద్దాయిని ప్రశంసించుచు ధిల్లీ పోలీసుల వాని పోటోగ్రాఫుల నమ్ముచుండగా పోలీసువారు 7 గురిని అరెస్టుచేసిరి. కాని మందరించి విడిచినేరి.

పోటోగ్రాఫులను అచ్చొత్తువారిని ప్రకటించువారిని గూడ మందరించిరి.

మాలానా కిఫాయతుల్లాగారి సంబంధము

పోలీసువారు విచారించుచున్న సమయముందు ముట్టాడుమాటలలో శుద్ధిసంఘటనోద్యమమునుగూర్చి తాను మాలానా ముద్రా కిఫాయతుల్లాగారితో చాలవిషయములు చర్చించితిని ముద్దాయిమడిచెను. కావునపోలీసువారు కిఫాయతుల్లాగారిని పిలిపించి విచారింపగా, తాను ముద్దాయిని 4 సంవత్సరములనుండి యెరుగుదుననియు ముద్దాయి యాత్ర పోయిన సంగతి తనకు తెలియ ననియు, కాని యెప్పుడు తిరిగివచ్చెనో తనకు తెలియదనియు శుద్ధిసంఘటనోద్యమములను గూర్చి ముట్టాడినట్లు తనకుజ్ఞాపకము లేదనియు, 2 సెలక్రిందట నొకసారివచ్చి భాత్యను విడుదలనుగూర్చి ముద్దాయి తనను కొన్ని ప్రశ్నల నడిగిననియు అదియే ఆతనిని కడసారి చూడుట యనియు మాలానాగారు చెప్పిరి.

మాలానాగారికి కుడి సవంగము విషయమై జాతకము చేయవలసినదని పోలీసులు నిర్ణయించుకొని ఆప్పుడు లొందరగా ముట్టాడియుండుటచే మాలానాగారు మరచిపోయి యుండవచ్చుననియు చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

* * *

పోటూ డిశం 28:—నీహారు భిఖాభకు సంభూత్యుడు గొ|| హ, మహమ్మదు జులెయిరు, హసన్ అబ్దు, మహమ్మదు హాఫీ దాడిగార్లు మొదలగు ప్రముఖులు శ్రద్ధానందుని హత్య విగల ఘోరమైనదనియు స్త్రీలను శిశువులను వృద్ధులను చంపగూడదని కురాను విధించుచున్నదనియు, హత్యకు అన్యక్షి యొక్కడేగాని మహమ్మదీయసంఘమున కేమాత్రమును సంబంధములేదనియు తెలుపుచు పత్రికలకు వ్రాసిరి.

రాష్ట్రములో ఇతరప్రదేశములందుగూడ సభలు జరిగి యిట్లే హత్య ఖండింపబడెను. (శ్రీ. ప్రె. సు.)

ప్రాఫెసరు ఇంద్రాగారి తంతి

ధిల్లీ, డిశం 28:—తమకు పంపిన సానుభూతి తీర్మానములన్నింటిని కృతజ్ఞతను బలుపుచు ప్రాఫెసరు ఇంద్రాగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షునకు తంతింపెను. ఇట్లేతమకు సానుభూతిని బలుపుచు తంతుచిచ్చిన స్నేహితులకు స్వామిశిష్యులకును ఆతడు వందనము లర్పించెను.

లాలా బజపతిరాయిగారి హెచ్చరిక

స్వామిహత్యయొక్క కారణములనుగూర్చి కొంతకాలము వరకు నాయకులు మానము పోషించియుండవలెను. ఇప్పుడు భయపడవలసిన కారణములు లేవు. అన్ని విషయములు బయటపడినగాని యితరప్రాంతములవా లేమి చెప్పుట తమ పనిలు లేదు. ఇప్పుడే అమాటలు ఈమాటలుచెప్ప బూనినచో నేర విచారణ కంఠరాయము కలిగి నిజస్థితులు బయల్పడక పోవచ్చును. (అ. ప్రె.)

గుడివాడ

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడలో 26వ తేదీన పౌరులు సమావేశమై స్వామిహత్యకు భయమును ఏవగింపును తెలుపుచు ప్రాఫెసరు ఇంద్రాగారికి తమవిచారమునుగూర్చియు దేశమునకుగలిగిన నష్టమును గూర్చియు తంతిచిచ్చి కాంగ్రెసునా డీవిషయమును గూర్చియే చర్చించుకొనిరి. (తంతివార్త)

మైదరాబాదు

జస్టిసు కేశవరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద మైదరాబాదులో జరిగిన బహిరంగసభలో మహమ్మదీయ హంతకుని దుశ్చర్యను నిరసించుచు తీర్మానము గావించబడెను. తమకు గలిగిన దుఃఖమును గూర్చియు హిందూదేశమునకు గలిగిననష్టమును గూర్చియు ప్రాఫెసరు ఇంద్రాగారికి తెలుపవచ్చునని అధ్యక్షున కధికార మీయబడెను. (తంతివార్త)

యోట్లాల్లు, డిశంబరు 29:—రావుబహదూరు యస్.

సి. కేల్కరుగారు శ్రద్ధానందునిగూర్చి పత్రికావిలేఖరి క్లిప్తు తెలిపిరి. “పత్రికలందు ప్రచురింపబడిన కథనములన శ్రద్ధానందునిహత్యకు ఆహంతకుడు ఒక్కడే గారముగాడు. అట్టి ద్వేషమును పురికొల్పిననాయకులు వెనుక నుండియుందురు. ఇట్టిచర్యలు వ్యక్తులు తమబాధ్యతవేసినేదేతురు. కావున నాకు ను నాగపూరుసభయందు చెప్పబడినట్లు దీని వెనుక కొందరుండియుండవలెనని తోచుచున్నది. నేను జిల్లాహిందూసభకు అధ్యక్షుడను. దానియందు నమ్మకములేకున్న నేనధ్యక్షుడుగ నుండును. హిందూసంఘము శుద్ధిసంఘటనోద్యమములందు చెప్పబడినదీతిని కట్టుబాటుచేసికొనవలెను. ఆప్పుడు సంఘద్వేషము లేక బాతీయతకు దోడ్పడును.” (అ. ప్రె.)

త్యాగరాయసభలు, భీమవరం

భీమవరం డిశం 28:—శ్రీ భవిషిపూటి నూర్యశాతా యణగారు ఈవిధముగ తంతి సంపియున్నారు. “త్యాగరాయ సభలు 28వ జనవరినుండి ఫిబ్రవరి 6 వరకును జరుగును. దివాన్ పాదరు కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారు అధ్యక్షత వహింతురు. వారికి స్వాగతపత్ర మీయబడును. గాయకులు, పండితులు కవులు, హరిదాసులు, దేశభక్తులు ఎల్లరును విచ్చేసి సభ జయప్రథముగా జేయ ప్రార్థితులు.”

యం. సి. సి. తో పోల్చి

కలకత్తా డిశంబరు 28:—యం. సి. సి. నిన్నటితరువాయి నేడాడరి. కోజంతయు నాడిరి 26 రన్నులు చేసిరి. సాంధ్యము 7 వ సారి మారురన్నుల చేసెను. టారంటుగారు 72 రన్నులలో 6 విట్లు బొటుచేసెను. రేపుకూడ నాడుదురు. (అ. ప్రె.)

రంగూను, డిశంబరు 29:—కుకవారమునాడు గోష నుగారి అల్లుడును, కూతురును ఇంగ్లాండు పోవుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ప్రభుత్వముతో అసహాయముకంటెను, సహకారము చేత, సంపూర్ణ నిరోధముకంటె సుక్రమాందోళనవలన మనకు లాభము గలదని జెప్పుచున్నాను. వారి స్వాభిప్రాయములే మైనను శాసనసభా నిర్ణయప్రయత్నములు నిష్ఫలములుగలుగు యెగాక ప్రభుత్వమువారిచ్చినచిన్నతెరంగున పెలంగుట కవకాశమిచ్చినది. వారి పనులు బాల్యచేష్టితములవలెనున్నవి. శాసనసభలందు ప్రభుత్వముతో బలముగ పోరాడవలెను; నేడించు మన యాశయును నెరవేరనినో అట్టిసమయ మరుదెంచువరకు ప్రయత్నమును నిలుపరాదు. ఇప్పటికి అభివృద్ధి గలగలేదని ఎవరును జెప్పజాలరు. అధికారమంతయు అధికారవర్తమునందిమిడియున్న దినములుగలవు. ఇప్పుడాస్థితి గతులుగలవా? సామ్రాజ్యయందలి వలసదేశములకువలె మనదేశమునకును సమానస్వత్వము లుండునలెనను మన యాశయుమును విశేషముజేయవలెను. ఇంతకంటె నేనూర్రమైనను అల్పముగ కోరికతో తృప్తి జెందరాదు. ఈకట్ట ముడుండునడువేయగలమునలన కార్యనిధి

గాజాలను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని పరిపాలనకు జరిగిన మార్పులను గూర్చి మనము స్వాతంత్ర్యమును విధిగ కోరుచున్నామని వారికి ప్రకటించవలెను. అందులకు మార్గము క్రిందినుంచి నిర్మాణమును ప్రారంభింపవలెను. మనము ఎంతవరకును పైనుంచి నిర్మాణమును సాగించుచున్నాము. కాననసభలు సభ్యులను సమూహములను అభిప్రాయము గలిగియున్నాము. కానన సంస్థలను అభివృద్ధి కనకాశము లేదని నేననుకొనిన మనపు నానిది దిట్టపరచుటకు మాత్రము మరువరాదు. ప్రజాస్వామ్యము అంతరాత్మకు కేంద్రమే. అంతరాత్మనుద్ధరించుటకునే మానవుడు ఇతరులను తనసోదరునిగా భావించు ననువిషయమును మరువరాదు. జాతీయనిర్మాణ కార్యక్రమమును ఉపేక్షించరాదు.

సాంఘిక ద్వేషములు

ఇట్టి నిజమైన ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతము లున్నవని తావులందే సాంఘిక ద్వేషములు కలకత్తలు గలుగుచున్నవి.

మతసహనము - శ్రద్ధానందుని హత్య

మన ప్రభుత్వం ఏనుక్రిస్తు జెప్పినట్లు మన శత్రువులైన మనము ప్రేమించి సాక్షాత్తులమును నెలకొల్పి యత్నించవలెను. మహమ్మదీయసంఘము పైనులే మనపైనను దాడివేదని నను మన సంఘమునాగు శాంతియతో ఓర్చుకొనుటకు సంకల్ప మున్నది. ప్రాచీనమైన హత్యకుని చేతిలో సాక్షిని శ్రద్ధానం దుడు మద్యములకు మనమెంతయు చింతిల్లుచున్నాము. అట్టి సాక్షిని మరలన మరొకరినైనను సాక్షిలములు గాజాలవు. మనము కోరిక తీరున ధనమును ఆరాధించుటకుగాను స్వేచ్ఛ కై మనము పాలుబడవలెను. కాని అచే హత్యచేసిన మనము అభిలషించి స్వాతంత్ర్యమే మనతో భేదించివారికిని ఒకం గులకు సంస్థలయొందునలెను. క్రైస్తవులు మహమ్మదీయు లు అనుచును కేయమున్న పనికింబైన శ్రద్ధానందునియొ యొర్రినదేమి? ఈ విషయమునకు సంఘములను హిందూ సంఘము ఉద్దేశములేవలెను. హిందువుల నీవార ఉద్దేశము లుగ కేయమును చాచుదు. కాని ఇట్టి తరుణముచే వారు శాంతియులే ద్వేషమును ప్రేమలే లోనినయత్నించవలెను. ఈ సంఘములను నాయకులకు హెచ్చరికయై తమమతముపట్ల కొనసాగినదిగ తెలుపుచున్నది. ఉద్దేశములేకపోయినను మత మార్పులను పెంపుజేయుట కేదియైన యొనర్చియుంకిరి? కొం దరి నాయకులు ప్రసంగములు చేయెదములే అక్రమములు జరిగె నని మనమెరుంగుము. ఇకనుంచి మనమందరము మనయింటిని మనము చక్కచెట్టుకొని నాయకు లుకరినోకను బిడ్డలించి, జాతీయధారమునకు గవంగవలెను. మానవులందు శాంతి సౌహృద స్వములను నెలకొల్పుట కందరికంబై మనకెప్పుడు ఆవశ్యకము గలను. మనదేశభాగ్యమును చారిత్రములను మన మేమై నగానించితిమా? శాంతమేలేక గుర్తు పరిస్థితులలో మునిగి యండ "శాంతి, శాంతి" అని జెప్పమ ఊరకుండుటలేదా? "అవిశ్వాసము, అసంతృప్తి, కలద్వేషము మున్నగు గాయము లచే భారతమాత పరితపించియుండ వానిని మాన్పుటకు ప్రేమ సంజేతమాలల క్రైస్తవులేమి గావించిరి? నేడు భారతమాత యొక్క దురదస్థము మాన్పుట కేమిచేయుచున్నార?" అని క్రైస్తవుల నుద్దేశించి సరోజినీదేవిగారు గావించిన ఉద్బోధన ను గమనించిరా? "ప్రాచ్య విజ్ఞానాదులను పాశ్చాత్య ప్రపంచములను, క్రైస్తయొక్క సంజేతమును భారతీయులకు నివే దించుటకున, అంత్యభావల నుద్దరించుటకును అర్హునియందు న్నామని ఆయన బల్కినను. సరోజినీదేవిగారి సంజేతమునకు జనాభాసంబంధిత భారత క్రైస్తవులు సంస్థలుగానలెను.

ప్రస్తుతవిద్యావిధానము

దేశీయులకు ప్రస్తుత విద్యావిధాన మేమాత్రమున సహాయకారి గాజాలను. నూతనవిధానముల ప్రయత్నించుట కీవిధానముం ఏమాత్రమును అవకాశములేదు. మన ప్రవృత్తి చాల అల్పము. అందుచే ప్రభుత్వముగారి ధనముపై నాధారపడవలసియున్నది. వారి ప్రవృత్తిను స్వీకరించుటకున ప్రజావసరముల సమూహములనివారి విద్యావిధానము సమలంబింపక తప్పదుం డుటలేదు. ప్రభుత్వమునారు తమవిద్యాస్థలముల నిర్వహణమును సజ్జించి, నూతనవిధానములను ప్రయత్నించుటకును పాఠశాలలకు ధనసహాయము జేయు నావశ్యకము. అన్నిప్రభుత్వములట్టివి గావు. పంజాబుప్రభుత్వము కొంత సంస్కరణ కంగీకరించినది. ప్రస్తుతవిధానము విద్యార్థిని గ్రామజీవనమున కన్నట్లు నిగ్రహించుచున్నది. ఆదినివిద్యనల పట్టామున కరిగి పట్టాజీవిత మొసంగెడి ఆకర్షణలు, అభివృద్ధిల పాలుగానలయును లేదా గ్రామముందే యుండ నిశ్చయించెనేని అజ్ఞానములకు బలిపోవును. "గ్రామములేక నేడలి గ్రామముల పునరుద్ధరణ"దను

పలుకులను దరుమగ వినుచుందుము. కాని మనలోని ప్రతిభా శాలులు గ్రామములకరిగి మన గ్రామవాసుల జీవిత పరిమాణ మును వృద్ధిజేయుటకు గడంగనివో నీపిలుపు అర్హులందన గాగలదు. అనేక గ్రామములందు క్రైస్తవులు అస్పృశ్యులుగను, సంఘ బాహ్యులుగను పరిగణింపబడి భావుల నుపయోగించుట మను గతిలేకయున్నార. హిందూమహమ్మదీయ సంఘములతో సాత్తుజేసికొని వారి కష్టములను గట్టెక్కింపవలెను.

వ్యవసాయము-పరిశ్రమలు

స్వదేశముందు పరిశ్రమ లభివృద్ధి జేయనివో నేదేశమును ముందుకు రానేరదు. యువకులు తమ దృష్టిని పరిశ్రమలపై మరల్చవలెను. పరిశ్రమల నెంత యభివృద్ధిజేసినను భారతదేశము నకు వ్యవసాయమే ముఖ్యధారముగ నుండగలదు. కాన మన యువకులు ప్రభుత్వోద్యోగము మిషనులలో ఉద్యోగముల వెంట పరుగిడక వ్యవసాయమును గైకొనవలెను. గ్రామములందు వ్యవసాయమే ఆధారముగ గల క్రైస్తవులు పెక్కుమందిగలరు. వారికి మనము తోడ్పడవలెను. వ్యవసాయమును నూతనమార్గములు నవీన ఉపకరణములను వాని నుపయోగమును తెలుపవలెను.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

పీఠమ సుపాన్యకులు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముపై మాట్లాడుచు మహమ్మదీయులు, జప్టిను పక్షమునా రుగోరునటుల ప్రతిసంఘము ఉద్యోగములందు సమాన భాగము పంచి ఈబడవలెనను అర్థమే. ఈపదముయొక్క నిజార్థమైన మన కది ఆక్కరలేదు. ఈ సిద్ధాంతములను దేశ మధ్యగతి పాలగును.

రా. బ. ఎ. సి. ముఖర్జీగారు

చెన్నపురిలో జరుగు మైందవ క్రైస్తవసమావేశపు అధ్యక్షులు. (ఎ. రత్నా)

ఏసంఘమునకు జేరినవారైననుగాని అర్హులనువారే యుక్తపవుల స్వీకరింపవలెను. అభిమానము నవలక్షిసి ఎవరికైనను ఉత్తములే ఉద్యోగము వొసంగవలెను. మనదేశమందు దభాగ్యవశ మన భిన్నాభిన్న శాఖాభిమానములు బయల్పడవలెను. పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, లాలా లజపతిరాయి నంటివారే, హిందూ సంఘాభివృద్ధికి తోడ్పడు అభ్యర్థులను ఎన్నుకొనవలసి నదిగ ప్రచారము గావించుచున్నారు. ఇది కోవనీయము గాదా? మనసంఘము ఇతర సంఘాభివృద్ధి కాటంకముగ పైకిరాజాలను. ప్రభుత్వ నామినేషనుల వలన సభ్యులగుటతో మనము సంపృక్తిపకులైదు. మీరాష్ట్రమున మదరాసునందు మాత్రమే మీసభ్యుల నెన్నుకొను అధికారమును ప్రభుత్వము వా రొసంగియున్నారు. సంస్కరణముల చట్టము మార్పుజేయబడినపుడు భారత క్రైస్తవులకు తమ ప్రతినిధుల నెన్నుకొను అధికార మన్నిరాష్ట్రములందును ఒకండుటకై కోరవలెను. ఆసిరి. పీఠమ అభ్యర్థులు అనెర్లియందు డార్టరు యన్. కె. దత్తాగారి నేతలను గొనిపోడి, అట్టి ధీరులు బయల్పడవలెనని గోరిరి.

యం. సి. సి. గెలుపు

కలకత్తా, డిసెంబరు 29:—యం. సి. సి. వారు యూరపీయులను చెండు ఇన్నింగ్సులో 125 రన్నులు ఇచ్చి ఓడించిరి. కావున 1 ఇన్నింగ్సుపై 505 రన్నులలో యం. సి. సి. వారు గెలిచిరి. (అ. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ డిసెంబరు 30-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

గియాలు బా 1-కి రు	80 0 0	మొదలు	98 0 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు				
కుసుమ తెనాలివి ,, వ	42 గలవి రు	18 0 0	14 0 0	
నెల్లూరివి ,, డిటో		16 0 0	17 0 0	
డిల్లి ,, డిటో		16 0 0	17 0 0	
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 9	10 0	10 0 0		
నువ్వులు ,,		22 0 0	25 0 0	

2. ధాన్యము పప్పులు.

కందులు బస్తా 1-కి ర 205		15 0 0	16 0 0
నెనగలు ,, డిటో		13 0 0	15 0 0
పెసలు ,, డిటో		15 0 0	16 0 0
మినుములు ,, డిటో		16 8 0	18 0 0
ఉలము ,, ర 165		9 0 0	9 12 0

3. నూనెవస్తువులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి		153 0 0	156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి		14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా 1-కి		45 0 0	48 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,		40 0 0	42 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగబా 1-కి రు 105 మి.కొ.నూనె		94 0 0	
అముదము బా 1-కి		103 0 0	104 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి		65 0 0	66 0 0
కూరపసుపు ,,			25 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	132 8 0	140 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 40,45		
కాశహస్తీ పాయకట్టు			50,55
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి		31 8 0	56 00

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి		31 0 0	35 0 0
చదరం		31 0 0	33 0 0
రవుండు		31 0 0	34 0 0

6. నూలు.

వుల్లూరు యేనుగ నెం 30 పెట్టె 1-కి		5 0 0	
నూళియేనుగ నెం 20		6 9 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యా		6 15 0	
నెం 24 ,, లాకి		6 4 0	
నెం 60 ,, కారం		9 6 0	
నెం 80 జమ్మరు		7 8 0	
నెం 40 ,,		9 14 0	
నెం 44 ,,		5 1 0	
నెం 14½ పాండిచేరి		6 6 0	
నెం 12½ న్యూకాటన్		5 0 0	
నెం 14½ ,, న్యూకాటన్		6 6 0	
నెం 10½ కోయంబత్తూరు		5 3 0	
నెం 12½ ,,		5 9 2	
నెం 14½ ,,		6 8 0	
నెం 12½ చూళ		5 4 0	
నెం 16½ ,,		5 0 0	

7. దూది.

బోండావెట్టు బారు 1-కి		రు 300 0 0	
పల్నాడుదూది ,,		145 0 0	

8. లోహములు.

వెండి 100 తులంకు		57 4 0	57 8 0
బంగారు, తులము 1-కి		21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి			13 8 6
ఇత్తడి బా 1-కి		238 0 0	243 0 0
రాగి డిటో		258 0 0	260 00

మోహినీతైలము

5 తుల నూనెగల సిసా 1-కి రూ. 0-12-0

మోహినీతైలము:— సువాసన గలిగి యుండును.
మోహినీతైలము:— తలయందు చుండు పొగొట్టును.
అమృతారజనం డిటో, మదరాసు - బొంబాయి

ఇండియాకు విమానములమీద పోవుట

వైమానికమంత్రి పయనము

సార్వభౌమ దంపతుల తండ్రి

లండన్, డిశం 27:—సుఖముగ బోయి సుఖముగ తిరిగి రండిని సార్వభౌమ దంపతులు సర్ క్యామ్యుల్ దంపతులను ఆశీర్వదించిరి. తండ్రిమూలముగ వైమానికమంత్రితో బోయిన ఇతరుల వివరము సర్ జార్జి జెప్రేసాల్కండు, ఇండియాలో రాయల్ వైమానికదళాధిపత్యమును స్వీకరించుట కితడిండియా కేసుచున్నాడు. ఆతని ఆంతరంగిక కార్యదర్శి మేజరు బుల్లెట్, కప్తాన్ బర్నార్డు. ఇతడు సామ్రాజ్య వైమానిక నావికలలో యోధుడు కెయికోకు బోవుచున్న విమానమును నడిపించెదరు. జాన్సన్ గారును బోవుచున్నారు.

హోరుసతి వెంట రెండుదుస్తుల పెట్టెలుమాత్రము చిన్నవి యున్నవి.

సుప్రసిద్ధ వైమానిక దళాధికారులు వీరిని సాగనంపిరి.

చెడ్డమంచుతుపాను

అర్కిటికు సముద్రములో మంచుగడ్డలే

మాస్కో, డిసెంబరు 27:—ఒకొట్టుస్కు తీరమున 70 సంవత్సరములనుండి కని విని ఎటుగని తీరమును మంచు తుపాను కురియుచున్నది. సముద్రముపొంగి జాలర్ గ్రామములు చాలవరకు కొట్టుకుపోయినవి. ఆరడుగుల దళసరిగల మంచుగడ్డలు గట్టుకు కొట్టుకుచున్నవి. వైబీరియా ప్రాంతములనుండి పాచితో కూడుకున్నవి అందుచే అర్కిటికు సముద్రమునుండినచ్చిన వసుచున్నారు. ఎందరో చనిపోయినది తెలుపుచున్నారు.

స్పెయినులో ఉపద్రవకరముగు శీతలము

మాడ్రిడ్, డిశంబరు 27:—స్పెయిను మహాశుతలములో కొట్టుకొనుచున్నది. శీతలము దారుణముగనున్నది. గజగజలా దించుచున్నది. రాయ అయిపోవుచున్నార మనుష్యులన్నట్లు వున్నది. మాడ్రిడ్ లో 14 డిగ్రీల మంచు కురిసినదట. శర్తక వ్యాయము, రాకపోకలను ఆపుకేసిరి. కొన్నిచోట్ల మంచు గడ్డలుండుటచే రైళ్లు ఆలస్యముగవచ్చుచున్నవి. ఫోను తంతులు, టెలిగ్రాఫ్ లు తెగిపోయినవి. ఎందరో చనిపోయిరి, శీతలమునకు.

ఫ్రాంసులో మహా శీతలము

పారిస్, డిసెంబరు 28:—ఫ్రాంసు అంతటను శీతలము ప్రక్కలను వంచివేయుచున్నది. నదులు, సరస్సులన్నియో గడ్డకట్టుకుపోయినవి. నిన్న పారిస్ లో శీతోష్ణస్థితి కరీరమె గడ్డకట్టుకుపోవునట్లున్నది. జూరాలో రాత్రి శీతల స్వరూప మనే జెప్పవలెను.

వీటిస్టాకు

వైమానికములు

బ్రెస్లా, డిశం 27:—వీటిస్టాకుగారు బ్రెస్లాకేరిరి. బు డైరుకు బయలుదేరిరి. 29 ని బందరాబాసు కేగెదరు.

లియనార్డు విల్ఫ్రిడ్ కాస్టిలోగారు కలకత్తా హైకోర్టు జడ్జిగ నిమిషించబడిరి. సార్వభౌమని సమ్మతితో.

కీ|| శే|| జపాను చక్రవర్తి

టోక్యో, డిశంబరు 28:—కీ|| శే|| జపాను చక్రవర్తి కనుచు రాజుండెనును గొంపోయిరి. త్రోవలో 15 వేల వైనికులు బారులు తీర్చిరి. నిక్కబురుగు నుండెను. శిరోవేష్ట ములను తీసి మోకాళ్లమీద నిలబడిరి. రాత్రియనక నలియ నుక అటులనే నిలబడిరి. పోలీసునారు మిళతురు దీపములతో నడిచిరి. ఇది మరొక గాంధీర్యమునకు తోడాయెను.

చీనా ఆందోళనము

క్రైస్తవ బహిష్కరణోద్యమము

మతబోధకుల సభలపై దాడివెడలుట

విదేశీయుల కువద్రవము

హ్యంగ్, డిశంబరు 27:—చాలచోట్ల ప్రతికూల క్రైస్తవ సంఘములు బయలుదేరుచున్నవి. ఇచ్చట ప్రతికూల క్రైస్తవోద్యమము చాల తీవ్రముగ నున్నది. ఆంవోళకులు రెండు క్రిస్టియన్ విశోదములను పాడుకేసిరి. ఈ సభలను పాడు చేసిన చోట్లనే ప్రతికూల క్రైస్తవ కరపత్రముల పంచి పెట్టిరి. విదేశ మతబోధకుడు జోక్యము కలుగజేసి కొన వారిని బట్టుకొని వీధిలోనికి గొంపోయి కొట్టిరి. గాయములు తగిలినవి.

క్రిస్టియన్ దినమున లూథరను మతసంఘములో గూడ ప్రతికూల క్రైస్తవ యుద్ధ మనలంబులు చొరబడిరి క్రైస్తవ మతగ్రంథములను ప్రార్థన పుస్తకములను తీసుకు బోయిరి. మూడుచోట్ల పెద్ద ప్రతికూల క్రైస్తవ యుద్ధము సభలను జరిపిరి. ప్రభుత్వ వైనిక ప్రతినిధులు వచ్చిరి. హ్యంగి యంగునుండి విదేశ ప్రతినిధులు పిల్లలను వెడలిపోయిరి సలహానిచ్చిరి. కియంగ్ ను విడిచిపోవుటకు విదేశీయులు సిద్ధముగ నున్నారు. వీరుగూడ హాను పట్టణము ను విడిచిపోవక తప్పదు.

తీగలేని టెలిఫోను

లండన్ న్యూయార్కుకు

లండన్, డిశం 28:—సంవత్సరాదిని న్యూయార్కు లండనుకు తీగలేని టెలిఫోను ఏర్పాటులను జేసెదరట. మొదట సార్వభౌమము, మాడ్రిడ్ గారు లండనునుండి న్యూయార్కుకు మొదట టెలిఫోనులో మాట్లాడెదరట. ప్రారంభరూపముగ బకింగ్ హం ప్యాలెసుకైటు హవుసుకు మాట్లాడెదరు.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ నౌకాదళ విధానము పట్టుదల

న్యూయార్కు, డిశం 27:—నౌకాదళ కార్యక్రమము ను తప్పక కాంగ్రెసు వారు అలంబించునటుల చేసి తీరవని బల్లరుగారు తీవ్రముగ యుపన్యసించిరి. యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారు తప్పక 40,00,00,000 డాలరులతో క్రొత్త నౌకాదళమును కట్టి తీరవలెననిరి. అన్ని జాతులను నౌకాదళమున త్వరిత గతిని పోటీ సల్పుచున్నారు. మనము పోటీచేయుటలేదు. 30,00,00,000 డాలరుల విలువగల గొప్ప యుద్ధనౌకలను మనము చీల్చివేసి నారము. సముద్రయాధిక్యతను బుద్ధిపూర్వకముగ కోల్పోతిమి. మనవిపుడు ప్రపంచములో మాడవ స్థానమునో, నాలవ స్థానమునో ఆక్రమించుకొనుచున్నారమనిరి. అమెరికాను వెట్టిదానిగజేసిరి. వారు అందరిని నమ్ముటచేతనే, ఆ మంచిస్వభావముచేతనే చిక్కులకులోనైరి. యునైటెడ్ స్టేట్స్ మరల తనస్థానమును ఆక్రమించుకొనుటకు 50 యుద్ధనౌకలు కావలసియున్నది. 1932 లో ప్రస్తుతమందున్న నౌకాదళ ఒడంబడిక రద్దగును. దానిని మరల ఉద్ధరించుటయు, ఆవరతులును తమ నౌకాదళముపై ఆధారపడియున్నవి. అందుచే యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారు త్వరితముగ నౌకాదళమును నిర్మించవలెననుచున్నారు.

కర్నూలు స్వాంధ్యముగారు చనిపోయిరి.

కెన్యా శాసనసభ

ఎన్నికలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంబి)

నైయోబీ, డిసెంబరు 28:—కెన్యా శాసనసభ ఎన్నిక రానుండుటచే డిలినెరు ప్రభువు, ప్రజా నిర్వచిత సభ్యులు, పెక్కుమంది, సంఘముజేసి తమవిధానమును పూర్తిగ డెలియ జేసిరి. శాసనసభకు చాలమంది ప్రజానిర్వచితసభ్యులే యుండవలెనని సక్రమపద్ధతిగ కేటించవలెక పోరు పంకల్పించుకొంటిమి. ప్రజానిర్వచిత సభ్యులతో కూర్చున్న ఆఫ్రికా రాష్ట్రములన్నిటిని ఒకసంఘముగజేయువిధానమును అనుకూల్యస్థితిలో చూడవలెననియు యూరపు సెటిలర్లుండుకుగూడ ఇతర సదుపాయములను జేయగోరవమనిరి.

నికరగ్వా సివిలు యుద్ధము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంబి)

వాషింగ్టన్, డిశం 28:—నికరగ్వాలో సివిలుయుద్ధము (ప్రజల పోరాటము) ప్రారంభమైనది. కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వ సేనలు వెనుకకుమరలుచున్నవనుచున్నారు. నికరగ్వాలో తూర్పు తీరమున యునైటెడ్ స్టేట్స్ యుద్ధకాకలు దిగుటచేతను యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వము కలవరబనుచున్నదని కొందరు కాంగ్రెస్ వారసుకొనుచున్నాడు.

నికరగ్వాకుండా మెక్సికోతో యునైటెడ్ స్టేట్స్ కు తగవుబెట్టుటకు అమెరికా వ్యాపారులు ఆకుతలను జూపుచున్నారని సేనలులో విదేశాంగ సంభాష్యులను, బోరా, గారు దెలిపిరి.

మద్రాసు ఫార్మే రేంజర్ల మహాసభ

7-వ సమావేశము

మైసూరు ఈనెల 27 తేదీనాడు మాంబళంలో జరిగినది. రాజధానిలోని అనేక తావులనుండి సభ్యులు వచ్చిరి. రిటైర్డ్ ఫార్మే ఆఫీసుగారగు సి. పి. గరుడాల మొదలియారుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. కార్యదర్శిగారు పి. సీతాపతిగారు సభకు రాజాలనందున సంస్కార్యనివేదికను అధ్యక్షులే చదివిరి. ఆర్. మాణిక్యంగారు చిన్ని ఉపన్యాసము నొసంగి ప్రైసి డెంటుగారిని అధ్యక్షత స్వీకరింపగోరిరి. అనంతరము అధ్యక్షులతోపన్యాస మొసంగబడెను. ఈ క్రిందితీర్మానములు ఆమోదింపబడెను.

1. ఫార్మే రేంజర్ల జీతములు అల్ల వెన్నులు వృద్ధిచేయవలసినదనిన్ని కాలానుక్రమ శీతప్రమాణవృద్ధిప్రణాళికను త్వరలో ఆవరణలోనికి తేవలసినదనిన్ని ఆయుధముల చట్టము ననుసరించిన యిబ్బందులను తొలగించవలసినదనిన్ని ప్రతి అర్థ సంవత్సర నివేదికలను తయారు చేయవలసిన నిబంధన నెత్తి వేయవలసినదనిన్ని పింఛను పొందుటకు చేయవలసిన నాకరి యొక్క కాలప్రమాణమును తగ్గించవలసినదనిన్ని యిదివరకు యీ సంఘమువారు గవర్న మెంటుకు యిచ్చుకున్న మహజ్జర నన్నింటిని ప్రభుత్వమువారు పెడచెవిని బెట్టినందుకు ఈ సభ వారు చింతిల్లుచున్నారనియు ఈ కష్టముల నన్నిటిని తొలగించుటకు గవర్న మెంటు ఫార్మే ఫీఫ్ కాన్సర్వేటరుగారు త్వరలో శ్రద్ధతీసికొని వాంఛితసిద్ధి కలుగజేయవలసినదిగా ఈ సభవారు కోరుచున్నారనియు తీర్మానించడమైనది.

2. అధిక సంఖ్యాకుల రేంజర్లను క్రమమైన ఫార్మే సిబ్బందిలో జేర్చుకొనడా గత 5 సం॥రములనుంచిన్ని ఉపేక్ష జేయుటవల్ల చాలా కష్టములకు కారణమగుచున్నదనిన్ని ఫార్మే కాలేజీవారితో చేసిన రాయబారంలో గవర్న మెంటువారు చేసిన ఒడంబడికలకు విరుద్ధముగా నున్నదనిన్ని వారిని ఫార్మే ఉద్యోగల సిబ్బందిలోనికి వెంటనే జేర్చవలసినదనిన్ని తీర్మానించడమైనది.

3. పోలీసు సబుఇన్స్పెక్టరులకు ఎద్దుబండి కిరాయిలకై బత్తా యివ్వడమును ఫార్మే ఉద్యోగులకు ఇవ్వకపోవడమును పక్షపాతముగా నున్నదనిన్ని ఫార్మే ఉద్యోగులకు ప్రయాణములు ఎక్కువ అనిన్ని వారి హోదాకూడా ఎక్కువ అనిన్ని వీరికి వారికి భిన్న పద్ధతిగా ప్రయాణములకు బత్తా యివ్వడము పక్షపాతముగా నున్నదనిన్ని తీర్మానించడమైనది.

4. ఫార్మేవారి హోదాను వేతనములను సమబుద్ధితో కాపాడవలసియున్నదని ఫీఫ్ కాన్సర్వేటరుగారికి యీ సభవారు మనవిచేయుచున్నారని తీర్మానించడమైనది.

లిట్టనుగారు కళాశాలను తెరచుట

కలకత్తా, డిశంబరు 28:—కలకత్తాలో ఇస్లామియా కళాశాల తెరచుచు నిట్లుపన్యసించిరి. సంఘచిత్తహృదయముతో గూడిన సంఘద్యేషములు శత్రుత్వమునకును పోరాటమునకును గారణము. జాతీయతను అవియె యాటంకము. విద్య "గరచి, అభివృద్ధి చెందినకొలదియు, ప్రతిసంఘమును స్వతంత్రత కలిగి ఇతరులకు భయపడకుండును. అట్టి అనుమానభయములు హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమును ఆటంకపరచుచున్నవి. వాటిని తొలగించుటకు ఈకళాశాల ప్రయత్నించునుగాక."

నవా బాలిచందరిగారు గవర్నరుగారిని కళాశాల తెరవ ప్రార్థించుచు ఈ కళాశాల నువహమ్మదీయులను హిందువుల సఖ్యతకు లెగునట్లు తయారుచేయుగాక. అని చెప్పిరి. (క్రీ.వె.సు.)

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ పునర్వివాహము

డిసంబరు 27:— నిన్న ఉదయమున మాపట్టణమున గల యున్నత విద్యాలయములో దర్శి చెందయ్యగారు మరియు శ్రీ పునర్వివాహమును జరిపిరి. బ్రాహ్మి వస్త్రధారణ వైశ్యకు లోన్యపులును ఆరు పా. సుబ్బరాయప్ప శ్రీశ్రీగారి పుమారు 16 లేక 17 వత్సరములు గల దుక్కిగమ్మయను బాలికను కడప జిల్లావాస్తవ్యుల కన్నయ్య శ్రీశ్రీగారి కిచ్చి వివాహము శాస్త్రీయ క్రమగ జరుపబడెను. వివాహమునకు పట్టణమున గల కైళ్ళులు ఎవరును రాకపోయినను యితర కుటుంబ బారందరు చాలమంది హాజరైరి. యితర ప్రదేశములనుండి చాలమంది ప్రముఖులు వచ్చిరి. వచ్చిన వారలలో గుంటూరు సబ్ శ్రీకళ్యాణస్వామిగారు, కోనూరి చంద్రశేఖరముగారు, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు, నకింపల్లి వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావుగారు, కిరం సుబ్బారావుగారు, మాచిరాజు రామమూర్తి, నాయనశాస్త్రీ, పాలపత్రి సరళింహం, తెలికివల్ల వెంకటరత్నం, సంతకరావు, మాగంటి బాపిగోప, మోతే నారాయణరావు యం. యల్. సి. త. శివశంకరశాస్త్రీ, ము. సరళింహారావు, అవ్వారి హనుమయ్య, శ్రీకాకుళం రామలింగప్ప, తవ్వారోజయ్య, మాతంశెట్టి సీతారామాంజనేయులు, ఉన్నత లక్ష్మీ బా య మ్మ , మా తం శెట్టి కృష్ణరావు, డాక్టరు మాల్యూరి రంగయ్య, మాతేటి రామచంద్రరావు, నరసన్న శ్రీశ్రీగారు మున్నగువార. తెలంగా యీ వివాహములను జూచుట కరుదెంచిరి. శ్రీమలుగూడ పలువురు దయచేసిరి. వివాహము 10-30 గంటలకు ముగిసెను. శ్రీయుతులు కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులు, మోతే నారాయణరావు, లక్ష్మీదాయమ్మ, కళ్యాణస్వామి, చెందయ్య ప్రభృతులు భారతవర్షమున యీ విశేషపుల సంఖ్య యేతరుల వృద్ధి బొందుచున్నదియు జాత్యభివృద్ధి కది యెట్టి యంతరాయముగ నున్నదియు దుర్భరనిచారాచారమున మునిగియున్న యాదీనబాలకల లేవనెత్తుటకై జేయుచున్న కృషిలో వారికి స్వకుటుంబములలో స్వకుటుంబములలో శ్రేష్టి నివృత్త కష్టపరం వరలు దశలుచున్నదియు సుపన్యసింపిరి. శ్రీలక్ష్మీబాయమ్మ గారు తనవద్ద కూర్చునియున్న రి సంవత్సరముల విశ్వబ్రాహ్మణ బాలికను లేకడిసి చూపి యా బాలిక వైభవ్య మనుభవించుచు న్నదని చెప్పినతోడనే సభాసదులు విమోచముచే కన్నీడుగార్చి యా పసికూన జీవితమును గూర్చి విలపించిరి. వారందరు నూతన దంపతు లనోన్యానూనూరులగు నుడుకుతును ఆయు రాశోగ్యములు భగవాను డొసంగుటకును దీనల నిచ్చిరి. అంతటితో వివాహము పూర్తియైనది. వచ్చినవారికి భోజనాదీక ము లమర్చబడెను.

బాప్టింట్ల పండుము

క్రిశ్చియన్ సి. యల్. నారాయణ ప్రసాదుగారి నామము యువజనులలో చిరస్థాయి జేయుటకై వారి సతీతిలక ముచే కందుకభేదము (బాప్టింట్ల) పండు మొకటి యేర్పరు పబడి యొక గొప్ప రజతపాత్ర గెలుపొందినవారి కిచ్చుటను వ యేర్పాటు చేయబడెను. పండుమునకు పలుతావులనుండి ఆటకొండ్రుదెంచిరి. ఈరోజు ప్రార్థన వ్రేనల్లు ఆడబడెను. లండరునుండి వై.యం. ఏ. వారును దెజవాడనుండి అమెయ్య ద్దును పోటీజేసిరి. ఆట కడు చాకచక్యముతో నాడబడెను. బందరువారు గెలిచిరి. మాజిల్లాజడ్జిగారున వాల్సు దొరగారిచే రజతపాత్రము ఎక్కువ దక్షతతో ఆడినవారికి పతకములను యివ్వబడెను. శ్రీయుత చెలసాని సత్యనారాయణచాదరిగారు నారాయణ ప్రసాదుగారి జీవితమును గూర్చి క్లుప్తముగ ముచ్చటించిరి.

రోమ హరి కల్పి 1-కి రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాల్చిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కుడు. మంటయొండదు. రోమములు రాల్చిపోవును వేలకు మందు వెల సిసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ మూనెను తలకురాచిన తేలు ఈపి సకించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుపోని యుండక జలయెక్కులు పెరుగును.

అమ్మ తాంబూలం దీపో, బొంబాయి - మదరాసు.

గుంటూరులో జరిగిన శ్రీ పునర్వివాహము

27-12-26 వ తారీఖున గుంటూరుపురమందు జరిగిన వైశ్యశ్రీ పునర్వివాహమునకు నేను వెళ్లనప్పుడు నామిత్రులును, మరికొందరు ప్రేక్షకులును యిదివరలో నేను ఏలూరులో జరిపిన వివాహంతరము ప్రాయశ్చిత్తము చేయించు కొంటినినియు తుమార్చుకొనునీని యాయుధ్య మునుండి విరమించుకొందునని వాగ్దానము చేసిననియు యీ విషయములన్నియు నిజమాయని పరిపరిచిధముల నన్ను ప్రశ్నింపసాగిరి. ఇందలి సత్యానత్యములను పాతకమహాశయల కెరింగింతుట నాధర్మకృతి తలంచెదను. మొన్న మొన్న జరిగిన కానన సభయెన్నికల సందర్భమున నాప్రతికక్షులు నాకపజయము గూర్చునెంచి వారివారూ పత్రికలయందేమి కరపత్రములయందేమి యాపస్వాగతేదికలపైనేమి లేనిపోనినించు నాపై నాలోపించి అసత్యప్రచారమున కంజరార్చుకా గొనివీరి. ఎన్నికల యనంతరము మాపురమున ఈయుధ్యమమునకు ప్రతికూలురగు పలువురు పెద్దలు నన్నీ ఉధ్యమమునుండి విరమింపజేయుట కనే కవిధముల ప్రయత్నించి విఫలమనోరథులై తుదకు నిజనరకుజరిగిన వివాహమువలన పురమందలి వైశ్యసంఘములో సంఘీభావము తగ్గి చాలవిక్కులు తలపడుచున్నవనియు జరిగినదేజో జరిగిపోయినది. రాజీనామా యొనర్చినయెడల నికమందుజరుగజోయేడి వివాహములకు తలగులుగ నుండెననియు అట్లుల జేయగోరుచు నాకుకొందరు వర్తమానమంపిరి. యీవిషయము దర్శించుటకు మీటింగు ఏర్పాటుజేయబడెను. ఆమీటింగునందు జరిగెడి చర్చయందు నేనుపాల్గొన నక్కరలేదనియు తుమార్చు జేయనక్కరలేదనియు మొదలగు నాకును నాప్రతికక్షుకు జెందిన నాయకులకును జరిగిన ఏర్పాటుల ననుసరించి మీటింగునకు హాజరైతిని కాని అట్టి ఏర్పాటులకు భిన్నముగ మీటింగు లో వైశ్యమహాసభజరిపి చర్చించి యిషమితము తేలునను ఈ వివాహము లాపిజేయ వలసినవని కోరుచు నన్ను ప్రత్యక్షతర మివ్వగోరిరి. అందులప నేను ఒకమాసములోపున మీటింగు జరుపవలయుననియు అంతవరకు యీపురమున వివాహములు జరుపకుండెన మనియు చెప్పియుంటిని. గుంటూరులో మొన్న జరిగిన వివాహము ఏలూరులో జరుపుటకు ప్రప్రథమమున నిశ్చయపడినను నావాగ్దానము ననుసరించి గుంటూరునందు జరుపవలసి వచ్చెను. ఈవివాహమునకు నేను వెళ్లియుండుట నావాగ్దానము నకు వ్యతిరేకమని కొంద రభిప్రాయపడినట్లు తెలియవచ్చినది. అదికేవలము పొరపాటని మనవిజేయుచున్నాను. నేను ఏలూరులో ఒకమాసమువరకు వివాహములు జరుపకుండెదనని వాగ్దానము చేసియుంటినేగాని యితర గ్రామములలో జరుగ జరుగ వాగ్దానమునెరిప లేదు. నావాగ్దానము ప్రకారము నేజరిపియుంటిని. నేను గుంటూరువివాహమునకు వెళ్లుటకును స్వరలో నే ముగియునున్న మాసాంతరమున ఏలూరులో వివాహములు జరుపుటకును నాకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలదనియున్నదన్నాను. ఈకారణముచేతనే స్వరలో జరుగనున్న పునర్వివాహము నివృత్తునే జరుపుటకు గుంటూరులో నాయంపస్వాగమందు వాగ్దాన మొనర్చి యాహ్వానించి యున్నాను.

ఈయుధ్యమమునందుగల పరమార్థ మెరింగి ఉదారబుద్ధితో దీనలగు దిక్కులేని అనాధ బాలికలనుదరింతుట పరమేశ్వరప్రేమైన మానవభర్తమని గుర్తెరింగి యీపురమునకు నానానుభూతిని జూపుచున్నాను. ఈయుధ్యమమునుండి విరమించి తుమార్చుకొను వేడితినని చెప్పుమాటలు నిండుల సర్వాబధములని చెప్పుచున్నాను.

మొన్న గుంటూరునందు శ్రీమతి ఉన్నవల్లక్ష్మీబాయమ్మ గారు 7 సంవత్సరముల ముక్కుపచ్చలారని చిరుతప్రాయంపున గ్ధువిడద ప్రేక్షకులమొదలు ప్రవర్తించి భర్తమగ్లోపామోనన చెప్పినప్పుడు కంటతడి పెట్టునివారచ్చట నుండునని చెప్పుటయచి తయోక్తిగాదు. ఆవృత్త్యమును పిక్షించిన రాత్రిగండెయినను కళగకమానదని మనవిజేయ సాహసించుచున్నాను. అవిడదనీత్రము ను విన్నయప్పుడు ప్రేక్షకులెల్లరు దుఃఖముద్రవన ముగిసిపోయిరి. ఆతరువాత నచ్చటవిచారమనునది ఏమియో ఎరుంగక చిరునవ్వుతోనున్న వ్యక్తి ఆ బాలిక యొక్కతియే. పాపపుణ్య మెరుంగని యాచిన్న ఓడ్డకు తలదండ్రులు వివాహముజేసియుండిరి. భర్తయన నేమియో భార్యభర్తలగుల యిహపరసంబంధ మేమియో ఎఱుంగక భర్తవియోగమునగూర్చి చెప్పుచున్నతరి చిరునవ్వుతో నుండెడి యంతయజ్ఞానముననున్న యా బాలిక ఆజన్మాంతము సంసారమునకు దూరురాలై యుండవలసినదేనా? యిట్టి యన్యాయ మెందయిన గలదా? యీభూరవిపత్తునుండి యనాధ బాలికల నుదరింప ప్రయత్న మొనర్చి తొలగించుటకు శాస్త్రునర్పణ, వేదాంతపరీక్షయా, ప్రతికూలములూ? అంతలా? ఎట్టివిపరీతము! హిందూమతము యిట్టిభూరకులకు యిట్టి రాక్షసకృత్యములను యిట్టి అమానుషములను ప్రోత్సహించుచున్నదని చెప్పుట మనకే సిగ్గుని భావించవలయును. ఇట్టికార్యము లానరించుట మన మానత్వమునకు లోపమని గుర్తెరింగి, యిక నైనను వికాలహృదయులై, ఏలూరు పురవైశ్యులును, యితర గ్రామములయందలి వైశ్యప్రముఖులును కొలదికోజలలో ఏలూరులో జరుగబోవు శ్రీ పునర్వివాహమునకు సంపూర్ణ సహాయ మొనర్చగలందులకు వినయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాడను. మోతే నారాయణరావు

చెన్న పు రి రాయల్ థియేటరు నందు
9-12-1926 తేదినుండి 9-1-1927 తేదివరకు ప్రతిదినము
నేటిరాత్రి 9 గం. రేపుసాయంత్రము 5 గం-30 ని.
మధుర్ బరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీ వారు
రూ 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.
దశావతారము ను ప్రదర్శింతురు
పగటి నాటకములు:—సోహ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును
రాత్రి నాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.
టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—రూ 3, 2, 1 అజాలు 8 మాత్రమే
ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి రెండుతరగతులు మాత్రమే టి 1-కి రూ 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వుచేయబడును.
3257 ఎస్. ఎం. సచ్చిదానందప్పల్లె, ప్రొప్రైటరు.

ఉపన్యాస వేదికలవైని ఆర్భాటములు
కార్యరూపము దాల్చనివో వర్తిమమునకు లాభకారి యంతమాత్రము కాదు.
STAR OF INDIA
మద్రాసు వెన్నిట్ ప్యాక్టరీ
తపాలావెట్టె ౮౬, మదరాసు.
1964

అక్టోబరు మాసమునకు

తీర్మానములపై చర్చ

అక్టోబరు, 1919. 28- బీ. జి. రా. తీర్మానములపై చర్చ. అక్టోబరు, 1919. 28- బీ. జి. రా. తీర్మానములపై చర్చ.

నవంబరు మాసము

అక్టోబరు, 1919. 28- బీ. జి. రా. తీర్మానములపై చర్చ. అక్టోబరు, 1919. 28- బీ. జి. రా. తీర్మానములపై చర్చ.

మితవాదము - భావినితి

మితవాదము - భావినితి. మితవాదము - భావినితి. మితవాదము - భావినితి.

అక్టోబరు, 1919. 28- బీ. జి. రా. తీర్మానములపై చర్చ. అక్టోబరు, 1919. 28- బీ. జి. రా. తీర్మానములపై చర్చ.

తీర్మానము

అక్టోబరు, 1919. 28- బీ. జి. రా. తీర్మానములపై చర్చ. అక్టోబరు, 1919. 28- బీ. జి. రా. తీర్మానములపై చర్చ.

అక్టోబరు, 1919. 28- బీ. జి. రా. తీర్మానములపై చర్చ. అక్టోబరు, 1919. 28- బీ. జి. రా. తీర్మానములపై చర్చ.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య. దక్షిణాఫ్రికా సమస్య. దక్షిణాఫ్రికా సమస్య.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య. దక్షిణాఫ్రికా సమస్య. దక్షిణాఫ్రికా సమస్య.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య. దక్షిణాఫ్రికా సమస్య. దక్షిణాఫ్రికా సమస్య.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య. దక్షిణాఫ్రికా సమస్య. దక్షిణాఫ్రికా సమస్య.

అక్టోబరు, 1919. 28- బీ. జి. రా. తీర్మానములపై చర్చ.

మరియేక తీర్మానము

మరియేక తీర్మానము. మరియేక తీర్మానము. మరియేక తీర్మానము.

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య. హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య.

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య. హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య. హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య.

విభేదములకు మహాత్మాజీ కారకుడు

విభేదములకు మహాత్మాజీ కారకుడు. విభేదములకు మహాత్మాజీ కారకుడు.

విభేదములకు మహాత్మాజీ కారకుడు. విభేదములకు మహాత్మాజీ కారకుడు.

విభేదములకు మహాత్మాజీ కారకుడు. విభేదములకు మహాత్మాజీ కారకుడు.

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య. హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య.

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య. హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య.

కడపటి తీర్మానములు

కడపటి తీర్మానములు. కడపటి తీర్మానములు.

కడపటి తీర్మానములు. కడపటి తీర్మానములు.

ఆరూఢము

3268

ఆరూఢము. ఆరూఢము. ఆరూఢము.

ఆరూఢము. ఆరూఢము. ఆరూఢము.

ఆరూఢము. ఆరూఢము. ఆరూఢము.

ఆరూఢము. ఆరూఢము. ఆరూఢము.

ఆరూఢము. ఆరూఢము. ఆరూఢము.

ఆరూఢము. ఆరూఢము. ఆరూఢము.

ఆరూఢము. ఆరూఢము. ఆరూఢము.

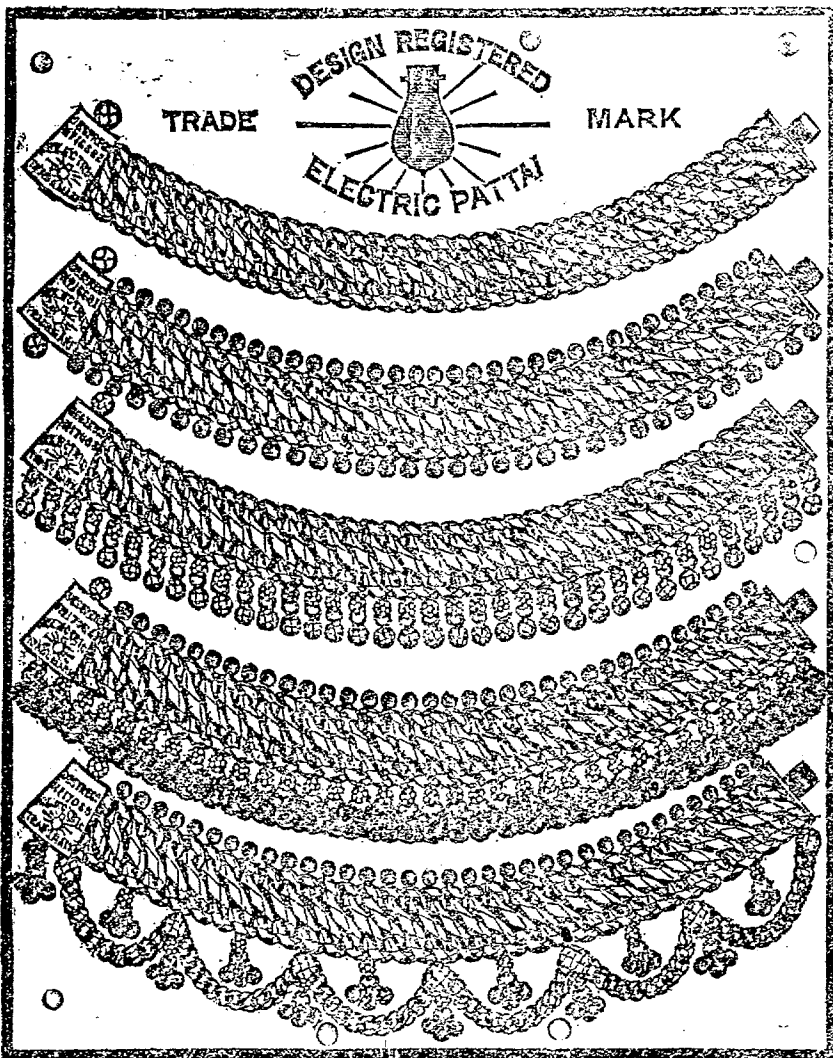
ఆరూఢము. ఆరూఢము. ఆరూఢము.

ఆరూఢము. ఆరూఢము. ఆరూఢము.

Wolseley advertisement with image of a woman and text in Telugu.

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0 ప్రతియింట నుండవగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

నూతనముగా ప్రదర్శింపబడిన
“ఎలక్ట్రిక్”
పటెంటునులు
మొదటి రకము
వెండికి గ్యారంటీ
పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు
చేయబడినది. ప్రేడు మార్కు
రిజిస్టరు అయినది. 2568
ఆర్డరులపై ని గొలుసులు
వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము.
కాళ్ళ కొలయు ఎంత తూనిక
వెండితో గొలుసు చేయవలసి
నదియు వ్రాయించ కోరెదము.
వెండికి నా నాటి ధరల చార్జీ
చేయుదుము. జత 1-కి మజూరి:
సెట్టెజా. చిన్న సైజు
సెం. 1 ర్వు 6 ర్వు 4
సెం. 2 ” 7 ” 5
సెం. 3 ” 8 ” 6
సెం. 4 ” 8 ” 6
సెం. 5 ” 9 ” 7
సోల్ పేజెంటు:- నారా
యణ దాస్ ప్రిట్టి,
191. చైనాబజారు, రోడ్,
2568 మదరాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు
భవిష్యత్తును గురించి భర్తృస్వాయంబున 5 ప్రశ్నలు
వ్రాసిపంపిన ఎడల సరియగు బదులు వ్రాసిపంపెదము ప్రశ్న
వ్రాయుకాలము లేక వారక నఖిలైనను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్న
లకు ర్వు 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నలకు ర్వు 0-4-0 వి. పి.
ఖర్చులు 0-4-0 అవును. 2599
ఆంజనేయ స్వామి జ్యోతిషాలయము
8 చు త్త ర్

1926 - 1927 సం॥రమునందు
చెన్న పురి పందెములు
గింధి
వింటరు మీటింగు (5 దినములు)
బదవదినము, శనివారము
1-1-1927
వ్రధమ పందెము
మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకు

చేదారంలేదు, కూలితక్కువ అను డాబు ప్రకటనలను చూచి

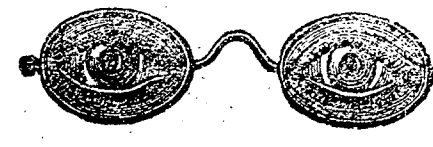
మోసపోకుడు!
మా కాతాదారులు యిరురులు మోసపోకుండుటకై ఈదినవ తెలుపబడిన
విలాసమునకే రావలెను. మావద్ద నులప మోస్తరుల బంగారు, వెండినగలు, పువ్వు
రాగములు కెంపులుచేర్చి తయారుచేయబడిన నగలు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి.
హాజరులో లేవివి సకాలమున తయారుచేసి యివ్వబడును. పవరంబంగారుమునకు సీమ
వెండికి పూచీనిచ్చెదము. ఇదివరలో మావద్దలేరము చేసినవారిని నడిగిన తెలియను.
ముఖ్య గమనింపు:- బయటివూరియందుండు వర్తకులకు వెండిగొన్నెలు, తట్టెలు,
కాలగొలుసులు, ఇతరసామానులు ప్రత్యేక ధర ప్రకారము సలభర చేయబడును. పూర్తి వివరమునకుకూడెగున విలాసమునకు
వ్రాయుడు.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురు స్వామి శెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.
“తంబిలిరానము:- ఉమ్మడియూర్”
జ్వెల్లరీ షాపులలో అమ్మకం చేయబడుతున్నవి

వి.యస్.శాస్త్రి & సన్స్

తెనాలి, గుంటూరుజిల్లా.
సులోచనములు శాస్త్రప్రకారం ప్రదేశము ననుసరించి
పరీక్షించి యివ్వగల సమర్థులు.

హిందూజన్మ రెన్సు (18-10-26)
జాంబాయి జీవభీతిమాకంపెని వి.పె.డి; స్థాపితము 1906.
అన్నివిధములైననుంటి జీవభీతిమాకంపెనిలకు ఇచ్చు
మొదటితరగతి ఇండియన్ కంపెనీ.
ప్రత్యేక లక్షణములు 319
(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము
(3) అటోమేటిక్ కాన్ఫర్మేషన్, (4) ధారాళమైన మ
తులు, (5) దయగల సిక్యూరీటీ, (6) తనదని నిరూపించి
తక్షణమే సొమ్మును తెల్లించెదరు.
వివరముకు నీడిగువారికి వ్రాసిన బడయగలకు.
K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch
Post Box No. 337 Mount Road Madras

ఆయుర్వేదకలావిభూషణ
విద్యావ్ కె. శేషశాస్త్రిగారి
జగత్ప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదాపధములు 3114
బలదహదపాకము:- జ్వరము, పొండు, మున్నగువాటివలన
కలిగిన అశక్తిని పోగొట్టి మంచిబలుమును ఇచ్చును. ధాతుసం
బంధమైన వ్యాధులకును స్త్రీవ్యాధులకును ందీవిని. శక్తివర్ధక
బోషధములలో లోకప్రసిద్ధి జెందినది. ఒక సేతు కి రూ. మాత్రమే.
అన్నివిధములవ్యాధులకు బోషధములు దొరకుచున్నవి.
అడ్రస్:- మ్యానేజర్, ఆయుర్వేదశాల
క్యంగేరి పోస్టు, మైసూరు ఇలాఖా.